Mümine Hanımlara Nasihatler

tevhid

Faruk FURKAN

Mümine Hanımlara Nasihatler

tevhid

Faruk FURKAN

Mümine Hanımlara Nasihatler

Faruk FURKAN
Teknik Hazırlık

Dizgi: Tevhid Basım Yayın, 42546 Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No:120/A Bağcılar/İstanbul
Düzeltmeler: Faruk FURKAN
Baskı

Şenyıldız Matbaacılık, 11964
ISBN: 978-605-69350-1-5

1. Baskı, Nisan/2019

İletişim:

E-posta: tevhiddergisi@gmail.com
Telefon: +90 545 762 15 15
Posta: P.K. 51 Güneşli Merkez PTT Bağcılar/İstanbul
Merkez: Kirazlı Mh. Mahmutbey cd. No:120/A Bağcılar/İstanbul

İSLAM'INLA VE TESETTÜRÜNLE ŞEREF DUY

Allah'a hamd olsun ki ben, tevhide gönül vererek dünyanın en büyük nimeti ile şereflenmişim.

Allah'a hamd olsun ki ben, şirkten uzak durarak tüm peygamberlerin ve tüm müminlerin safında yer almışım. Rabbim bana hidayet vermeseydi, ben de milyonlar gibi şirkin karanlıklarında yolunu kaybedenlerden olurdum.

Hamd olsun ki ben, kâfir Batı'nın dikte ettiği giyim tarzını reddedip Allah'ın istediği giyim tarzına bürünerek sadece Allah'ın irade buyurduğu bir hayatı yaşamaya çalışmışım.

Hamd olsun ki ben, Allah'ın emirlerine râm olarak tesettüre bürünmüş ve bana nâmahrem olan tüm insanların bakışlarından güzelliğimi uzak tutarak Rabbimin rızasını kazanmaya çalışmışım.

Hamd olsun ki güzelliğimin odak noktası olan yüzümü örterek hem mümin kardeşlerimi hem de diğer erkekleri fitneye düşürmekten uzak durmuşum.

Hamd olsun ki bu noktadaki ihtilaflardan uzak durarak şüpheden sakınmış ve hem dinimi hem de namusumu korumaya almışım.

Hamd olsun ki Rabbim bana İslami bir ev ortamı edinmem gerektiğini öğretmiş; eğer O bana böylesi bir bilgiyi vermeseydi, ben de sabahlara kadar televizyon seyreden, öğleye kadar uyuyan, müzik dinleyen, resim yapan, dantel örmekle ömür tüketen boş ve anlamsız bir kadın olabilirdim.

Hamd olsun ki Rabbim bana ilim tahsil etmem gerektiğini öğretmiş; eğer O böylesi bir emir vermeseydi, ben de içerisinde yaşadığım toplumun fertleri gibi cahil olan, laftan anlamayan ve daha Rabbini tanımayan bir insan olabilirdim.

Evet, bu eseri okuduktan sonra bu sözleri gönülden söyleyebilmendir amacımız. Eğer sen bunları söyleyebiliyor ve bunun için Rabbine hamd ediyorsan, o zaman eserimiz varacağı yere varmış ve maksadımız hâsıl olmuş demektir ki, bu durumda senden dua beklediğimiz gibi, bu hâl üzere sebat edebilmen için de sana dua ederiz. Yok, eğer bu sözleri söyletemezsek o zaman Rabbimizden af diler ve nâkıs yazdığımız için bizi bağışlamasını talep ederiz. Zira O, kullarına karşı çok şefkatli, onların hatalarını bağışlamada alabildiğine affedicidir.

İşte bacım, bâtılın ayyuka çıktığı, her taraftan bizi sarmaladığı ve tüm yönleriyle bizi işgal ettiği bir dönemde hayır üzere yardımlaşmak ve hakka kardeşlerimizi yönlendirmektir gayemiz.

"İyilik ve takva üzere yardımlaşın. Günah ve haddi aşma üzerine yardımlaşmayın." [1]

Biz eğer bu ilahi buyruk uyarınca birbirimizi iyiliğe, hayra, faziletli işlere ve erdemli davranışlara yönlendirirsek, Allah'ın yardımına mazhar olur ve dinimizi yaşamada bir kolaylığa ereriz. Zira insan kendisi gibi inanan ve kendisi gibi yaşayan insanların varlığını bildiğinde, inandığı ve yaşadığı şeyler hususunda gayret etmesi daha da bir kolay olur. Bu, kaçınılmaz olarak her işte böyledir. İşte bu nedenle iyilikleri yayma ve onlara teşvik etme noktasında birbirimizi desteklemeli ve bu noktada asla ihmalkâr davranmamalıyız. Kitabımızı bu amaca mâtuf olarak okursan istifade etmen daha çok ve daha güzel olur.

Allah'tan, İslami bir hayat yaşamayı bize nasip etmesini, bunu hem gönlümüzde hem de bedenlerimizde kolay kılmasını ve göndermiş olduğu ahkâmı uygulama noktasında bizlere yardımcı olmasını niyaz ediyoruz. Hiç şüphesiz ki O, duaları en iyi şekilde işiten ve onlara en güzel biçimde karşılık verendir. (Âmin)

İslam'ınla İzzet ve Şeref Duy

Mümine bacım, her şeyden önce inandığın akide, takip ettiğin menhec ve sürdürdüğün hayat tarzı ile izzet duymalı ve bundan yana asla bir ezikliğe kapılmamalısın. Çünkü bütün izzet, bütün şeref, bütün onur ve haysiyet ancak ve ancak Allah'ın katında ve Allah'ın safında yer alanların yanındadır.

"*Kim izzet arıyorsa hiç şüphesiz, izzetin tamamı Allah'a aittir.*" [2]

"*İzzet, Allah'ın, Resûlü'nün ve müminlerindir. Fakat münafıklar bilmezler.*" [3]

Bizler eğer Allah'ın safında yer alıyor ve O'nun durmamızı istediği yerde duruyorsak –ki bu konuda en ufak bir tereddüdümüz yok– bundan yana asla bir sıkıntıya kapılmamalı, gocunmamalı ve kesinlikle bir endişe taşımamalıyız; aksine bundan şeref duymalıyız. Ve şunu hiç aklımızdan çıkarmamalıyız ki, tevhid ve bu tevhidin pratik uygulaması olan şeriat, bizim yegâne şeref kaynağımızdır.

"*Andolsun ki size, içinde sizi anlatan/sizi şerefe ulaştıracak (öğütler barındıran) bir Kitap indirdik. Akletmez misiniz?*" [4]

İşte biz bununla şerefi elde etmiş insanlarız. Bu nedenle başka bir inançta veya başka bir hayat modelinde izzet arayamayız. Eğer böyle yapar ve başka kapıların zilini çalarsak, izzeti yanlış yerde aramış oluruz ki, onu başka kapılarda arayanlar er ya da geç o kapılardan kovulacak veya o kapılar eninde sonunda yüzlerine kapanacaktır.

İzzet ve şeref bütünüyle Allah'a ait olduğuna göre izzetli ve şerefli olmak da ancak O'nun emirlerine bağlanmak ve O'nun yasakladığı şeylerden kaçınmakla olur. O'nun emrettiklerine karşı gelip yasakladıklarını işleyerek izzetli olunmaz.

Şimdi sana sahabenin, yaşadıkları hayat tarzından oldukça memnun olduklarını gösteren ve kendilerinin nasıl bir izzet anlayışına sahip olduklarını ortaya koyan

müthiş bir örnek zikrederek izzetin asıl itibariyle nelerde aranması gerektiğini ifade etmeye çalışalım.

Ashab-ı Kiram, Allah'ın yardımıyla Kudüs'ü fethetmişti... Orada o gün için Hristiyanlar ve onlara dinlerinde öncülük eden papazlar yaşıyordu. Ashab oraya girip Kudüs'ün anahtarlarını istediklerinde, orada bulunan yetkili kimseler buranın anahtarlarını ancak belirli şartlar dâhilinde en yetkili kişiye vereceklerini söylediler. Ashab-ı Kiram hemen aralarında bu olayı istişare etti ve neticede müminlerin emiri olan Ömer'e *(ra)* bunu yazmayı ve mümkünse acilen Kudüs'e gelmesini öngördüler. Hemen mektup yazıldı ve ulak vasıtasıyla Ömer'e gönderildi. Mektup bir süre sonra Ömer'e ulaştı. Kudüs'teki sahabiler mektupta hemen oraya gelmesini ve fethin kâmilen gerçekleşmesini istiyorlardı. Ömer *(ra)*, orada kendisine danıştığı arkadaşlarını topladı ve ne yapması gerektiğini sordu. Heyette bulunanlar Allah'ın bereketi ile Kudüs'e gitmesinin hayır olacağını ve bunun inşaallah müminlere birçok fayda sağlayacağını söylediler. İstişareler sonucu Ömer *(ra)* gitmeye karar verdi ve kölesi Eslem'i de yanına alarak yola koyuldu...

Kudüs'e yaklaşmışlardı. Sahabe onun geldiğini öğrenince onu karşılamak için yollara çıktılar. Bir yerde buluştular. Onu karşılamaya gidenler arasında Ashab-ı Kiram'ın en zâhid insanlarından Ebu Ubeyde b. Cerrah da *(ra)* vardı. Sonra yol üzerinde havuz gibi bir su birikintisine yaklaştılar. Ömer *(ra)* devesinden indi, ayakkabılarını çıkarıp boynuna astı ve devesinin dizgininden tutup onunla beraber suya girdi. Bunu gören Ebu Ubeyde:

"— Ey müminlerin emiri! Devenizden iniyor, ayakkabılarınızı çıkarıp boynunuza asıyor sonra da devenizin dizgininden tutarak onunla beraber suya mı giriyorsunuz? Böyle yapmayın! Zira bu memleketin halkının sizi bu şekilde görmesi benim hoşuma gitmez, dedi.

Bunu duyan Ömer:

— Vah sana Ebu Ubeyde! Eğer bunu bir başkası söylemiş olsaydı, onu ümmet-i Muhammed'e bir ibret vesilesi yapardım, dedi."

Ve sonra konumuzla alakalı olan ve tüm dünyaya izzetin nereden kaynaklandığını ilân eden şu müthiş cümlelerini söyledi:

إنا كنا أذل قومٍ فأعزنا الله بالإسلام فمهما نطلب العزة بغير ما أعزنا الله به

أذلنا الله

"Bizler yeryüzünün en zelil kavmiydik de Allah bizi İslam'la izzetlendirdi. Bu nedenle biz her ne zaman izzeti, O'nun bizi izetlendirdiği şeyden başka bir şeyde ararsak, Allah bizi zelil kılar." [5]

Diğer bir rivayet ise şöyledir:

"Ömer, Kudüs yolu üzerinde bulunan Câbiye'ye geldi. Esmer bir deveye binmişti. Başında sarık ve takke olmadığı için saçsız başı güneşte parlıyordu. Ayaklarını, üzengi olmadığı için iki yana sarkıtmıştı. Üzerinde bulunan kaba yünden yapılmış abası, mola verdiğinde yatak vazifesini görüyordu. İçi hurma lifleriyle doldurulmuş heybesini de yastık olarak kullanıyordu. Sırtında beyaz pamuktan yapılmış yan tarafları yırtık eski bir gömlek vardı.

Ömer (ra):

— Bana bu kavmin önderini çağırınız, dedi.

Gidip çağırdıklarında ona:

— Şu gömleğimi yıkayınız, yırtıklarını dikiniz ve bana emaneten bir gömlek bulunuz, dedi.

Bunun üzerine ona ketenden bir gömlek getirdiler:

— Bu nedir, diye sordu.

— Ketendir, dediler.

— Peki, neden yapılmıştır, dedi.

Kendisine keten hakkında bilgi verdiler. Böylece gömleğini çıkararak getirilen gömleği giydi. Daha sonra da yıkanıp, yırtıkları dikildikten sonra tekrar kendi gömleğini giydi.

Köyün önderi Ömer'e:

— Sen, Arapların kralısın. Buralarda büyük insanların deveye binmesi hoş karşılanmaz. Eğer başka bir şey giyer ve bir ata binerseniz, bu, Rumların gözünde daha ciddi bir şey olur, dedi.

Bunun üzenine Ömer:

— Biz, Allah'ın bizi İslam'la izzetlendirdiği bir milletiz. Bu nedenle ondan başka bir şeyi alternatif olarak istemeyiz, dedi.

Kendisine bir at getirildi. Eyer vurmaksızın, bir parça kumaş sarmak suretiyle üzerine bindi. Ancak hemen vazgeçerek 'Durdurun şunu, durdurun şunu! Ben bugüne kadar insanların (böyle bir) şeytana bindiklerini görmemiştim.' dedi. Böylece attan inerek getirilen devesine bindi..." [6]

Görüldüğü üzere Ömer *(ra)* burada üzerindeki kıyafetleri değiştirerek ve heybetli atlara binerek Kudüs'e girmesi kendisine teklif edildiğinde, izzetin kâfirlere şirin gelecek kıyafetler giymekte veya onları büyüleyecek vasıtalar üzerinde gezmekte olmadığını; aksine izzetin inançta ve bu inancı gerektiği şekilde yaşamakta olduğunu bizlere öğretmiştir. Ve Ömer *(ra)*, bu tespitinde çok haklıdır.

Gerçekten de Ömer *(ra)* izzetin nerede olduğunu çok iyi anlamıştı. Kâfirlerin kendisini daha hoş görmesi için rutin olarak sürdürdüğü yaşam tarzını değiştirmeyi

veya bundan ödün vermeyi izzete ters bir davranış olarak değerlendirmiş ve bu sözüyle gerçek izzetin ancak İslam'ın değerlerine sahip çıkmakla olacağını karşısında duran sahabilere anlatmaya çalışmıştı. Söz, Ömer'in sözüydü ve gerçekten de izzet ancak Allah'ın bizi izzetlendirdiği şeylerdeydi.

Bu nedenle ey bacım, sen öncelikle itikadın, imanın ve üzerinde bulunduğun akide esaslarından; sonra da bu inancın senden istediği giyim tarzı olan hicabından izzet duy! Bununla kendini onurlu hisset! Başını dimdik tut ve asla bundan dolayı gocunup, sıkılma! Eziklik hissetme! Sen tesettürün ve iffetinle anlamlısın. Sen hicabınla şereflisin. Senin karşında; vücudunu açmak suretiyle insanlara mahrem yerlerini teşhir eden veya bedenini Allah'ın emrettiği şekilde örtmeyerek âdeta onu alıma sunan kadınlar asla izzetli değildirler. Bir bakıma onlar şereflerini yitirmiş, onurlarını kaybetmiş, haysiyetlerini paralamış düşük, rezil, âdi insanlardır. Böylesi düşük insanlar karşısında niçin eziklik hissediyorsun ki? Onlar, tesettüre girmeyerek Rablerine isyan ettikleri için utanıp, eziklik hissetsinler. Sen ise başını kaldır ve Rabbinin sana layık gördüğü giyim tarzından razı olarak, gönül hoşnutluğu ile dik dur! Ve asla bundan utanma! Utanacak ve sıkılacak birileri varsa, hiç kuşkun olmasın ki onlar, bedenlerini hain gözlerin arsız bakışlarına sunarak Rablerine isyan eden bu rezil kadınlardır.

Onlar Allah'a isyan etmekten utanmıyorlar da, sen Allah'ın emrini yerine getirdiğinden dolayı mı utanacaksın? Onlar azabı ve gazabı çok çetin olan Rablerine isyan etmekten korkmuyorlar da, sen onlara muhalefet ederek hışımlarını üzerine çektiğinden dolayı mı korkacaksın?

Hayır, hayır! Asla!

"Siz, (Allah'ın meşruluğuna dair) hiçbir delil indirmediği varlıkları Allah'a ortak koşmaktan korkmazken, ben nasıl sizin şirk koştuğunuz (sahte ilahlardan) korkarım! Şayet biliyorsanız (söyleyin bakalım, hak olan ilaha ortak koşanlar ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmayanlar) bu iki gruptan hangisi (Allah'ın azabından) emin olarak (yaşamaya) daha fazla hak sahibidir?" [7]

Sen, onlardan ve onların hayat tarzlarına muhalefetten asla gocunmayacak ve bu noktada hiçbir zaman aşağılık kompleksine kapılmayacaksın. Çünkü sen, Rabbinin hatırı için senden istenen hayat tarzını yaşayan ve bunun karşılığında Firdevs'e talip olan bir dava kadınısın. Dava sahiplerinin ise dikkate alacakları şeyin kâfirlerin ne diyecekleri değil, Allah'ın ne diyeceği olduğunu aklından çıkarmamalısın.

Bu başlık altında son olarak şu sözlerin altını çizmek istiyoruz; ama bunları bir slogan olarak değil, Kur'ân ve sünnetten süzülmüş birer hakikat olarak okumanı tavsiye ediyoruz:

Unutma ki izzet; hevaya tabi olmakta değil, İslam'ı yaşamaktadır.

İzzet; şirke bulaşmakta değil, tevhide sahip çıkmaktadır.

İzzet; açık saçık olmakta değil, namusu muhafaza etmektedir.

İzzet; hayâsızlıkta değil, iffetli olmaktadır.

İzzet; teberrücde değil, örtüyle kapanmaktadır.

İzzet; çarşı pazarlarda boş boş dolaşmakta değil, evlerimizde edep, ahlak ve vakarımızla oturmaktadır.

İzzet; karşı cinsle aynı ortamları paylaşmakta değil, onlarla alabildiğine ayrışmaktadır.

İzzet; kâfirlerin hayat tarzını benimsemekte değil, İslam'ın hayat modelini özümsemektedir.

İzzet; necis ve kokuşmuş Batı'nın öngördüğü yaşam biçimine *"evet"* demekte değil, aksine onların dikte ettiği yaşam tarzına koca bir *"lâ"* diyebilmektedir.

Hâsılı, izzet ancak ve ancak Allah'ın *(cc)* istediği hayatı yaşamakta ve cennete götüren amellere sıkı sıkıya bağlı kalarak O'nun gösterdiği yolda sabit adımlarla ilerlemektedir. Allah'a yemin olsun ki bunun dışındaki bir hayatta ne şeref vardır ne de izzet!

Cennet Ucuz Değildir, Bedel İster

Mümine kardeşim, Allah'ın manevî bir ticaret için ortaya koymuş olduğu mal olan cennet ucuz değil, aksine uğrunda en değerli şeyleri feda etmeyi gerektirecek kadar pahalı bir metadır.

Allah Resûlü *(sav)* bunun böyle olduğunu bizlere şu hadisinde bildirmiştir:

"Dikkat edin! Allah'ın ticaret için ortaya koymuş olduğu mal çok pahalıdır. Dikkat edin! Allah'ın ticaret için ortaya koymuş olduğu mal, cennettir." [8]

Yüce Allah *(cc)*, satın almamız için önümüze cenneti koymuştur. O cennet ki, uğrunda her şey feda edilmeye ve her şeyden geçilmeye değer bir ödüldür. Peki, bunun karşılığında Allah bizden ne istemektedir?

Bu soruyu Kur'ân'a sorduğumuzda, Allah'ın bunun karşılığında bizden öncelikle iman etmemizi, kendisine hiçbir şeyi ortak koşmamamızı, ayetlerine teslim olmamızı, tevbe etmemizi, ihsan üzere bir hayat sürdürmemizi, takvalı davranmamızı, müstakim olmamızı, uğrunda mallarımızı ve canlarımızı feda etmemizi ve O'nun istediği doğrultuda bir hayat yaşamamızı istediğini görürüz. İşte eğer sen bu cennete talip isen ve öldükten sonra orada ebedî bir mutluluğu arzuluyorsan, o zaman Allah'ın isteklerine râm olacak ve O'nun senden talep ettiği hayat tarzına titizlikle riayet etmeye çalışacaksın. Ama unutma ki bu kolay

olmayacaktır. Bunu ön kabul ile kabul etmelisin. Zira bâtılın kol gezdiği, her yeri işgal ettiği ve neredeyse tüm kadınları hegemonyası altına aldığı hiçbir dönemde, iffet ilkesi üzere kurulu İslami bir hayatı yaşamak kimse için kolay olmamıştır ve bundan sonra da kolay olmayacaktır.

Herkesin gönlünce giyindiği, nefislerinin esiri olarak özgürce (!) çarşı pazarlarda dolaştığı, şehvetlerinin arzu ettiği şekilde rahatlıkla her yere girip çıktığı bir dönemde, senin sadece ve sadece Rabbinin hatırı ve rızası için bu ortamlarda bulunmaman ve onların yaptığı gibi özgürce davran(a)maman, tabiatıyla nefsine zor gelecektir. Ama bacım, şunu hiç aklından çıkarma ki, ebedî mutluluk diyarı olan cennetin yolu hep nefse ağır gelen zor amellerle donatılmıştır. Buna mukabil cehennem de hep nefsin isteyip arzu duyduğu çekici şeylerle süslenmiştir.

Allah Resûlü *(sav)* bu hakikati şu sözleriyle dile getirir:

"Cehennem, nefse hoş gelen şeylerle kuşatılmış, cennet ise nefsin istemediği şeylerle çepeçevre sarılmıştır." [9]

Cennette ebedî bir mutluluk yaşanacağı için onun ilk etapta nefsin hiç de hoşlanmadığı birtakım ibadetler, fedakârlıklar ve emir ve yasaklarla perdelenmesi hiç de garip değildir. Zira orası bin yıl değil, on bin yıl değil, yüz bin yıl değil, trilyon veya trilyar yıl değil; ebedî olarak kalınacak bir yurt olacaktır. Eee, böylesine mükemmel ve sonsuz nimetler için bir süreliğine azıcık sıkıntı ve zorluklara katlanmak değer herhâlde?

İşte bu nedenle, şu dünya hayatında tesettüründen ve hicabından dolayı birtakım sıkıntılar çekmeye ve bazı zorluklarla karşı karşıya kalmaya hazır olmalısın. Senin, hicaba bürünmen ve ortalığın alev alev yandığı günlerde bile siyah örtü giyinerek Allah'ın emrini yerine getirmeye çalışman hakikaten kolay bir şey değildir. Nefse çok ağır ve meşakkatli gelen bir iştir. Lakin –dediğimiz gibi– sen cennetin talibisin; bu nedenle ahireti ummayan diğer kadınlar gibi rahat davranamazsın. Sen onlar gibi her ortamda yer alamaz, nefsinin istediği her şeyi yapamaz, arzuladığın her kıyafeti giyemezsin. Çünkü sen, tekrar söylüyorum cennetin talibisin. Yani her türlü nimetin en güzel hâliyle verildiği ebedîlik diyarının talibi...

Eğer bu dünyada nefsinin arzuladığı her türlü kıyafeti giyemiyorsan, bil ki sen onu yarın kusursuz nimetler diyarı olan cennette, hem de en güzel hâliyle giyeceksin. Ve sana orada öyle elbiseler verilecek ki, vallahi onun güzelliği belki de hurilerin bile gözlerini kamaştıracak, dudaklarını uçuklatacak, sana hayranlıkla bakmalarını sağlayacaktır.

"Bunlar (var ya); onlara altından ırmaklar akan Adn cennetleri vardır. Orada altın bileziklerle süslenirler. İnce ve kalın ipekten yapılmış yeşil elbiseler giyerler. Orada, sedirler

üzerine kurulmuşlardır. Ne güzel bir mükâfat ve ne güzel bir konak." [10]

Senin hicabın, senin hem imanın hem de Rabbine sunduğun salih bir amelindir. İşte bu güzel amelini Allah asla zayi etmeyecek ve karşılığında sana cennette bilezikler ve atlas kumaştan mamul ipek elbiseler verecektir. Onları giymek için kâfir kadınların şu dünyada giydiği elbiselerden feragat etmeye değmez mi?

Şimdi dikkatle bir de şu ayete kulak ver:

"Şüphesiz ki muttakiler, cennetlerde ve pınar başlarındadırlar.'Oraya esenlik ve güven içerisinde girin.' (buyrulacak.) Göğüslerindeki kin/düşmanlık/öfke (gibi tüm olumsuz duyguları) çıkarmışızdır. Karşılıklı sedirlerde kardeşler olarak (kurulurlar)." [11]

Senin hicabın, senin Allah'a karşı gelmekten sakındığın için üzerine aldığın takva elbisendir. Sen bu elbisen nedeniyle muttakiler zümresine dâhil oldun. Allah da muttaki olan kullarına ayette zikredilen güzellikleri bir *"ödül"* olarak verecektir.

Hani hicabın ve çarşafından dolayı şu dünyadaki birçok çay bahçesine, restorana ve kafeye gidemiyor ve oralardaki koltuklara rahat rahat yaslanamıyorsun ya, üzülme! Sen eğer bu dünyada iffetini koruyarak muttakiler sınıfında yer alırsan, Allah sana dünyada kâfirlerin yaptığından çok daha güzelini ahirette nasip edecek ve seni paha biçilmez sedirler üzerinde kardeşlerinle karşılıklı olarak oturtarak zevk-u sefa sürmeni temin edecektir. Hem de dünyada kâfirlerin rahat rahat oturup istirahat ettiğinden çok daha güzel şekilde...

Sen bu dünyada bir şeyi Allah için terk edersen, Allah çok daha hayırlısını ve çok daha güzelini ahirette sana nasip edecektir. Bundan yana en ufak bir şüphen olmasın; zira O, sözünde duranların en hayırlısıdır.

5/Mâide, 2
35/Fâtır, 10
63/Münafikûn, 8
21/Enbiya, 10
Hâkim, el-Müstedrek, 207. Hâkim, bu rivayetin Buhari ve Müslim'in şartlarına göre "sahih" olduğunu söylemiştir.
İbn Ebi'd-Dünya, ez-Zühd, 115; el-Bidaye ve'n-Nihaye, 7/70.
6/En'âm, 81
Tirmizi
Buhari, Müslim.
18/Kehf, 31
15/Hicr, 45-47

ANCAK DEĞERLİ ŞEYLER SAKLANIR

Değerli mümine kardeşim, her şeyden önce şunu bilmeni isteriz ki, burada anlatacağımız şeyler Müslimlerin birbirlerine karşı riayet etmeleri gereken haklardan birisi olan *"nasihatleşme"* kapsamındadır. Ve nasihatlerde asıl olan, Kur'ân ve sünnete uyduğu müddetçe kendisiyle amel edilmesi, içeriğine riayet edilmesidir. Bizler bu nasihatleri sana yaparken, Allah da biliyor ki ne seni zora sokmayı amaçlıyoruz ne de sıkıntılarını daha fazla artırmayı… Aksine her ne kadar kendisine has bazı zorlukları olsa da sadece senin şüphelerden uzak olarak daha güzel bir biçimde İslam'ı yaşamanı ve neticesinde cennete girerek ebedî mutluluk diyarında Rabbinin rızasına nail olmanı istiyoruz. Evet, bizim burada yazacağımız şeyler sadece bu amacı gütmektedir. Bu nedenle onları eleştirel bir gözle değil, anlamaya çalışan bir idrakle oku ve içerisinden kendine dersler çıkarmaya çalış.

"Acaba burada söylenen şeyler bende var mı?"

"Bu anlatılana ne kadar dikkat ediyorum?"

"Ne kadar hassas davranıyorum?"

"Bunlarla amel edebiliyor muyum?" gibi amele yönelik sorular sorarak, kendini bu eserin muhatabı say ve sanki sadece senin için kaleme alınmış gibi değerlendir. O zaman göreceksin ki meselelerdeki incelikleri idrak etmen daha da kolaylaşacak, onları pratik hayatta uygulanır kılman çok daha basitleşecektir.

Allah, şimdiden burada anlatılacak şeylerden nasipdâr kılsın ve onlarla amel etmeni senin için kolaylaştırsın. (Âmîn)

Kadın, Tepeden Tırnağa Avrettir

Konunun detayına girmeden önce şunu vurgulamamız ve evvelemirde altını kalın çizgilerle çizmemiz gerekir ki, Kur'ân ve sünnette meselemize ilişkin yer alan nassları tahkik ettiğimizde, kadının vücudunun *"nâmahrem"* olan tüm erkekler karşısında bütünüyle avret olduğunu söylememiz gerekir. Bu tercihen böyledir. Buna göre kadın, Allah ve Resûlü'nün nazarında tepeden tırnağa/bütünüyle avrettir; eli ve yüzü de dâhil olmak üzere vücudunun hiçbir yerini şeriatın nâmahrem/yabancı kabul ettiği erkeklere göstermesi helal değildir.

Ne Kadar Değerli Olduğunun Farkında mısın?

Burada birçok bacımızın gözden kaçırdığı şu hakikati vurgulayarak söze girmek

istiyoruz: Unutmamak gerekir ki bir şey ancak çok değerli ve çok kıymetli olduğunda gizlenir, saklanır, koruma altına alınır. Değersiz, önemsiz ve kıymetsiz şeylerin saklanmaya, gözlerden ırak tutulmaya ihtiyacı yoktur. Mesela; demir de bir madendir, altın da... Ama demir, cadde ve sokaklarda atılı dururken; altın, evlerin en derin ve en gizli yerlerine saklanır.

Niçin?

Çünkü çok kıymetlidir de ondan.

İşte bu gerçeği güzelce idrak ettiği zaman kadının, Rabbinin kendisine ne kadar değer verdiğini ve kendisinin O'nun katında ne kadar kıymetli olduğunu anlaması hiç de zor değildir.

Ey mümine bacım! Bu noktayı hiç düşünmüş müydün? Ve yine hiç tefekkür etmiş miydin Rabbinin sana tesettürü emrederek yabancı erkeklerin bakışlarından seni neden uzak tutmak istediğini?

İstersen bu soruya senin yerine biz cevap verelim: Rabbinin sana tesettürü emrederek yabancı erkeklerin bakışlarından seni uzak tutmak istemesinin sebebi; senin Allah katında çok ama çok değerli ve kıymetli olmandandır.

Evet, sen gerçekten de gizlenip saklanacak kadar çok kıymetli ve çok değerlisin. Hem de tıpkı bir altın, bir yakut, bir inci ve bir mercan gibi...

Şimdi bir düşün...

Eğer sen Allah katında değerli olmasaydın, Rabbin seni hiç insanlardan saklar, onların kem gözlerinden ırak tutar mıydı?

Eğer sen Allah katında kıymetli olmasaydın, Rabbin seni sadece eşine has kılar mıydı?

Böyle yaptığına göre, demek ki kadın olarak sen Allah katında gözlerden uzak tutulmayı gerektirecek kadar değerli ve kıymetlisin.

İşte bu noktayı iyi idrak ettiğinde, neden bedeninin bütünüyle avret olduğunun gerekçelerinden birisini anlamış olacaksın.

Elbette ki kadının bütünüyle avret olmasının mantıkî başka nedenleri de vardır. Mesela; onun vücudunun her hangi bir yerini görmenin erkeklerin şehvetlerini kamçılaması bu nedenlerden biri sayılabilir. Ve yine onun sesinin dahi erkeklerin şehevî duygularını galeyana getirmesi bu sebepler arasında zikredilebilir. Bunların hepsi kadının avret olmasının aklî izahlarındandır. Ama tüm bu aklî izahlardan öte bizim elimizde Allah Resûlü'nün, kadının tepeden tırnağa avret olduğunu ortaya koyan sahih bir hadisi vardır ve bu hadis bizim, kadının bütün bedeninin avret olduğunu söylememiz için yeterli bir delildir.

Allah Resûlü *(sav)* şöyle buyurur:

المرأة عورة فإذا خرجت أستشرفها الشيطان

"Kadın (bütünüyle) avrettir. O, evinden dışarı çıktığında şeytan (onu saptırmak ve yoldan çıkarmak için) gözünü ona diker." [1]

Bu hadisi iyi düşünmek ve üzerinde gerektiği şekilde tefekkür etmek gerekir. Bu hadisin ortaya koyduğu hükme göre kadın baştan aşağıya avrettir. Yani tepeden tırnağa bedenini örtmelidir. Bu hükme el, yüz ve ayaklar da dâhildir. Ama toplumumuzun geneli Hanefî mezhebine müntesip olduğu veya bu görüş üzere yetiştirildiği için el ve yüz örtme konusunda –maalesef– gevşek davranıyor, meseleyi basite alıyor veya bu konuda bizim söylediğimiz hükmü *"aşırılık"* (!)–[2] olarak değerlendiriyor. Oysa bizim savunduğumuz görüş tahkîk ehli âlimlerin birçoğunun kabul ettiği görüş olmasının yanı sıra, hem delillere daha uygun hem de vâkıada Hanefîlerin dile getirdiği bazı gerçeklerle örtüşmesi bakımından ittiba edilmeye en elverişli olanıdır.

Bilindiği üzere Hanefî âlimleri,–[3] fitne vuku bulduğu, fâsıkların çok olduğu ve kadına bakması muhtemel olan erkeklerin cirit attığı yerlerde el ve yüz örtmenin en evlâ olduğu yönünde fetva vermişler ve böylesi ortamlarda Müslim hanımların yüzlerini kapatarak günahkâr erkeklerin bakışlarının odak noktası hâline gelmemeleri gerektiğinin altını çizmişlerdir. Örneğin, Hanefî âlimlerinden Alâeddin Haskafî'nin *"Ed-Durru'l-Muhtâr"* adlı eserinde şöyle geçer;

"Fitne (ye düşme) korkusu söz konusu olduğunda genç kadınların yüzlerini açmaları engellenir..." [4]

"Merâki'l-Felâh" şerhinde de Tahtâvî *(rh)* şöyle der:

"Hür kadının bütün bedeni avrettir. Yüz bundan istisna edilmiştir. Fitneye düşme korkusu söz konusu olduğunda ise genç bir kadının yüzünü açmasına müsaade edilmez..." [5]

Hanefî âlimlerinin el ve yüz açmanın caiz olduğu yönünde fetva vermeleri, İslam'ın hâkim olup fasık ve facir insanların genellikle bulunmadığı ve toplumun kahir eksenini kadına bakmayan sâlih insanların oluşturduğu yerlerle kayıtlıdır. Bu kayıt söz konusu olmadığı zaman fetvanın da bir manası olmayacaktır. Bu nedenle fetva verilirken göz önüne alınan bu kaydı görmezden gelip yüzlerini açarak insanları fitneye düşüren Müslim kadınlar, Allah'tan korkmalı ve bu âlimleri kendi fısklarına bir kaynakmış gibi kullanmamalıdırlar. Zira bu, hesabı ve sorumluluğu gerektiren bir tutumdur.

Her ne kadar Hanefîler nazarında kadının yüzü avret olarak değerlendirilmese de, yüz açma nedeniyle insanı fitneye ve harama sevk eden bir durum söz konusu

olduğunda yüz örtmenin zorunlu olduğu yönünde fetva vermeleri ve gerektiğinde yetkililerin bu noktada güç kullanabileceklerini söylemeleri, onların meselenin ne kadar ciddi olduğunu çok iyi fıkhettiklerini göstermektedir.

Burada meselenin ne kadar önemli olduğunu gösteren bir başka fetvaya daha dikkat çekmek istiyoruz ki, bu da üzerinde düşünülmesi gereken bir noktadır. İmam Nevevî, İmam Şevkanî ve İmam Cuveynî gibi bazı âlimler, eğer kadının yüzünü açması sebebiyle erkekler fitneye, günaha veya zinaya meyledeceklerse, bu durumda kadınların yüzlerini örtmelerinin *"icma"* ile farz olduğunu, yani tüm âlimlerin ittifakı ile zorunlu olduğunu nakletmişlerdir. Örneğin, İmam Cuveynî *(rh)* şöyle demiştir:

"Kadının yüzüne ve ellerine bakmak, fitneye düşme korkusu olduğu anda icma ile haram olur..." [6]

İmam Şevkanî'nin ibaresi ise şöyledir:

"Kadınların –özellikle de fâsıkların çok olduğu ortamlarda– yüzlerini açarak dışarı çıkmalarının engelleneceğine dair Müslim âlimlerin ittifakı vardır." [7]

İşte bu fetvalardan ötürü bacılarımızın çok daha dikkatli olmaları ve vücutlarının hiçbir yerini yabancı erkeklere göstermemeleri gerekmektedir.

Bizler muvahhid camianın kadınlarının genelinin yüzlerini örttüğünü biliyoruz. Allah'a hamd olsun ki, bu noktada Müslim bacılarımız takdire şayan bir tutum sergileyerek yüzlerini ve tüm vücutlarını tıpkı Resûlullah *(sav)* zamanındaki sahabi kadınlar gibi örtmeye çalışıyorlar. Bu gerçekten de çok güzel ve övgüye layık bir davranıştır. Bundan dolayı tesettürüne riayet eden bu bacılarımıza samimiyetle dua ediyor, tesettürlerinde sebat etmelerini Allah'tan diliyor ve bu noktada çekmiş oldukları tüm zorluk ve sıkıntıları cehenneme engel olan bir kalkan kabul etmesini Rabbimizden temenni ediyoruz. Bizim burada anlattığımız şeyler bu bacılarımızın sadece tesettüre olan inançlarını pekiştirmek, gittikleri yolun doğruluğundan onları emin kılmaya çalışmak ve onlara kardeşlik gereği hatırlatma yapmaktan ibarettir.

"Hatırlat/öğüt ver! Çünkü hatırlatma müminlere fayda verir." [8]

Ama burada bir de tevhidi kabul ettiği ve bizimle aynı akideye gönül verdiği hâlde yüzlerini örtmeyen, tesettüre gereği gibi riayet etmeyen ve bununla da kalmayıp bizi aşırılıkla suçlayan bazı bacılarımız var![9] Bu bacılarımız, her ne kadar bizleri eleştirip aşırı olmakla suçlasalar da, yine de bizim kardeşlerimizdir ve biz onlara da öğüt ve nasihat vermekle mükellefiz. Onlar da bizleri kardeş biliyor ve Müslimlerin birbirlerine nasihat etme hakları olduğunu kabul ediyorlarsa, buradan onlara samimiyetle bizi anlamaya çalışmalarını rica ederek sesleniyor ve satırlarımıza kulak vermelerini istiyoruz.

Ey bacılar! Yukarıda âlimlerimizin sözlerini okudunuz. Onlar, fâsıkların ve kadına bakması muhtemel olan insanların olduğu yerlerde kadınların mutlak surette yüzlerini örtmeleri gerektiğini söylüyor. Şimdi burada Allah için size sormak istiyoruz: Acaba siz Türkiye ortamının fısk diyarı olduğuna ve çarşı-pazarlarda gezen erkeklerin –kapalı bile olsa– kadınlara baktığına inanıyor musunuz, inanmıyor musunuz?

Eğer inanmıyorsanız, size diyecek hiçbir şeyimiz yok. Sadece Allah için gözünüzü açmanızı, etrafınızda sizi yiyiverecekmiş gibi bakan arsız erkeklerin farkına varmanızı ve gerçekçi olmanızı tavsiye ediyoruz. Ne diyelim Allah size basiret versin.

Yok, eğer inanıyorsanız, bu durumda neye dayanarak yüzünüzü açıyorsunuz?

Haydi diyelim ki Hanefîleri baz alarak yüzün avret olmadığına inanıyorsunuz... Peki, fitne ve fısk zamanı olan günümüzde niye yüzünüzü açıyor ve insanların hem inancınıza hem de şahsınıza laf etmesine müsaade ediyorsunuz?

Hiç mi Allah'tan hayâ etmiyor, hiç mi hesap vermekten korkmuyorsunuz?

N'olur kendinize gelin ve nefsinize uymaktan vazgeçerek İslam'ın izzeti olan hicaba bürünün. Böyle yaptığınızda göreceksiniz ki, yüzlerinizi açarak gezdiğiniz ve insanları fitneye düşürdüğünüz günler sizler için en kara ve en utanç verici günlermiş. O günlerde yüzlerinizi örtmediğinize çok pişman olacak ve bir an önce bu hatanızı affetmesi için Rabbinizden bağışlanma dileyeceksiniz. Bu çağrımıza kulak verin ve bir an önce hicabınıza sahip çıkarak diğer tevhid ehli bacılarınız gibi siz de yüzlerinizi örtün. Böyle yaptığınızda –yüz örtmenin farz olduğuna inanmasanız bile– en azından şüpheden uzak kalmış ve hem dininizi hem de haysiyetinizi koruma altına almış olursunuz. Bakın Allah Resûlü *(sav)* ne buyuruyor:

"Helâl olan şeyler belli, haram olan şeyler bellidir. Bu ikisinin arasında, insanların birçoğunun helâl mi, haram mı olduğunu bilmediği şüpheli konular vardır. Şüpheli konulardan sakınan kimse dinini ve ırzını (şeref, haysiyet ve namusunu) korumuş olur. Şüpheli konulardan sakınmayan ise gitgide harama dalar. Tıpkı sürüsünü başkasına ait bir arazinin etrafında otlatan çoban gibi ki, onun bu araziye girmesi an meselesidir. Dikkat edin! Her padişahın girilmesi yasak bir arazisi vardır. Unutmayın ki, Allah'ın yasak arazisi de haram kıldığı şeylerdir..." [10]

Bu hadis konumuzu öylesine güzel izah ediyor ki, onu dikkate alanlar mutlaka dinlerini ve haysiyetlerini koruma altına almış olurlar.

Ey yüzünü açan bacım! Diyelim ki senin inancına göre yüz örtmek farz değil; ama sonuçta bunun farz olduğunu söyleyen onlarca/yüzlerce âlim var! Buna göre mesele en azından ihtilaflı, yani içerisinde şüphe olan bir mesele olmaktadır. Hakkında şüphe olan konularda bize düşen ise, şüpheden uzak durmak ve en evlâ olana

sarılmaktır.

Ya yüz örtmek farzdır diyen âlimlerin görüşü doğruysa? [11]

Ya Allah katında yüz avret ise?

O zaman durumumuz ne olacak?

Allah'ın huzuruna varınca nasıl hesap vereceksiniz?

İşte, elimizde Allah Resûlü'nün *(sav)* net ve kesin hadisi:

"Şüpheli konulardan sakınan kimse, dinini ve ırzını (şeref, haysiyet ve namusunu) korumuş olur..."

Eğer sen dinini ve haysiyetini koruma altına almak istiyorsan, bu durumda mutlaka yüzünü örtmeli ve en azından ihtilaftan kendini koruma altına almalısın. Hem, her caiz olan şey yapılmalıdır diye bir kaide mi var? Diyelim ki sen bunun caiz olduğuna inanıyorsun, ama dinini ve namusunu koruma altına almak için yüzünü örtmen daha iyi ve takvaya daha uygun olan bir davranış olmaz mı?

Allah için kendimize gelelim ve ihtilafı bir kenara koyarak hem dinimiz hem de haysiyetimiz için en uygun olanı yapalım.

Burada bir şeyi daha vurgulamak istiyoruz ki, bu da bizce çok önemli: Bilindiği üzere ihtilaflı konularda veya hakkında şüphe olan meselelerde ihtilaftan kaçınarak en iyi olan ile amel etmeye çalışmak yolların en selametli ve en sağlıklı olanıdır. Aynı zamanda bu, hem Peygamberimizin hem de onun adımlarını takip eden sâlih kimselerin yoludur. Resûlullah *(sav)* şöyle buyurur:

"Sana şüphe vereni bırak, şüphe vermeyene bak!" [12]

"Kul, kendisinde hiç bir sakınca olmayan şeyleri sırf sakınca vardır korkusuyla terk etmedikçe muttakilerden olamaz." [13]

Ömer *(ra)* şöyle demiştir:

"Biz, faiz olur korkusuyla helal (ticaret)in onda dokuzunu terk ederdik." [14]

Selef'in büyüklerinden Hasan el-Basrî *(rh)* şöyle der:

"Muttakilerde takva öyle bir hâl almıştır ki, onlar harama düşme korkusuyla helallerin birçoğunu terk etmişlerdir."

Sufyan es-Sevrî de *(rh)* şöyle demiştir:

"Muttakiler, korkulmayacak ve sakınılmayacak şeylerden bile korkup sakındıkları için 'müttaki/sakınanlar' diye adlandırılmışlardır." [15]

Buna göre Müslim; binde bir ihtimalle bile olsa şüpheli olan konularda hassas davranan ve şüpheyi elinin tersiyle iterek şaibeden uzak olanla amel etmeyi kendisine şiar edinen kimsedir.

Sen de ey bacım, bu hassasiyeti kendine şiar edin ve peygamberlerin ve sâlih insanların şiarı olan *"şüpheleri terk"* yoluna girerek, yüz örtmenin farziyetine inanmasan bile dinini ve namusunu koruma altına almak için yüzünü ört. Bu durumda kendini hem dinen hem de mânen daha korunaklı ve daha güven içerisinde hissedersin.

Bir İstisna

Burada anlattıklarımızı okuyan bacılarımızın aklına şöyle bir itiraz gelebilir: Eğer kadın bütünüyle avretse ve tamamıyla yüzünü örtmesi bir zorunluluksa, o zaman buna gözleri de dâhil olur ki, bu durumda yolda yürümesi ve caddelerde gitmesi imkânsız hâle gelir. Veya bu durumda meşru olan işlerini yapmak için dışarı çıktığında yoldaki çukur ve benzeri şeyleri göremeyeceği için içerisine düşebilir. Yahut arabaların kendisine çarpma ihtimali söz konusu olur. Bu durumda kadın ne yapmalıdır?

Biz bu probleme şu şekilde cevap verebiliriz: Bilindiği üzere İslam, zaruri durumlarda haram olan şeyleri Müslimlere helal kılmak suretiyle tıkandıkları yerlerde onların önünü açmıştır. Bu hakikat Kur'ân ve sünnet tarafından teyit edilmiş olup, âlimlerimiz tarafından da kabul görmüştür. Âlimlerimiz bunu şu şekilde kaideleştirmişlerdir;

الضرورات تبيح المحظورات

"Zaruretler, mahzurlu/sakıncalı şeyleri mubah kılar." [16]

Mesela: Açlıktan ölmek üzere olan bir insana, başka bir yiyecek bulamaması hâlinde açlığını sonlandıracak miktarda domuz etinden yemesi helal kılınmıştır. Yine bunun gibi su bulamadığından dolayı susuzluktan ölecek kimseye, susuzluğunu giderecek kadar içki içmesi mubah sayılmıştır.

Yüz örtme meselesi de bu kapsamda değerlendirilir.

Eğer kadın yüzünü örttüğünden dolayı ortalığı göremiyor ve bu nedenle bir takım zararlarla karşı karşıya kalıyorsa, bu durumda gözlerini kâfi miktarda açması, zaruret kapsamında olduğu için caizdir. Eğer bu zarureti tek gözünü açarak giderebiliyorsa tek gözünü, şayet iki gözünü açarak giderebiliyorsa iki gözünü açar. Burada önemli olan zaruretini ne kadarla def ettiğidir. Çünkü İslam zaruretleri ancak yeterli miktarda mubah kılmış, fazlasını ise yasaklamıştır. Mesela: Açlığını 100 gr. domuz etiyle giderebilecek bir kimsenin 200 gr. yemesi dinimizce haram sayılmıştır. Çünkü bu, zaruretin miktarını aşmaktır ve bu miktar aşışı bir nevi o harama rızadır. Bu da caiz değildir.

Ulemamız bu konuyu da ele almış ve meselenin kaidesini koyarak, zaruretin alanını

genişletmek suretiyle işin cılkını çıkarmak isteyenlerin önüne tıpkı dağ gibi bir set çekmişlerdir. Şöyle demişlerdir:

الضرورات تقدر بقدرها

“Zaruretler, miktarınca takdir olunur.” [17]

Bu kaide, biraz önce zikrettiğimiz *“Zaruretler, mahzurlu şeyleri mubah kılar.”* kaidesinin bir sınırlandırıcısıdır. Bu olmadan öbürünü anlamaya çalışmak birçok problemi de beraberinde getirecektir.

İşte bu iki kaidenin yan yana konulmasından hareketle şunu rahatlıkla söyleyebiliriz: Eğer bir kadın köy veya taşra gibi trafiğin ve sıkıntı verici ortamların az olduğu bir yerde yaşıyor ve dışarı hayatında çok da problem yaşayacağı bir ortamda bulunmuyorsa, bu durumda gözlerinin birisini açıp işini halledebilir. Ama bir kadın trafiğin ve sıkıntı verici ortamların çok yoğun olduğu şehir ortamında yaşıyor ve dışarıya çıktığında gözünü kapattığı için birçok problemle karşı karşıya kalıyorsa, bu durumda iki gözünü de açabilir. Zira zaruretler, miktarınca takdir olunur. Yani ne kadar ile zaruretini giderebiliyorsa, o kadarını açar ve Rabbi olan Allah’tan korkarak takvalı davranır. Böylesi bir durumda gözlerini çekici hâle getirmekten ve erkekleri fitneye düşürmekten sakınmalı, Allah’a hesap vereceğini bir an olsun aklından çıkarmamalıdır.

Değerli bacım, senin de takdir edeceğin üzere konunun başından bu yana yüz örtmenin farz olup-olmadığının tartışmasını yapmadık. Ve yine burada yüz örtmenin gerekliliğinin delillerini uzun uzadıya zikretmedik. Bizim burada yapmaya çalıştığımız şey, senin ne kadar değerli olduğunu sana hatırlatarak neden Rabbimizin örtünmeni istediğini anlamanı sağlamaktı. Eğer bunu becerebilmişsek, ne mutlu bize! Şayet bunu becerememiş ve seni bu konuda ikna edememişsek, sana tavsiyemiz bu meseleye ilişkin yazılan eserleri okuyarak ciddi bir araştırmaya girmendir. İsmail Mukaddem’e ait olan *"Nasıl Örtünmeliyiz?"* adlı eser bu konuda oldukça öz ve güzel bir çalışmadır. Okumanı ve delillerini araştırmanı sana tavsiye ederiz.

Tirmizi rivayet etmiş ve "sahih" olduğunu belirtmiştir.

Sahih ve makul delillere dayanarak bir mesele hakkında bir görüşe sahip olan kimseye "aşırı" demek, haddi zatında aşırılığın ta kendisidir. Zira şeriat nazarında aşırılık demek, hakkında delil olmayan şeylere tâbi olmak veya delil olan meselelerde delili bırakıp, hevânın peşinden gitmek demektir. El ve yüz örtme konusunda bizim dillendirdiğimiz şey, cumhuru ulemanın görüşü olmanın yanı sıra, delillere en muvafık olan görüştür aynı zamanda. Buna aşırılık diyenler, kesinlikle çok büyük bir hatanın içerisindedirler. Eğer hâin değillerse, gâfillerin ta kendisidirler.

Buna Malikîlerî ve diğer mezheb âlimlerini de ekleyebiliriz. Çünkü onlar da aynı gerekçeyi kitaplarında zikretmişlerdir.

S. 438.

Hâşiyetu’t-Tahtâvî alâ Merâki’l-Felâh, s. 161.

Nihâyetu’l-Matlab fî Dirâyeti’l-Mezheb, 12/31.

Neylu’l-Evtâr, 6/174.

51/Zâriyat, 55

Bu sözlerimizi yaşadığımız bölge itibariyle söylediğimiz göz ardı edilmemelidir. Lakin diğer bölgelerde de böyleleri varsa, nasihatlerimiz onlar için de geçerlidir.

Buhari ve Müslim.

Ki biz bu görüşün en doğru görüş olduğuna inanıyoruz.
Tirmizi
Tirmizi
Abdurrezzak, el-Musannef, 14683 numaralı rivayet.
Bu iki nakil için bk. Camiu'l-Ulûm ve'l-Hikem, s. 159. (18. Hadisin şerhi.)
Bk. Abdulkerim Zeydan, el-Vecîz fi'l-Kavâidi'l-Fıkhiyye, s. 67, 28. kaide.
Bk. Abdulkerim Zeydan, el-Vecîz fi'l-Kavâidi'l-Fıkhiyye, s. 73, 29. kaide

TESETTÜRÜNDE İHLASLI OL

Değerli bacım, her amelinde olduğu gibi tesettür ve hicabında da mutlaka ihlâslı olmalısın.

Neden mi?

Çünkü Allah ancak ihlâsla ve sadece kendi rızası gözetilerek yapılan amelleri kabul eder, başkalarının rızası ve hoşnutluğu için ortaya konulan amelleri ise asla kabul etmez.

Bu nedenle senin, her amelinde olduğu gibi tesettür ve hicabında da mutlaka ihlâslı olman ve ihlâs ilkesiyle hareket ederek Rabbinin rızasını kazanmaya çalışman gerekir.

Bilmelisin ki ihlâs senin her amelinin kabul veya reddedilmesindeki *"temel kriter"*dir. Yani bir nevi senin cennet veya cehennemindir. Eğer sen ihlâsa sıkı sıkıya bağlanır, her işinde onu hedef edinirsen cennete; şayet ihlâstan ödün verir, her amelinde onu hedef edinmezsen –Allah korusun– cehenneme gidersin. Hani hep duyarız ya, Allah'ın her amelde ihlâs olup olmadığına bakacağını ve ihlâsla iş yapanların amellerini kabul ederken, ihlâssız bir şekilde amel işleyenlerin yaptığı amelleri yüzlerine vuracağını... Hepimiz bunu duyar ve adımız gibi biliriz, değil mi? Ama ne kadarımız bunu dikkate alır, hangimiz bunu hakkıyla önemser orası meçhuldür. Onun için sen sen ol, sakın ha bu hakikati bildiği hâlde onu önemsemeyenler gibi davranma; aksine onu önemse, özümse, dert edin... Her işinde onu dikkate alarak amel et. Böyle yaptığında göreceksin ki gönlün çok rahat edecek ve kalbin anlatılmaz bir mutmainliğe kavuşacaktır. Çünkü insanda sadece tek bir kalp vardır; iki kalp yoktur. Bu kalp de sadece bir niyeti kaldırmaya, tek bir amacın yükünü çekmeye müsaittir. Her ne zaman bu kalbe iki niyet konulursa, bu ona çok ağır gelir ve yüküne dayanamayarak altında ezilir, çöker. Bundan dolayı amellerinde ihlâsı oldukça önemsemelisin.

Bu, sözün başında tez elden sana yaptığımız bir kardeş öğüdüdür; bu öğüdü dikkate almanı, önemsemeni ve hayatının merkezine koyarak tüm işlerinde hatırına getirmeni tavsiye ederiz.

Değerli bacım, Allah'ın rızası için amel işlemek ve sadece O'nun hoşnutluğunu dikkate alarak iş yapmak gerçekten de çok önemli bir meseledir. O'nun rızasından başka bir amaç için amel işleyenler, çok büyük tehditlerle karşı karşıyadırlar. Şimdi gel, Allah'tan başkalarının rızası için amel işleyenlerin nasıl bir tehditle karşı karşıya olduklarını ve yaptıkları amellerin asla kabul edilmeyeceğini ortaya koyan şu dehşet verici iki hadisi beraberce okuyalım:

"Bir adam Resûlullah'a gelerek:

— Hem sevap kazanmak hem de güzel bir şekilde anılmak için savaşan kimse hakkında ne dersin, diye sordu. Resûlullah (sav):

— Onun için hiç bir şey yoktur, buyurdu.

Adam sorusunu üç sefer tekrarladı. Resûlullah da her defasında: 'Onun için hiçbir şey yoktur' dedi. Sonra da şöyle buyurdu:

— Allah, ancak kendi rızası gözetilerek samimi bir niyetle yapılan amelleri kabul eder." [1]

Resûlullah *(sav)* kudsî bir hadiste Rabbimiz'in şöyle buyurduğunu söylemiştir:

"Ben ortakların en iyisiyim. [2] *Her kim (yaptığı bir amelde) benimle beraber birisini ortak koşarsa, o şey ortağıma ait olur. Bu nedenle ey insanlar! Amellerinizi sadece Allah için yapın; zira Allah amellerden ancak sadece kendisi için yapılanları kabul eder. Sakın ha 'Bu hem Allah için hem de akrabalık içindir.' demeyin! Bu durumda bu, akrabalık için olur; bunda Allah için hiçbir şey yoktur. Ve yine sakın ha 'Bu hem Allah için hem de sizin hoşnutluğunuz içindir.' demeyin! Bu durumda bu, sizin hoşnutluğunuz için olur; bunda Allah için hiçbir şey yoktur."* [3]

İşte bu nedenden ötürü senin mutlaka amellerinde ihlâsla hareket etmen gerekmektedir. Konumuz tesettür olduğu için bunu tesettüre uyarlayarak söyleyecek olursak: Senin mutlaka Allah rızası için hicaba bürünmen ve sadece Allah'ın rızasının tecelli ettiği yer olan cenneti kazanmak için kendini yabancı erkeklerden sakındırman gerekmektedir. Aksi hâlde tesettüründe ihlâsla davranmamış ve Allah katında kazanacağın ecirleri kaybetmiş olursun.

İşte mesele bu kadar önemli...

Laf buraya geldiğinde şu soruyu sormadan geçmek olmaz: Tesettürde nasıl ihlâslı olunur? Veya diğer bir ifadeyle ne demektir tesettürde ihlâslı olmak?

Tesettürde ihlâslı olmak demek: Sadece ve sadece Rabbinin rızasını gözeterek örtünmen, sadece ve sadece O, benden hoşnut olsun diye tesettüre bürünmen, O'nun rızasından başka hiçbir kimsenin hoşnutluğunu kazanmayı düşünmeden kapanman demektir. Velev ki o kimse eşin, annen, baban veya kardeşlerin bile olsa...

Evet, sadece O'nun rızasını ve O'nun hoşnutluğunu kazanmak için örtünmen demektir, tesettürde ihlâslı olmak...

Sen, inşallah böyle yapanlardan, bu gaye ile tesettüre girenlerden ol. Bu işi yaparken asla ihlâsı elden bırakma ve insanların ne diyeceğini dikkate almadan sadece Rabbinin hoşnutluğu için örtün. *"Rabbim bunu benden istemiştir, Rabbim beni böyle görmeyi murad etmiştir."* gayesiyle tesettür amelini ortaya koy. Böyle yaptığında, tesettüründe ihlâsa ermiş olursun.

Bazı cahil kadınların yaptığı gibi sakın ha: *"Etrafımdaki tevhid ehli kadınlar böyle*

örtünüyor, benim çevrem bu kıyafetlerle tesettüre giriyor; bu nedenle ben de öyle örtünmeliyim. Eğer onlar gibi örtünmezsem, bana ne derler?" şeklinde insanın amelini kökten iptal eden bir gaye için örtünme!

Evet, sakın ha böyle bir gaye için örtünme!

Aksi hâlde amelinin ecri heba olduğu gibi, bir de çektiğin zorlukların yanı sıra yaptığın işin sevabını elde etmekten mahrum olmakla cezalandırılırsın. Tabi, ahirette çekeceğin azabın sıkıntıları da işin cabası!

Bilakis sen –yukarı da dediğimiz gibi– sadece ve sadece *"Rabbim beni böyle görmek istiyor."* gayesini güderek örtün. Şayet bu gayeden başka bir amaç için örtünecek olursan, Allah bu ameli asla senden kabul etmeyecek ve niyetin çok masummuş gibi gözükse de, ortaya koyduğun bu eyleme asla sevap vermeyecektir.

Niye mi?

Çünkü İslam'da Allah'ın bir ameli kabul etmesi için mutlaka riayet edilmesi gereken iki şart vardır:

1. İhlâs. Yani ameli sadece Allah'ın rızasını gözeterek yapmak,
2. Yapılan amelin meşru, yani İslam'a ve sünnete uygun olması.

Eğer bir amel bu iki şarttan birisinden yoksun olursa –hangi amel olursa olsun– Allah onu kabul etmeyecek, yapanına hiçbir surette cennetlik bir karşılık vermeyecektir; çünkü Allah ancak kendi rızası için yapılan amelleri kabul edeceğini söylemiştir. Rabbimiz şöyle buyurur:

"Artık kim Rabbi ile karşılaşmayı (ve ondan bir mükâfat almayı) umuyorsa, salih amelde bulunsun ve hiçbir şeyi Rabbine ibadette ortak koşmasın." [4]

Bu ayeti dikkatlice düşünmemiz ve bundan dersler çıkarmamız gerekmektedir. Eğer sen ey mümine bacım, Rabbine kavuşmayı ve cennette O'nunla karşılaşmayı umuyorsan –ki kesinlikle böyle olman gerek– o zaman sâlih bir amel işlemeli ve Rabbine kulluğunda hiç bir kimseyi O'na ortak koşmamalısın.

Peki, sâlih bir amel işlemek ve Rabbe ibadette hiç bir kimseyi O'na ortak koşmamak ne demektir, ne anlama gelmektedir?

Âlimlerimizin belirttiğine göre *"sâlih bir amel işlemekten"* kasıt, sünnete ve şeriata uygun amel işlemektir. *"Rabbe ibadette hiç bir kimseyi O'na ortak koşmamaktan"* kasıt da ihlâsla, yani sadece Allah'ın rızasını gözeterek Allah'a ibadet etmektir. Tesettür de Allah'a ibadet kapsamına dâhil olan amellerdendir. Bir bayan için namaz, oruç, hac neyse, tesettür de odur ve mutlaka bir ibadet şuuru içerisinde yapılmalı, Allah'a yaklaştıran bir amel olarak yerine getirilmelidir. Çünkü namazı, orucu, zekâtı ve benzeri ibadetleri ayetlerle emreden Rabbimiz, tesettürü de aynı şekilde ayetlerle

emretmiş ve bunu bir ibadet olarak mümine kadınlara farz kılmıştır.

"Ey Nebi! Eşlerine, kızlarına ve müminlerin kadınlarına de ki: '(Tüm bedenlerini örten) cilbablarını üstlerine giysinler. Bu, onların (hür ve iffetli olarak tanınıp kötü) tanınmamaları ve eziyet görmemeleri için en uygun olandır. Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr, (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.' " [5]

"Mümin kadınlara da: 'Gözlerini (haramdan) kısmalarını ve iffetlerini muhafaza etmelerini' söyle. Kendiliğinden görünenler hariç süslerini açığa çıkarmasınlar. Başörtülerini yakalarının üzerine koysunlar (kafa, boyun ve göğüs kısmını örtecek şekilde)." [6]

Buradan hareketle şunu rahatlıkla söyleyebiliriz ki tesettür, bir Müslim hanımın Allah'a sunabileceği en değerli ve en güzel amellerinden biridir. Bu nedenle bu konuda Allah'tan başka hiçbir kimsenin rıza ve hoşnutluğunu tesettürüne karıştırmamalıdır. Hatta bu kimse eşi veya aynı akideye inandığı mümine bacıları bile olsa, bu amelinde Allah'tan başka hiçbir kimsenin rızasını önemsememelidir.

Selef'in önde gelen simalarında birisi olan Fudayl b. Iyaz'a *(rh)* Mülk Suresi'nin ikinci ayeti olan *"O hanginizin daha güzel amelde bulunacağını denemek üzere ölümü ve hayatı yaratandır."* ayeti okunmuş ve buradaki *"En güzel amel hangisidir?"* diye sorulmuştu. Bu soruya İmam:

"— En ihlâslısı ve en doğru olanı, şeklinde cevap verdi.

Bunun üzerine oradakiler:

— Ey Ebu Ali! Amelin ihlâslı ve doğru olanı da ne demektir, diye tekrar sual ettiler.

Fudayl (rh):

— Bir amel ihlâsla yapılır, ama doğru olmazsa kabul edilmez. Aynı şekilde doğru olarak yapılır, ama ihlâslı olmazsa ihlâslı olana kadar kabul olmaz. Bir amelin ihlâslı olması yalnız Allah için yapılması, doğru olması da sünnete uygun olması anlamındadır, diye cevap verdi." [7]

Biraz önce dediğimiz gibi, *"Etrafımdaki tevhid ehli kadınlar böyle örtünüyor, bu nedenle ben de öyle örtüneyim; eğer onlar gibi örtünmezsem o zaman ne derler?"* gibi bir amaçtan dolayı tesettüre giriyorsan, hemen niyetini düzelt! Aksi hâlde çektiğin bin bir türlü sıkıntıların yanında bir de ahirette amelinin sevabından mahrum olma cezasıyla karşı karşıya kalabilirsin, ki bu, zararın ve hüsranın ta kendisidir. Resûlullah *(sav)* kudsî bir hadiste Rabbimiz'in şöyle buyurduğunu bizlere haber verir:

"Ben ortaklıktan en müstağni olanım/ortaklığa hiçbir ihtiyacı olmayanım. Bu nedenle her kim bir iş yaparda o işe benden başkasını ortak ederse, o kimseyi ortağıyla baş başa

bırakırım." [8]

Bu hadis gerçekten çok ürpertici bir hadistir. Buna göre Allah'tan başka birisinin rızası ve hoşnutluğu için yapılan ameller Allah tarafından asla karşılık görmeyecek, aksine sahibi için büyük bir vebal olacaktır. Allah için değil de, bir başka gaye için amel işlemenin riya olduğu ve riya karışan amellerin de kesinlikle kabul edilmeyeceği bu dinin en malum meselelerindendir.

İşte bundan ötürü bacım; namazında, orucunda ve ibadetlerinde olduğu gibi tesettüründe de mutlaka ihlâslı olmalısın.

Bugün tevhid ehli olan bazı bacılarımızın yaptıkları bizlere anlatıldığında, içerisine düşmüş oldukları durumdan dolayı oldukça üzülüyoruz. Bazı bacılarımız, tevhidî bir çevrede bulundukları süre zarfında tıpkı etraflarındaki diğer mümine kadınlar gibi hicaba giriyor, onlarla aynı kıyafetleri giyiyor, aynı tarzda tesettüre bürünüyorlar. Ama bu bacılarımız, örneğin eşleri bir başka memlekete gitmeleri gerektiğinde veya bir sebeple tevhidî bir çevreden uzaklaşmaları durumunda hemen yüzlerini açıyor ve gittikleri ortamın hayat tarzına bir anda adapte olarak önceleri giymiş oldukları hicabı bir çırpıda terk ediveriyorlar. Oysa –şer'î, haklı bir gerekçe olmadığı sürece– hani Müslim her şartta ve her durumda Allah'ın emirlerine râm olmalı ve her durumda Rabbinin buyruklarını hakkıyla yerine getirmeliydi? Hani Allah'a teslim olan kul, ortamın değişmesiyle inancından ve değerlerinden vazgeçmemeli, her pozisyonda Allah'ın isteklerini yerine getirmeliydi?

Ne oldu?

Demek ki ortada bir problem ve mutlaka tedavi edilmesi gereken bir maraz var. Allah en iyisini bilir ama bizim âcizane tespit edebildiğimiz kadarıyla bu şekilde ortamların değişmesiyle tarzlarının değiştiği bacılarımızın böyle yapmalarının iki nedeni var:

a. Ya yüzlerini bugüne kadar bir delile dayanarak ve Allah'ın emri olduğuna inanarak örtmemişlerdir. Ortamları gereği veya bulundukları çevrenin manevî baskısından ötürü örtmüşlerdir ki, o ortam ve çevre değiştiği anda fikirleri de değişmiş ve hemen yüzlerinden peçeleri çıkararak içlerinde var olan inancı yaşamaya başlamışlardır. Allah korusun ama bu çok tehlikeli ve insanı nifaka götürecek kadar sıkıntılı bir durumdur. Zira bir insan, inanmadığı bir şeyi sırf çevresi gereği yapıyor veya *"Ben yapmadığımda Müslimler beni farklı gözle değerlendirirler."* diye düşünüyorsa, böylesi bir insan yavaş yavaş nifaka kaymış ve en asgari şartlarda Allah'tan başka bir amaç için amel yaparak mürâî/riyakâr pozisyonuna düşmüştür. Bu durum, insanın ahiretini perişan eden bir durumdur.

b. Ya da bu bacıların amelleri, kalpten kaynaklanan bir takva ile değil, ortamdan

kaynaklanan bir takva ile yapılmıştır ve ortam değiştiği anda amelleri de değişmiştir. Bu, her ne kadar ilk şıkta zikrettiğimiz madde gibi uhrevî açıdan çok büyük sıkıntı olmasa da, asıl itibariyle yine de problem arz eden bir durumdur ve mutlaka tedavi edilmelidir.

Bilindiği üzere insanın takvası bazen kalpten kaynaklanır, bazen de ortam ve çevreden... Kalpten kaynaklanan takva insana her ortamda Allah'ın emirlerine riayet etmeyi ve şartlar ne olursa olsun Allah'ın buyruklarını gözetmeyi gerekli kılar. Bu insan dünyanın en sıkıntılı bölgelerine bile gitse veya dünyada tek başına bile kalsa, asla Rabbinin emirlerine muhalefet etmez. Her yerde Allah'ın buyruklarına âmade olur. İşte peygamberlerin, onların ihlâslı tâbilerinin ve o yolun yolcusu olan tüm sâlih kulların takvası bu türden bir takvadır. İnsana dünya ve ahirette fayda sağlayacak asıl takva da işte bu takvadır.

Böylesi bir takva anlayışı, insana mutlaka cenneti kazandırır. Resûlullah *(sav)* şöyle buyurur:

"Rabbinizden korkup sakının/takvalı olun, beş vakit namazınızı kılın, Ramazan orucunu tutun, mallarınızın zekâtını verin, (Allah'ın emirlerine uygun idare eden) yöneticilerinize itaat edin, Rabbinizin cennetine girersiniz." [9]

İnsanın takvası bazen de kalpten değil; ortamdan, çevreden ve içerisinde bulunulan mekândan kaynaklanır. Bu tür bir takva insana sadece bulunduğu ortamda ve o an için fayda verir. Ortam değiştiği anda zorunlu olarak o kişi de değişecek ve üzerinde bulunduğu sâlih ameli terk edecektir. Böylesi takvaya sahip olanlar, ortamları iyi olduğunda Allah'ın emirlerine riayet eder, ortamları değişip nefisleriyle baş başa kaldıklarında hemen Allah'ın emirlerini terk ederler. Takvaları geçicidir. Veya bazı âlimlerin ifadesiyle söyleyecek olursak; takvaları soğuk bir takvadır. Bu tür insanlara Allah'ın şu ayetini ve ardından da Resûlullah'ın *(sav)* bir hadisini aktararak, sadece belirli ortamlarda değil, her yerde ve her mekânda Rablerinden korkmaları gerektiğini hatırlatmak isteriz. Rabbimiz şöyle buyurur:

"Ey iman edenler! Allah'tan hakkıyla korkup sakının! Yalnızca Müslimler/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kullar olarak can verin." [10]

Bu ayete göre bir Müslim her yerde ve her zamanda Rabbinden sakınmalı, hiçbir yerde O'na karşı gelmeye kalkışmamalıdır. Eğer böyle yaparsa, bu ona inşallah Müslim olarak can verme olasılığı sağlayacak ve Allah'ın huzuruna Allah'a teslim olarak çıkan bir kul olmayı kolaylaştıracaktır. Resûlullah da *(sav)* şöyle buyurur:

"Nerede olursan ol Allah'tan korkup sakın/takvalı ol. Kötülüğün hemen ardına onu silip yok edecek bir iyilik yap ve insanlara güzel ahlak ile muamele et." [11]

Bu nedenle, belirli bir ortamda, belirli yerlerde değil, her ortamda Allah'tan

korkmalı, her zaman O'nun emirlerine râm olmalı ve bunu kendimize temel hedef edinmeliyiz.

Bu bağlamda Resûlullah'tan *(sav)* nakledilen mezkûr hadis, bizim temel düsturumuz olmalı, her zaman onu kulaklarımıza küpe yaparak hatırlamalıyız:

"Nerede olursan ol Allah'tan korkup sakın/takvalı ol..."

Ortamlara bağlı olarak belirli amelleri yapıp, ortamlardan uzaklaşınca yapageldikleri amelleri terk eden kimseler, kalbî hastalıkların tabipleri olan İslam davetçileri tarafından hemen karantina altına alınarak tedavi edilmelidirler. Aksi halde bu insanlar, zaman içerisinde şirke karşı gösterdikleri takvayı da kaybederek imanlarından bile olabilirler. Onların böylesi bir pozisyona düşmemeleri için anında kendilerine müdahale edilmesi gerekmektedir.

İşte üstte değindiğimiz bacılarımızın içerisine düşmüş olduğu hata, genelde bu türden bir hatadır. Bu hatayı etkin ve yetkin İslam davetçileri usulüne uygun bir şekilde mutlaka tedavi etmelidirler. Eğer tedavi edilmezlerse ileride daha büyük bir fitneye mahal vererek karşımıza çıkabilirler.

Burada bir de şu noktayı hatırlatmamızın yararlı olacağını düşünüyoruz: İnsan bazen kendisinin hasta olduğunu bilemeyebilir. Kendisini sağlıklı zanneder, oysa çok büyük ve derin hastalık sahibidir. Gerçekten de bunun farkına varamayabilir. Ama güvendiği bir tabibe giderek kendisini gözden geçirttirdiğinde, belki hiç de farkında olmadığı –ve kimi zaman– çok büyük ve ilerlemiş hastalıklarının olduğu açığa çıkar.

Belki bu bacılarımız da kendilerinin hasta olduğunu bilmiyorlardır. Bu durumda onları uzaktan gözlemleyip hasta olduklarını kuvvetle zanneden gönül doktorlarının olaya el atması ve hemen kardeşlerini kurtarmak için kolları sıvaması gerekmektedir.

Değerli bacım, eğer burada anlattığım şeyler sende de varsa hemen Rabbine yönel ve bir an önce karşına ehil olan muvahhid bir gönül doktoru çıkarması için yalvar. Kim bilir, o doktor belki sende var olan başka hastalıkları da tespit edecek ve Allah'ın keremiyle onları da kolayca tedavi edecektir.

Bu dediğimi sadece tesettür noktasında düşünme. Hayatın diğer alanlarında da bu tür sıkıntılarının olabileceğini kabul et ve ehil birisini bulduğunda ona gönlünün kapılarını aç. Göreceksin ki o, Allah'ın izniyle senin sıkıntılarını giderecek ve kalbindeki hastalıkların zamanla tedavi olmasına yardımcı olacaktır.

Değerli bacım, bir sonraki bölümde sana Müslim hanımın kıyafetlerinin nasıl olması gerektiğiyle alakalı bazı hatırlatmalarda bulunacak ve çok önemli gördüğümüz bu meselede bazı ince detaylara girerek seni yine hayra ve takvaya yönlendirmeye çalışacağız.

Nesaî

Buradaki ortaklık, ticaretteki ortaklığa benzetilmiştir; ifade tarzına bakarak yanlış anlaşılmamalı, hatalı bir anlam çıkarılmamalıdır. Bu ifadenin şu şekilde anlaşılması Allah hakkında en uygun olanıdır: Dünyadaki ortakların tümü, ortak olarak kazanılan her şeyi paylaşır, bölüşürler. Allah (cc) ise, dünyadaki ortakların aksine ortak olarak elde edilen bir ibadeti asla kendisi için kabullenmez, buna razı olmaz ve kim için yapılmışsa onu ona iade eder. Bu nedenle 'Ortakların en iyisi benim' demiştir.

Bezzâr rivayet etmiştir. Bk. es-Sahîha, 2764.

18/Kehf, 110

33/Ahzâb, 59

24/Nûr, 31

Câmiu'l-Ulûm ve'l-Hikem, s. 13.

Yani o amelin sevabını o ortak koştuğu kimseden almasını söylerim. Tabi ki eğer verebiliyorsa!.. Hadisi Müslim rivayet etmiştir.

Tirmizi

3/Âl-i İmran, 102

Tirmizi

KIYAFETİN NASIL OLMALI?

Değerli bacım, sana Müslim bir bayanın kıyafetlerin nasıl olması gerektiğini anlatmadan önce çok önemli gördüğümüz şu iki hususu hatırlatarak konumuza başlamak istiyoruz:

1. Bilmelisin ki kadın, çekiciliği ve cazibesi ile yaratılmıştır ve bir erkek için kadının çekiciliği, neredeyse tüm dünyevî çekiciliklerin başında gelir. Ama üzülerek söylemeliyiz ki, bayanların geneli bu hakikatin çok da farkında değildirler. Oysa fıtratı bozulmamış bir erkek için *"kadın"* demek, dünyevî birçok şeyden örneğin maldan mülkten, çoluk çocuktan, tarla tapandan ve vasıtalardan çok daha önemli, çok daha öncelikli demektir. Bunun böyle olduğunun en büyük delili Rabbimizin şu ayetidir:

"Kadınlar, evlatlar, kantar kantar altın ve gümüş, besili atlar, hayvanlar ve ekinlerden oluşan şehvetlerin sevgisi insanlara süslü gösterildi. Bu, dünya hayatının (kendinden faydalanılan geçici) metaıdır. (Ebedî ve hakiki nimetlerin olduğu) güzel dönüş, Allah katındadır." [1]

Bu ayetteki sıralama öyle rastgele, gelişi güzel yapılmış bir sıralama değildir. Bu sıralamada her şeyi en ince ayrıntısına kadar bilen Rabbimiz, erkek kulları için en çok değer ifade eden öncelikleri göz önüne almış ve âdeta kendilerine neleri en çok sevdiklerini hatırlatmıştır. Dikkat edilirse kadın, bir erkeğin sahip olabileceği her türlü dünyevî metadan önce ve ilk sırada zikredilmiştir.

Peki, bu bir bayan için ne anlam ifade etmelidir?

Bizce bu, bir bayan için öncelikle kendisinin erkekler nazarında her şeyden daha dikkat çekici olduğunu, sonrasında da Allah'ın izin vermediği erkeklere karşı son derece temkinli davranması gerektiğini ifade etmelidir.

İşte bir bayan bu hakikati idrak ettiğinde, dışarıda gezen erkeklerin kendisini adeta bir *"av"* gibi gördüklerini rahatlıkla anlar ve avlanmayı bekleyen av kendisini avlayacak yırtıcı karşısında ne kadar dikkatli ve temkinli davranıyorsa, kendisinin de aynı şekilde dikkatli ve temkinli davranması gerektiğinin farkına varır. Ve yine bu bayan, avın hareketleri avlanmayı bekleyen yırtıcının dikkatlerini nasıl üzerine çekiyorsa, kendisinden sadır olan dikkat çekici söz ve davranışların da aynı şekilde kendisini erkeklerin bakış ve iştahlarına maruz bıraktığını hisseder; bunu hissedince de kendisini daha bilinçli bir şekilde koruma altına alır.

Burada önemli olan kadının kendisinin farkına varması, karşı cinsin gözünde ne gibi bir yere sahip olduğunun şuurunda olmasıdır.

Burada hemen bir şeyi hatırlatarak konumuza devam edelim: Bilindiği üzere tüm insanların fıtratında çekicilik, beğenilme, bakışları üzerinde toplama ve insanların

kendisini dikkate alma duygusu/güdüsü vardır. Bu güdü, kadınlarda çok daha fazladır. Bu nedenle Müslim bir kadının öncelikle fıtratında var olan bu özelliğin farkında olması gerekmektedir. Bunun farkına vardığında bazı şeyleri değerlendirmesi çok daha farklı olacaktır.

Bu nedenle ey bu satırlara konuk olan bacım, şunu hiçbir zaman unutmamalısın ki sen, bir kadın olarak kesinlikle etkileyicisin. Sen *"çekicilik"* olgusuyla yaratılmış ve doğasında *"cazibe"* bulunduran bir varlıksın. Mıknatıs, etrafındaki metalleri nasıl ki kuvvetle kendisine doğru çekerse, sen de yabancı erkeklerle karşılaştığın ortamlarda onların tüm bakış ve dikkatlerini –istemesen bile– kuvvetle üzerine çekersin. Çünkü bu, senin doğana yerleştirilmiş bir duygudur. Bu duygu –sen istesen de istemesen de– öz benliğinde mevcuttur. Önemli olan senin bunun farkında olmandır.

N'olur, artık bunun farkına var!

Bunun farkına var ki, karşı cinse karşı daha dikkatli davranabilesin.

Bizim burada bu gerçeğin altını çizmemizin nedeni; sana, senin nasıl olduğunu hatırlatmak ve senin mahiyetini sana fark ettirmeye çalışmaktır. Sen bunu fark ettiğinde, bu seni karşı cinse karşı her şeyde daha dikkatli olmaya sevk edecektir.

Şimdi, bu satırları okuduktan sonra başını ellerinin arasında al ve şu iki şeyi samimiyetle bir düşün:

- Acaba ben, gerçekten de erkekler nazarında böylesine etkileyici ve dikkat çekici bir varlık mıyım?
- Gerçekten de ben, örtülü olmama rağmen erkeklerin bakışlarını üzerime çekecek kadar dikkat-i câlip miyim?

Sen bunları düşünüp, etrafına akseden yansımalarını fark ettiğinde, kendinin ne kadar çekici bir yaratılışa sahip olduğunu anlayacak veya en azından bunun farkına vararak daha hassas, daha dikkatli ve daha erdemli davranmaya başlayacaksın. Bu ise, başlı başına başarının ta kendisidir. Bu nedenle n'olur bu noktayı asla basite alma!

2. Müslim erkeklerin geneli açık saçık kadınlardan daha ziyade, kapalı ve tesettürlü kadınlardan etkilenmektedir. Kapalı ve tesettürlü kadınların cazibesi, Müslim bir erkeğin nazarında açık kadınların cazibesinden kat be kat daha fazladır. Bir markete gittiğimizde kabuğu soyulmuş bir meyve mi daha çok ilgimizi çeker, iştahımızı kabartır; yoksa kabuğu soyulmamış, yaratılışına uygun vaziyette duran meyve mi?

Hangisi?

Elbette ki fıtratı üzere bulunan, soyulmamış meyve daha çok ilgimizi çeker, iştahımızı kabartır. Bu, karşı cins için de hemen hemen geçerli bir örnektir. İşte bu

nedenle Allah'ın emri gereği örtünen bacılarımızın kendilerine daha çok dikkat etmeleri, Müslim erkeklerin bu yönlerinin farkında olarak daha fazla hassasiyet göstermeleri gerekmektedir. Eğer bacılarımız buna dikkat etmeyerek Müslim erkekleri tahrik edecek davranışlarda bulunacak olurlarsa, o zaman iki suç birden işlemiş olurlar:

a. Allah'ın emrine uygun hareket etmedikleri için Allah hakkında bir suç.

b. Bir insanı tahrik ederek kul hakkı ihlali yaptıkları için insan hakkında bir suç.

İşte bu nedenle Müslim bir bayan, özellikle İslami hassasiyeti olan erkeklerin bulunduğu ortamlara geleceğinde çok daha dikkatli olmalı, söz ve davranışlarına daha fazla özen göstermelidir.

Değerli bacım, meseleye bizce çok önemli olan bu iki hatırlatmayı yaparak başladık; zira bu hakikatleri kavrayamayan bir bayanın, öncelikle İslam'ın kendisi için koyduğu kıyafet âdabının ne manaya geldiğini ve giyim-kuşam noktasında niçin bir takım sınırlandırmaların bulunduğunu anlaması, sonrasında ise niçin erkekler karşısında bu kadar dikkatli olması gerektiğinin farkına varması asla mümkün değildir. Bundan dolayı bu iki hatırlatma konunun gereği gibi anlaşılması açısından çok önemlidir. Şimdi bu hatırlatmaların ardından, İslam'ın senin için uygun gördüğü kıyafet âdabının nasıl olması gerektiğini anlatmaya geçebiliriz.

Nasıl Giyinmelisin?

Değerli bacım, İslam'ın kadınların kıyafetleri hakkında belirlemiş olduğu bir takım temel prensipler vardır. Buna göre İslam'da kadınların kıyafetlerinin şu şartlara haiz olması gerekmektedir:

a. Altını Gösterecek Kadar Şeffaf Olmamalıdır

Müslim kadının elbisesi, sık dokunmuş ve altını belli etmeyen kalınlıkta olmalıdır. Cildin rengini gösterecek derecede ince olan elbiseler, kesinlikle İslam'ın öngördüğü ve tasvip ettiği elbiseler değildir; bunlarla avret yerleri örtülmüş de sayılmaz. Buna göre bir kadının vücut hatlarını belli edecek derecede ince ve içini belli eden şeffaf elbiseler giymesi haramdır. Ve bu konuda âlimler arasında herhangi bir ihtilaf yoktur.

İnce Çoraplara Aman Dikkat!

Burada çok önemli gördüğümüz ve birçok bacımızın belki de dikkatinden kaçan bir meselenin altını çizmek istiyoruz: Bugün bazı çarşaflı bacılarımız –farkında olarak veya olmayarak– ten renginde çoraplar giyerek insanlar arasına çıkabilmektedirler. Kendileri belki de *"Çarşafın altında nasıl olsa gözükmüyordur."* düşüncesiyle bu tarz çorapları giyiyor olabilirler; ama şu bir gerçektir ki, bacakları gösteren bu tür ince çoraplar –renkleri siyah bile olsa– gözüktüğü zaman dikkat çekmekte, bir anda

insanların bakmalarına neden olmaktadır.

İşin aslı bu bayanların giymiş olduğu bu tarz çorapların gözükmesinin temel nedenlerinden birisi; ayaklarına giymiş oldukları ***"babet"***ler veya ***"sandalet"*** tarzı ayakkabılardır. Bacılarımız farkında olmasalar bile, özellikle yaz aylarında giymiş oldukları bu babet ve sandaletler, onların ayaklarını ortaya çıkarmaktadır. Bu da bütün dikkatleri üzerlerine çekmektedir. Çarşaf giyerek dışarı çıkan bir hanımefendi –kabul etsin veya etmesin– aslında İslam'ı temsil etmekte ve fiilî bir tebliğ yapmaktadır. Bu nedenle giydiklerine çok dikkat etmelidir.

Gözleri dahi görülmeyecek şekilde siyah peçe giyen bir bayanın, alttan pırlanta gibi parlayan ayaklarını ince çorap ve babet ayakkabı giyerek teşhir etmesi ne ile izah edilebilir?

Ne kadar basit ve ne kadar sorumsuzca bir tutumdur bu!

Cehennemden korunmak için bütün bedenini örtecek ama bir karış yeri kapatmadığı için ateşe gitmekle yüz yüze kalacak!

Subhanallah!

Bu akıl kârı mıdır?

Bu nedenle, çarşaflı bacılarımızın giymiş oldukları ayakkabılara ve çoraplara son derece dikkat etmeleri, bu noktada çok seçici davranmaları gerekmektedir.

Burada şu çok önemli hadisi aktarmadan geçemeyeceğiz. Dikkatle okumanı ve kendine dersler çıkarmanı tavsiye ederiz.

Resûlullah *(sav)* bir keresinde:

"Her kim kibirlenip, böbürlenerek giydiği elbisenin eteğini yerlerde sürürse, Allah kıyamette onun yüzüne bakmaz" buyurmuştu.

Bunu duyan Ümmü Seleme annemiz:

"— Kadınlar eteklerini nasıl yapsınlar, diye sordu.

Resûlullah (sav):

— Bir karış indirsinler, dedi.

Ümmü Seleme (r.anha):

— Bu durumda ayakları gözükür, diye karşılık verince Resûlullah (sav):

— O halde bir arşın uzunluğu kadar indirsinler ve daha fazla yapmasınlar, buyurdu." [2]

Bu rivayetin ortaya koyduğu hükme göre, sahabe hanımlarının yanında ayaklar bile açılmaması gereken avrettendir ve mutlaka örtülmelidir. Resûlullah *(sav)* kibrinden dolayı elbiselerini yerlerde gezdiren kimselerin ateşe gireceğini bildirdiğinde, hanım sahabiler hemen ayaklarını nasıl örteceklerinin derdine düşmüşler ve bunun çıkış

yolunun nasıl olması gerektiğini sorgulamışlardır. Bu da göstermektedir ki, sahabe hanımları ayaklarının örtülmesine dahi azami derecede dikkat eden kimselerdir.

Söz buraya geldiğinde şu gerçeği bir kere daha hatırlatmak istiyoruz: Allah'ın emrettiği şekilde örtünmeyen kadınlar, yani açık saçık olanlar ten rengi çorap veya babet tarzı ayakkabı giyerek ortalıkta gezseler, etraf onlar gibi kadınlarla dolu olduğu için çok da fazla dikkat çekmezler. Ama simsiyah çarşaf giydikleri, gözlerini dahi kapattıkları hâlde altlarına babet ayakkabı ve ten rengi çoraplar giyen bayanlar son derece dikkat çekmekte ve bir anda insanların bakışlarının odak noktası hâline gelmektedirler. Çarşaflı bacılarımız toplumun kadınlarının geneline oranla azınlıkta oldukları için otobüste, yolda, sokakta ve caddelerde bulundukları sırada herkesin dikkatini çekmektedirler. Dikkat-i câlip oldukları için de, normal şartlarda kendilerine bakmayacak olanlar bile inceden inceye kendilerini süzmekte, bir dedektif gibi baştan aşağıya kendilerini teftiş etmektedirler.

Bir domates kasasının içerisindeki kırmızı domates insanların dikkatini çekmez. Ama bu kasanın içerisindeki yemyeşil bir biber tüm insanların dikkatini çeker. Çarşaflı kadınlar da şu an içerisinde yaşamış olduğumuz toplumda aynı bu örnekteki gibi hemen dikkat çekmektedirler. Onlar, toplumun kadınlarına muhalif giyindikleri için domates kasasındaki biber misali anında bakışların odağı olmaktadırlar. İşte bu gerçekten ötürü bacılarımızın çok dikkat etmeleri, son derece hassas davranmaları gerekmektedir.

b. Dar Olmamalıdır

Müslim kadının elbisesi, uzuvlarını ve vücut hatlarını belli etmeyecek şekilde bol ve geniş olmalıdır. Dar olup yabancı erkeklere vücut hatlarını tavsif eden tüm elbiseler, İslam'da haram kılınmıştır ve giyilmesi kati surette caiz değildir. Müslim bir hanımın elbisesi, şeffaf ve ince olmasa bile, eğer organlarının şeklini ortaya koyuyorsa yine tesettüre muhalif olur. Pantolonlar ve kalçaları belli edecek etekler de bu hükme dâhildir.

Pardösüne Dikkat Et!

Eskiden, Müslim hanımın vücudunu örten çarşaflar vardı. Kadınlarımız bol ve geniş çarşaflarla gezerlerdi. Ama Modernizm'in bizleri etkisi altına almasıyla birlikte bu çarşaflar yerini pardösülere bıraktı. Pardösü giyen bacılarımız üstlerine geniş, siyah başörtüleri alarak tesettürlerini gerçekleştirir oldular. Allah yokluğunu aratmasın, biz buna da razıyız. Ama moda putu bu pardösülere de el attı ve onları olması gereken standartlardan çıkararak modern şekle soktu. Artık Müslim hanımların pardösüleri de dar, desenli, çekici ve cicili bicili oldu. Üstlerine her ne kadar geniş başörtüsü alsalar da, alt tarafları gerekli şekilde kendilerini setr etmemekte, aynı normal

kıyafetler gibi vücut hatlarını belli etmektedir. Bacılarımızdan bu noktaya azami derecede dikkat etmelerini ve pardösülerinin geniş olmasına özen göstermelerini Allah adına istirham ediyoruz. Bu, hem onların dikkat çekmemeleri hem de insanları fitneye düşürmemeleri için en evla olan yoldur.

Dar Giyinenlere Hatırlatılır!

Burada, Allah Resûlü'nden *(sav)* nakledilen şu hadisi dar kıyafet giyerek gerekli tesettürü yapmayan bacılarımıza hatırlatmak isteriz.

Usame bin Zeyd anlatır:

"Resûlullah (sav), (sahabeden) Dıhyetu'l-Kelbî'nin kendisine hediye etmiş olduğu dar bir 'Kıbtiyye'yi[3] bana giydirdi. Ben de onu hanımıma giydirdim. (Bir süre sonra) Resûlullah (sav) bana:

— Hayırdır, keten elbiseyi giymemişsin, dedi.

Ben de:

— Ey Allah'ın Resûlü, onu eşime giydirdim, dedim.

Bunun üzerine Resûlullah (sav):

— O hâlde ona emret, onun altına bir astar giyinsin. Zira ben o kıyafetin eşinin bedenini ortaya çıkarmasından korkuyorum, buyurdu." [4]

c. Dikkat Çekici Olmamalıdır

İslam nazarında giyilen kıyafetlerin şeffaf ve dar olmaması gerektiği gibi, aynı zamanda erkeklerin dikkatini uyandıracak tarzda *"dikkat çekici olmaması"* da gerekmektedir. Zira yabancı erkekleri tahrik edecek her türlü kıyafet İslam'da yasaklanmıştır.

Burada şu gerçeği vurgulamamızın yerinde olacağını düşünüyoruz: Bilindiği üzere tesettürdeki asıl gaye; kadının yabancı erkeklere karşı cinsî cazibesini gizlemek ve onda var olan etkileyiciliği, güzelliği karşı cinse karşı örtmektir. İşte bu nedenledir ki İslam, kadının kolundaki altın bileziğin gözükmesinden tutun da; küpenin, sürmenin, takıların, dikkat uyandıran kıyafetlerin ve benzeri diğer ziynetlerin açığa çıkarılmasına kadar birçok şeye sınırlama getirmiş, bunların yabancı erkeklere gösterilmesini kesin surette yasaklamıştır. Hatta yine bu sebebe binaen kadının edalı konuşmasını ve ayak sesini insanlara duyurmasını bile haram kılmıştır. İşte bundan ötürü Müslim bir bayanın, yabancı erkekler karşısında giyeceği kıyafetlerinde, kıyafetlerinin çekici olmamasına özen göstermesi gerekmektedir. Bir bayanın dışarı çıktığında erkeklere karşı giyeceği kıyafetin pardösü veya çarşaftan ibaret olacağı düşünüldüğünde, bu elbiselerin de çekici, motifli, desenli veya süslü püslü olmaması

gerektiği kolaylıkla anlaşılır. Yani Müslim bir bayan, dikkat-i câlip motiflerin, desenlerin, süslemelerin ve işlemelerin bulunduğu bir pardösü veya çarşafı giyemez! Çünkü bunlar da, her ne kadar dış elbise sayılsa bile bu şekliyle insanların bakışlarını ve dikkatlerini çekmektedir. Bu ise, üstte de vurguladığımız gibi caiz değildir.

Saçının Topuzuna Bile Dikkat Et!

Bazı bacılarımızın, çarşaflarının altına saçlarını topuz yapmak suretiyle erkeklerin dikkatini çektiklerine şahit oluyoruz. Onlardan kimisi saçlarının çok uzun olmasından dolayı saçlarını bağlayarak topuz yapıyor; oysa saçlar bu şekilde bağlanarak topuz yapıldığında, üzerine çarşaf giyilse dahi dikkat çekiyor. Kimisi de, yüzlerini kapatmak için örtmüş oldukları nikabın iki ucunu, arka taraftan saçının altından geçirerek sıkıca bağlıyor ve bu durumda saçı kısa dahi olsa arka taraftan sanki özel bir topuz yapmış gibi duruyor.

Bu iki gerekçenin hangisiyle olursa olsun, Müslim bir bayanın hiçbir surette saçlarını topuz yapmaması gerekmektedir; zira bu, bir anlığına bile olsa erkeklerin dikkatlerini celbettiği gibi, aynı zamanda İslam tarafından da kesin surette yasaklanmış, yapanlara çok ağır tehditler varit olmuştur. Resûlullah *(sav)* şöyle buyurur:

"Cehennemliklerden iki grup vardır ki, ben onları henüz görmedim: Onlardan biri, sığır kuyrukları gibi kırbaçlarla insanları döven bir topluluk. Diğeri de, giyinmiş oldukları hâlde çıplak görünen ve öteki kadınları kendileri gibi giyinmeye zorlayan ve başları deve hörgücüne benzeyen kadınlardır. İşte bu kadınlar cennete giremeyeceklerdir. (Hatta) cennetin kokusunu bile alamayacaklardır. Oysa cennetin kokusu şu kadar uzak mesafeden bile hissedilebilir." [5]

İmam Ahmed'in aktardığı diğer bir rivayette ise yine çok korkutucu bir ifade yer almaktadır:

"... O kadınlar giyinmişlerdir; (ama hakikatte) çıplaktırlar. Onların başlarında (topuz yaptıklarından dolayı) deve hörgücü gibi bir çıkıntı vardır. Onlar mel'undurlar/Allah tarafından lanetlenmişlerdir. (Bu nedenle onları gördüğünüzde) onlara lanet edin!" [6]

Bu nedenle, kadınlarımızın dışarı çıkarken saçlarını topuz şeklinde bağlamaları asla caiz değildir. Bu hem lanete hem de cennetin kokusunu alamamaya sebeptir. Bundan dolayı mutlaka sakınılmalıdır. Ama zannımızca zikrettiğimiz şekilde saçlarını bağlayan bacılarımızın geneli bu durumun hiç de farkında değildirler. İnşallah bu anlattıklarımız onlara bir hatırlatma olur ve daha dikkatli davranmaya kendilerini sevk eder.

Çantalara, Ayakkabılara ve Telefon Kaplarına Aman Dikkat!

Bazı bacılarımız da, dışarıya çıktıklarında özel eşyalarını koymak için yanlarına

çanta almaktadırlar. Bunda asıl olarak herhangi bir sakınca yoktur; ama bazen öyle çantalar kullanmaktadırlar ki, bu çantaların dikkat çekici bir kıyafetten neredeyse hiç de farkı yoktur. Bu çantalar gerek renkleri gerek motifleri gerekse süslemeleriyle adeta erkeklerin bakışlarını çekmek için kasten üretilmiştir! Müslim bir bayanın böylesi desenlere haiz çantaları kullanmaması ve mümkünse sade olan ve çarşafıyla uyum arz eden renklerde çantaları tercih etmesi tesettüründe en uygun olan yoldur.

Ayakkabılarda da durdum farklı değildir. Onlar da birçok işleme ve renkle tezyin edilerek piyasaya sürülmektedir. Böylesi bir durumda Müslim bir bayanın bu tür ayakkabılar giymemesi; aksine sade, desensiz, gösterişten uzak ve mümkünse siyah renkte olanları tercih etmesi tesettürüne en uygun olanıdır. Bazen çarşı pazarda gezerken erkeklerin gözleri öyle ayakkabılara ilişiyor ki, yüzlerini görseler çirkinliğinden Allah'a sığınacakları kadınlar, bu ayakkabıları sayesinde erkeklerin bakışlarına konu olabiliyorlar. Maalesef bazen bu hataya çarşaflı kadınlar da düşüyor ve siyah çarşaflarının altına, özellikle spor tarzı renkli ayakkabılar giyerek erkeklerin kendilerine bakmalarına neden oluyorlar.

Müslim bir bayanın topuklu ayakkabı giy(e)meyeceği herkesin malumu olduğu için ona özellikle atıfta bulunmadık.

Telefon kaplarında da bu anlattıklarımız kısmen geçerli. Bazı telefon kapları var ki, allı morlu, cicili bicili, süslü püslü olduğu için –özellikle de siyah çarşafla birlikte– çok dikkat çekmekte, bir anda erkeklerin bakışlarını kadının eline veya kulağında olduğu zaman yüzüne yoğunlaştırmaktadır.

Bu da Müslim bir bayanın dikkat etmesi gereken diğer bir noktadır.

d. Erkek Elbisesine Benzememelidir

Müslim kadının elbisesi erkeklerin giymiş olduğu kıyafetlere asla benzememelidir. Dar, şeffaf ve dikkat çekici giyinmeyen bacılarımız, aynı zamanda erkeklerin giyim tarzına benzeyen kıyafetleri de giymemelidirler. Resûlullah *(sav)* iki cinsin birbirine benzemelerini ve birbirlerinin kendi cinsine özgü kıyafetlerini giymelerini yasaklamıştır. İbni Abbas'tan *(ra)* nakledildiğine göre Resûlullah *(sav)*:

"*Kadınlara benzeyen erkeklere ve erkeklere benzeyen kadınlara lanet etmiştir.*" [7]

Ebu Hureyre'nin *(ra)* naklettiğine göre ise Resûlullah *(sav)*:

"*Kadın gibi giyinen erkeklere ve erkek gibi giyinen kadınlara lânet etmiştir.*" [8]

Taberî'nin aktardığı bir rivayette de, bir kadın yay kuşanmış vaziyette Resûlullah'ın *(sav)* yanından geçmişti. Bunu gören Resûlullah *(sav)*:

"*Erkeklerden kadınlara benzeyenlere, kadınlardan da erkeklere benzeyenlere Allah lanet etsin*" [9] dedi.

Aktardığımız tüm bu rivayetlerden bir kadının, erkek kıyafeti olarak bilinen bir elbiseyi asla giyemeyeceği anlaşılmaktadır.

Erkeklere özgü pantolonların kadınlar tarafından giyilmesi de bu yasağın kapsamına girmektedir. Eğer bir kadın pantolon giyiyor ve bu hâliyle erkekler arasında dolaşıyorsa, kesinlikle Allah Resûlü'nün lanetine muhatap oluyor demektir. Ve böyle bir kadın, bu durumda erkek kıyafetine benzer bir elbise giydiği için bir suç; dar giyindiği için de ikinci bir suç işlemiş olmaktadır.

Müslim bacılarımız belki bu şekilde yapmıyorlar ama onlar da, evlerde kadınlar arasında dar pantolonlarla dolaşabiliyor, kendi oturumlarında erkeklere has olan bazı elbiseleri giyerek bir arada bulunabiliyorlar. Bu da Allah Resûlü'nün lanetine maruz kalmayı gerekli kılan bir unsurdur; bu nedenle mutlaka sakınılması gerekmektedir.

e. Kâfirlerin Elbisesine Benzememelidir

Müslim kadının elbisesinin erkeklerin giymiş olduğu kıyafetlere benzemesinin yasak oluşu gibi, aynı şekilde kâfirlerin kıyafetlerine benzer oluşu da yasaktır. Buna göre Müslim bir kadın asla kâfirlerin kıyafetlerini andıran, onlarınkini çağrıştıran veya onlarınkine bire bir benzeyen kıyafetleri giyemez. Bu da şer'an yasaktır.

Abdullah bin Amr *(ra)* anlatır:

"Resûlullah (sav) üzerimde sarıya boyanmış iki elbise gördü ve:

— Bu elbiseler kâfirlerin elbiselerindendir; bu nedenle sen onları giyme, dedi.

Ben:

— Onları yıkasam olur mu, dedim.

Resûlullah (sav):

— Hayır! Bilakis onları yak, buyurdu." [10]

Bu rivayet, kâfirlerle özdeşleşmiş elbiseleri giymenin caiz olmadığını bizlere anlatmaktadır.

Onların normal kıyafetlerini giymek bile caiz değilken, peki, onların simgesi hâline gelmiş kıyafetleri giymek nasıl caiz olur? Bu, haramlık açısından daha şiddetli değil midir?

Bu nedenle Müslim bir birey kıyafetlerine dikkat etmeli ve asla kâfirlerin giyim tarzını andıran şeyleri giymemelidir. Kendisi bu tür kıyafetleri giymediği gibi, çoluk çocuğuna da giydirmemeye özen göstermelidir.

Müslim kadının elbisesinin yukarıda saydığımız hususların yanı sıra bir de kibir ve şöhretten uzak olması gerekmektedir. Müslim bir birey, hayatının hiçbir ânında ve hiçbir alanında kibirli olamaz, kibre kapılamaz! Ne kıyafetinde ne yürüyüşünde ne de

konuşmasında kibir ihsas eden bir davranışta bulunamaz! Eğer hayatına kibir karıştırır ve insanlara hava atacak tarzda tepeden bakmaya başlarsa, Allah'ın alçaltmasıyla karşı karşıya kalır ki, Allah'ın alçalttığını asla yüceltecek yoktur.[11] Bu nedenle kıyafetinde kibirli olmaktan ve şöhrete vesile olan elbiseler giymekten sakınmalısın. Resûlullah *(sav)* şöyle buyurur:

مَنْ لَبِسَ ثَوْبَ شُهْرَةٍ فِي الدُّنْيَا أَلْبَسَهُ اللَّهُ ثَوْبَ مَذَلَّةٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

"Kim dünyada şöhret elbisesi giyerse, Allah kıyamet günü ona zillet elbisesi giydirecektir." [12]

مَنْ لَبِسَ ثَوْبَ شُهْرَةٍ أَعْرَضَ اللَّهُ عَنْهُ حَتَّى يَضَعَهُ مَتَى وَضَعَهُ

"Kim şöhret elbisesi giyerse, onu çıkarana dek ve çıkarıp koyduğu âna kadar Allah ondan yüz çevirir." [13]

مَنْ لَبِسَ ثَوْبَ شُهْرَةٍ فِي الدُّنْيَا أَلْبَسَهُ اللَّهُ ثَوْبَ مَذَلَّةٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثُمَّ أَلْهَبَ فِيه نَاراً

"Her kim şöhret elbisesi giyerse, Allah ona kıyamet günü zillet elbisesi giydirir, sonra da içerisinde alevler tutuşturur." [14]

Bugün bazı bacılarımızın, özellikle toplu davet ve genel oturumlara gittiklerinde fakir fukarayı rencide edecek tarzda kıyafetler giydikleri, bu yaptıklarını dillerine doladıkları ve bu hususu sürekli gündem ederek sanki kendilerini beğeniyor izlenimi verdikleri kulaklarımıza gelmektedir. Bu, bırakın Müslim olanı, normal insanlara bile yakışmayacak kadar terbiyesizce ve ahlaktan yoksun bir davranıştır. Bir insan güzel ve kaliteli giyinebilir; ama bununla kendini gündeme oturtmaya ve insanların diline pelesenk olmaya çalışması kabul edilir bir davranış değildir! Hem, hani Müslim kıyafetinde şöhret ve kibri ima eden değil, tevazu ve alçakgönüllülüğü ortaya koyan biriydi? Eğer şöhreti ve ön planda olmayı amaç edinir ve bu şekilde davranırsa, Allah muhafaza cehenneme gitmesi an meselesi olur. Bu nedenle Müslim kibirden her tutum ve her davranışında sakınmalı, tevazu ve alçakgönüllülüğü tüm hâllerinde kendisine şiar edinmelidir.

3/Âl-i İmran, 14
Tirmizi rivayet etmiş ve hasen sahih olduğunu belirtmiştir.
Mısırlıların giydiği ketenden bir elbise.
Ahmed bin Hanbel
Müslim
Müsned-i Ahmed b. Hanbel. Hadis "sahih"tir. Bk. es-Sahîha, 2683.
Buhari
Ebu Davud
Taberî
Müslim
Bk. 22/Hac, 18
Ebu Davud, Nesaî, İbni Mâce
İbni Mâce
İbni Mâce

EŞİN İÇİN SÜSLENMEYİ BİL!

Değerli bacım, bilindiği üzere Yüce Allah; mümini kâfiri, inananı inanmayanı, iyisi ve kötüsü ile bütün kadınların fıtratına süslenmeyi, güzel gözükmeyi ve insanların kendilerini dikkate alma içgüdüsünü yerleştirmiştir. Yeryüzündeki en çirkin kadın bile güzel şeyler giymekten hoşlanır, insanların kendisini beğenmesini, kendisine bakmasını ister. İşin aslı bunda garipsenecek bir şey de yoktur; zira bu, onların fıtratına konulmuş bir duygudur. Bu duygu mümine bir kadın olarak sende de mevcuttur. Bu nedenle senin de süslenmen, ziynet eşyası kullanman ve güzel kıyafetler giymen en doğal hakkındır. Bu hakkı sana, seni yaratan Allah vermiştir.

"De ki: 'Allah'ın kulları için çıkardığı süsü ve temiz rızıkları kim haram kılmıştır?' (Ve yine) de ki: 'O, dünya hayatında iman edenler içindir. Ahirette ise sadece iman edenleredir.' Böylece bilen bir topluluk için ayetleri detaylı bir şekilde açıklarız." [1]

Bu anlattıklarımız herkesin bildiği şeylerdir belki; ama biraz sonra altını çizeceğimiz hususlar, maalesef birçok kadın tarafından bilinçli bilinçsiz ihmal edilmekte veya farkında olmaksızın gözden kaçırılmaktadır. Özellikle aile ilişkileri içerisinde bunlar oldukça önem arz eden meselelerdendir; bu nedenle son derece dikkat edilmelidir.

Eşinin İkinci Evliliğini İstemiyorsan…

Etrafımızdaki birçok erkeğin sürekli ikinci evliliği gündem ettiğini ve daima yeni bir hanım almaktan dem vurduğunu duyarız... Hatta sen kendi eşinden bile bunu onlarca, belki yüzlerce kez duymuş, her kavga ettiğinizde seni bununla tehdit ettiğine şahit olmuşsundur. *"İkinci eş de ikinci eş!"* sözünü diline pelesenk etmesi bazen seni kendisinden ayrılmayı düşünmeye bile sevk etmiştir.

Allah için söyle, öyle değil mi?

Peki, hiç düşündün mü acaba eşinin bunu sürekli dillendirmesinin sebebi nedir diye?

Şimdi sen dur, bunu senin yerine biz düşünelim ve tespitlerimizi seninle paylaşarak sana fikir vermeye ve yolunu aydınlatmaya çalışalım. Kim bilir, belki bu sayede farkında olmadığın bir hususun farkına varır ve eşinle gerilen ilişkilerini yumuşatarak evliliğini daha mutlu, daha kaliteli ve daha nitelikli bir hâle getirirsin.

Öncelikle şunu belirtelim ki, bugün erkeklerin sürekli ikinci evlilikten bahsetmelerinin elbette birçok sebebi vardır. Eşlerinin çirkef olması, yeterince haklarına riayet etmemeleri, cazibelerinin bulunmaması, çok konuşuyor olmaları,

belirli müzmin hastalıklara maruz kalmaları veya çocuğunun olmaması bu sebeplerden bazılarıdır. Ama bizce bir sebep var ki, bu sebep belki erkeklerin genelinin yakındığı bir husus olmasının yanı sıra, kendilerini ikinci evliliği düşünmeye sevk eden yegâne unsurdur aynı zamanda. Ve bu, bizzat kendi ağızlarıyla ifade ettikleri bir gerçektir. Ayrılmayı düşünen birçok ailenin anlaşmazlıklarında arabuluculuk yaptığımız için bu konuda tecrübemiz olduğuna inanıyoruz. Bu nedenle söyleyeceklerimizi can kulağıyla dinle ve mutlaka çıkaracağın bir ders olduğunu düşünerek oku.

Tespit edebildiğimiz kadarıyla erkeklerin sürekli ikinci evlilikten dem vurmalarının yegâne sebebi; senin, evinde eşine gereği gibi giyinmemen, süslenmemen ve arkadaşlarına göründüğün kadar eşine güzel görünmeye çalışmamandır.

Evet, erkeklerin genelinin ikinci evliliği düşünmelerinin ana sebeplerinden birisi; kesinlikle kadınların, kocalarına gereği gibi süslenmemeleridir. Bu, bizim uydurduğumuz veya tahmin ettiğimiz bir şey değildir. Aksine birçok kardeşimizden duyduğumuz, ikinci evliliği düşünmelerine gerekçe olarak öne sürdüklerini bizzat kulaklarımızla işittiğimiz bir nedendir. Birçok erkek sürekli bundan dert yakınmakta, daima eşlerinin kendilerine güzel giyinmediklerini, süslenmediklerini dile getirmektedirler. Hatta biz eşinden şikâyette bulunan birçok erkekten şu lafları çoğu kere duymuşuzdur:

"Hocam, eşim arkadaşlarıyla güne gittiğinde veya bir vesileyle oturum düzenlediklerinde en güzel ve en değerli kıyafetlerini giyiyor, süsleniyor, takılarını takınıyor; ama eve gelince şalvarını alıyor, halayığını kuşanıyor ve karşımızda aynı köylü kadınları gibi duruyorlar!" [2]

Veya bazılarının şöyle dediğini onlarca kez işitmişizdir:

"Abi, eşimiz evinde çarşı pazarda güzel ve çekici kıyafetler giyinen kadınlar gibi giyinmiyor. Bu nedenle istemeden gözümüz çarşı pazarda dolaşan kadınlara kayıyor. Ne yapalım, biz de ikinciyi düşünüyoruz."

Evet, bunlar etrafımızdaki kardeşlerimizden duyduğumuz ve kesinlikle hakikati olan sözlerdir. İşin aslına bakılırsa bu sözler, erkeklerin neden başka kadınlara meylettiğini net bir biçimde ortaya koymaktadır. Eğer sen, eşinin başkalarına meyletmesini istemiyor ve ikinci evliliği ağzına dahi almasından razı olmuyorsan, bu durumda bu sözlere kulak ver ve erkeklerin genelinin muzdarip olduğu bu noktayı dikkate alarak eşine gerektiği gibi giyinmeye, süslenmeye çalış. Bu yazılanları yabana atma!

Şimdi burada sana öyle bir rivayet aktaracağım ki, bu rivayet belki Riyâzu's-Sâlihîn kitabını okuduğun ilk yıldan beri bildiğin, unutmadığın ve hatta sohbetlerde çokça duyduğun; ama içerisindeki inceliği gözden kaçırdığın için ne manaya geldiğinin

farkına varamadığın bir rivayet... Bunu, Allah için dikkatle ve anlamaya çalışarak tekrar tekrar okumanı rica ediyoruz.

Enes bin Mâlik *(ra)* anlatır:

"Ebû Talha'nın, Ümmü Süleym'den olma bir oğlu vefat etmişti. Ümmü Süleym (ra) ev halkına:

— Ebû Talha'ya ben haber vermedikçe, oğlu hakkında hiç biriniz bir şey söylemeyiniz, diye tembihledi. Sonra Ebû Talha eve geldi. Ümmü Süleym akşam yemeğini getirdi. Ebû Talha yemeğini yedi. Yemekten sonra Ümmü Süleym, Ebû Talha için öncekilerinden daha güzel bir şekilde süslendi. O da hanımıyla yattı. Ebû Talha'nın karnı doyup tatmin olduğunu görünce Ümmü Süleym ona:

—Ebû Talha! Bir millet, bir aileye emanet bir şey verseler de, sonra emanetlerini isteseler iade etmeyebilirler mi, ne dersin, dedi.

Ebû Talha:

— Hayır, (vermemezlik edemezler) dedi.

Ümmü Süleym:

— O hâlde oğlunu geri alınmış böyle bir emanet bil, dedi.

Ebû Talha kızdı ve:

— Mademki öyle, niçin hiç bir şey olmamış gibi davrandın? Şimdi de tutmuş, oğlumun durumunu bana haber veriyorsun, öyle mi, dedi ve hemen kalkıp Resûlullah'a (sav) gitti, olanı biteni olduğu gibi haber verdi. Resûlullah (sav) de:

— Geçen gecenizi, Allah hakkınızda bereketli kılsın, buyurdu.

Bundan sonra Ümmü Süleym hâmile kaldı...

Resûlullah (sav) bir sefere çıkmıştı. Ümmü Süleym de bu sefere iştirak etmişti. Resûlullah (sav) seferden döndüğünde Medine'ye gece girmezdi. Medine'ye yaklaştıklarında Ümmü Süleym'i doğum sancıları tuttu. Bu sebeple Ebû Talha onun yanında kaldı, Resûlullah da yoluna devam etti. Ebû Talha şöyle demeye başladı:

— Rabbim! Sen çok iyi bilirsin ki ben, Resûl'ün ile beraber Medine'den çıkmaktan, onunla beraber Medine'ye girmekten son derece memnun olurum. Fakat bu defa bildiğin sebepten dolayı takılıp kaldım.

Bunu duyan Ümmü Süleym:

— Ebû Talha! Şimdi artık sancım kalmadı. Haydi, sen de git, dedi.

(Enes diyor ki) Biz yolumuza devam ettik. Medine'ye geldiklerinde Ümmü Süleym'i yine doğum sancısı tuttu ve bir erkek çocuk doğurdu. Annem (Ümmü Süleym) bana:

— Enes, bu çocuğu sen sabahleyin Resûlullah'a götürmeden kimse emzirmesin, dedi.

Sabahleyin ben çocuğu alıp Resûlullah'a götürdüm. Resûlullah'ın elinde bir dağlama âleti vardı. Beni görünce:

— Herhâlde Ümmü Süleym doğum yaptı, buyurdular.

— Evet, dedim.

Hemen elindeki dağlama âletini bıraktı. Ben de çocuğu kucağına verdim.

Resûlullah (sav), Medine'ye has Acve hurmasından bir tane istedi. Onu ağzında iyice çiğnedi, sonra da çocuğun ağzına çaldı. Çocuk yalanmaya başladı. Bunun üzerine Resûlullah (sav)

—Medinelilerin hurma sevgisine bir bakın, buyurdu.

Çocuğun yüzünü okşadı ve ona Abdullah adını verdi." [3]

Değerli bacım, şimdi bu hadiste geçen şu ifadeyi gel, beraberce yeniden düşünüp anlamaya çalışalım:

ثُمَّ تَصنَّعتْ لهُ أَحْسنَ ما كانتْ تَصَنَّعُ قَبْلَ ذلكَ

"Ümmü Süleym, Ebû Talha için öncekilerinden daha güzel bir şekilde süslendi..."

Şimdi gözünü kapat ve bizim yapacağımız izahı okumadan önce kendi kendine bu ifadenin ne anlama geldiğini iyice bir düşün...

Bu ifade; sahabe hanımlarının eşleri için süslendiklerini, özel durumlarda ise bu süslenmelerini çok daha fazla güzel yaptıklarını ortaya koymaktadır.

Laf tam da buraya geldiğinde şu önemli soruyu sormadan geçemeyeceğiz: İffet abidesi olan, hayatlarını Allah'a adayan ve dünya ile neredeyse hiçbir alakalarının olmadığını çok iyi bildiğimiz sahabe hanımları süslenir mi hiç?

El cevap: Evet!

Hem de öyle bir süslenirler ki, eşlerini razı edecek ve onlara bütün dünya sıkıntılarını unutturacak kadar.

Şimdi, sahabeyi kendine örnek aldığını iddia eden bir kadın olarak Allah için sen de şu soruları kendine sor:

- Acaba ben normal şartlarda eşim için süsleniyor muyum?
- Özel bir durum olmadığı hâlde eşime güzel kıyafetler giyiyor muyum?
- Özel durumlarda bu süslenmemi daha da iyi yapıyor muyum?
- Dışarıda –istemeden bile olsa– gözü bin bir harama takılan kocama o kadınlar kadar süslenip, onun bu ihtiyacını gidermeye çalışıyor muyum?

Eğer bu sorulara olumlu cevap verebiliyorsan, hiç korkma ve bil ki sen sahabe

kadınlarını örnek alan mümine bir hanımsın. Yok, eğer bu sorulara olumlu cevap veremiyor, aksine cevapların hep olumsuz yönde çıktığını görüyorsan, bu durumda hemen kendine çeki düzen ver ve sahabeyi kendine model aldığın iddianı yeniden gözden geçir.

Arkadaşlarınla yaptığın oturmalar, günler, sohbetler veya münasebetlerde en güzel kıyafetlerini giyiniyor, onlara şirin gözükmeye çalışıyor, ama Allah ve Resûlü'nden sonra en çok razı etmekle mükellef olduğun eşine gelince giyinmiyor, süslenmiyor ve gerektiği şekilde şirin gözükmeye çalışmıyorsan, sana söyleyeceğimiz tek bir kelime var. O da şu: Allah'tan kork!

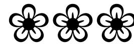
Unutma ki eşin, Resûlullah'ın *(sav)* da buyurduğu gibi senin ya cennetin ya da cehennemindir. O, eğer senden razı olursa, sen eni yerler ve gökler kadar geniş olan cennetlere gidecek, en güzel ve en mükemmel nimetlere mazhar olacaksın. Yok, eğer senden razı olmazsa, bu durumda dayanılması mümkün olmayan ateşi boylayacaksın! Kendine acımıyorsan, bari harama düşme korkusu yaşayan eşine acı. Kendine merhametin yoksa, bari günaha düşecek eşine merhamet et!

Ey bacım! Senin örneğin Ümmü Süleym *(ra)* olsun. Özellikle eşin çarşıda veya kadınların yoğun olarak bulundukları yerlerde çalışıyorsa, daha hassas ve daha dikkatli davran. Giyim ve kuşamına daha bir özen göster. Ve bil ki eğer sen eşin için gerekli süslenmeyi ve giyinmeyi yaparsan –özel bir durum olmadığı sürece– eşin ikinciyi asla düşünmeyecek, bunun sözünü dahi etmeyecektir.

Sen bilirsin?

Eşine sahip çıkmak senin elinde. İster dediklerimize kulak vererek eşine sahip çık, istersen onu ellere ver.

Tercih senin...

Bacım, unutma ki eşini razı edebileceğin en öncelikli konuların başında onun için süslenmen ve onu, onun hoşnut olacağı elbise ve kıyafetlerle karşılaman gelir. Erkekler bundan hoşlanır, memnun olurlar. Dolayısıyla da bunu yapan eşlerinden hoşnutluk duyarlar. Onlar eşlerinden memnun oldular mı, artık bu hanımların cennete girmesi an meselesi olur. Bak, Resûlullah ne buyuruyor:

"*Kadınların en hayırlısı; eşi kendisine baktığında onu mesrûr eden, emir buyurduğunda ona itaat eden, nefsi ve malı hususunda hoşlanmayacağı şeyle ona muhalefet etmeyendir.*" [4]

Eşin evine geldiğinde onu mesrûr edecek şekilde giyinmeyi ihmal etme; çünkü bu inşallah senin cennet vesilen olacaktır.

İmam Nesaî ve Ahmed b. Hanbel'in rivayet ettiği bu hadiste:

"Sahabe hanımlarından bir tanesi bir haceti için Resûlullah'ın (sav) yanına gelmişti. İhtiyacı görülüp tam gideceğinde Resûlullah (sav) ona:

—Eşin var mı, diye sordu.

Kadın:

—Evet, dedi.

Resûlullah (sav):

—Peki, ona karşı nasıl davranıyorsun, dedi.

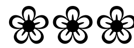
Kadın:

—Gücüm yettiği kadarıyla ona karşı kusur etmiyorum, dedi.

Bunun üzerine Resûlullah (sav):

—Eşine karşı nasıl bir konumda olduğuna dikkat et; zira o senin cennetin veya cehennemindir, buyurdu."

Müslim bir kadın arkadaşlarına güzel giyindiğinde veya onlar için süslendiğinde, ona cennet garantisi olmadığı gibi cehennemden âzad teminatı da yoktur. Ama Müslim bir kadın eşi için güzel giyindiğinde veya o hoşnut olsun diye süslendiğinde, ona hem cennet garantisi vardır hem de cehennemden âzad teminatı! Bu nedenle ey mümine bacım, Allah için eşinin meşru isteklerine dikkat et. İlk günkü heyecanınla onun için süslen, güzel kıyafetler giyin. Senin, kendini görmek istediğin şekilde değil, onun seni görmek istediği şekilde onu karşıla. Sen bunlara dikkat ettiğinde göreceksin ki eşin asla ikinci evlilikten söz etmeyecek ve gözünü haramdan daha iyi bir şekilde koruyacaktır. İşte o zaman evlilik ne saadetli, ne mutlu ve ne huzurlu olur! Artık onun tadını sorma gitsin!

Laf buraya geldiğinde erkeklere de bir kaç söz etmeden geçmek olmaz; çünkü bu iş tek taraflı olacak bir iş değildir ve mutlaka iki tarafın da üzerlerine düşen sorumlulukları yerine getirmesi gerekir. Bir taraf sonuna kadar sorumluluklarını yerine getirir, öbür taraf ise alabildiğine mesuliyetlerinden kaçarsa, bir noktadan sonra kadının artık süslenme veya eşine güzel görünme duygusu körelecektir. Bu duygu köreldikten sonra da erkeğin kalkıp: *"Bana süslenmek zorundasın! Zira ben senin cennet veya cehenneminim"* demesinin bir anlamı olmayacaktır.

Dediğimiz gibi bu iş iki tarafı da ilgilendiren bir meseledir, her iki tarafın da bu konuda sorumlulukları vardır.

Müşahede ettiğimiz kadarıyla erkeklerin ailevî ilişkilerde birçok sıkıntıları var. Onlardan kimisi eşlerine gereği gibi değer vermiyor ve onları adeta kullanılacak bir mal gibi görüyor. Kimisi onların duygu, istek ve taleplerini hiçe sayıyor. Kimisi de

onları sadece mutfakta aşçı, evde hizmetçi, yatak odasında da ihtiyaç gideren bir nesne olarak değerlendiriyor. Oysa vallahi kadın böyle bir nesne değildir. Kadın; İslam'ın kendilerine biçtiği role göre dünyayı temelinden sarsacak benzersiz dinamitlerden birisidir. Evet, her ne kadar bazı konularda erkekler gibi olmasalar da, bazı konular da var ki, o konularda onların yapamayacağı birçok işin üstesinden gelebilirler. Ve bu konularda erkeklerden daha üstün olurlar.

Eğer erkekler, eşlerinin gönüllerini okşamayı bilse, onları alıp biraz gezdirseler veya onlarla oturup biraz hoş vakit geçirseler onların ânında kalplerini kazanırlar. Ama erkeklerin geneli eve gelir gelmez ellerine kumandayı alarak televizyon karşısına kuruluyor veya eline telefonu alıp etrafında pervane gibi çırpınan eşi ve çocuklarına bir lahza olsun ilgi göstermeden internet sayfalarında dolaşıyor, ardından da yemeklerini yiyip çaylarını içiyorlar. Karınlarını şişirdiklerinde ise ya oldukları yere sızıp kalıyorlar ya da odalarına çekilip uyuyorlar. O gün eşlerinin neler yaptığını, günlerini nasıl geçirdiklerini, çoluk çocuklarıyla nasıl ilgilendiklerini hiç sormuyor, kadının ruh hâlini hiç anlamıyorlar. Kadın da bu durumu görünce ne eşine süslenesi geliyor ne de onunla konuşası... Herkes işine bakıyor. Belirli bir zaman geçtikten sonra ise aile ya ite kaka giden araba misali zorla yürüyor ya da yıkılmanın eşiğine geliyor...

Sormak lazım acaba bu durumda kim suçlu diye. Kadın mı, yoksa erkek mi?

Böylesi tavırları olan bir erkek eşinden süslenmeyi, güzel giyinmeyi, hoş kıyafetlerle kendisini karşılamayı ne kadar hak edebilir?

Hak etse bile kadın bunu ne kadar zevk ve iştiyakla yapar?

Eğer bizler eşlerimizden bir şeyler bekliyorsak, bu durumda alt yapısını hazırlamalı ve onları hüsn-i muameleye bizzat kendi ellerimizle teşvik etmeliyiz. Aksi hâlde emr-i vâki ile ne güzellik oluyor ne de hüsn-i muamele!

Eşim anlatmıştı. Bir bacı ona demiş ki: *"Abla, ben eşimle İslami bir hayat yaşamak şartıyla evlenmiştim. Ama aradan tam sekiz yıl geçti, daha eşimle oturup sekiz saat karşılıklı İslami bir konuşma yapamadık! İslami kitaplar okuyamadık! Şimdi ise ben ondan ayrılmak istiyorum."*

Bu bacıyı bu hâle getiren nedir?

Elbette ki eşinin vurdumduymazlığı...

Sonra kalkıp bu adamın *"Eşim bana süslenmiyor."* diye ortalığı velveleye verme hakkı var mıdır?

İşin aslına baktığımızda görüyoruz ki, erkekler hep kadınlarının kendilerine süslenmediklerinden şikâyet ediyorlar; kadınlar da hep eşlerinin kendileriyle manevî zaman geçirmediklerinden, kendileriyle ilgilenmediklerinden, kendilerine sevgi ve

saygı göstermediklerinden şikâyette bulunuyorlar. Oysa erkekler kadınlarla manevî ve duygusal zaman geçirmenin önemini bir bilse, onlarla kısa bir süreliğine bile olsa nitelikli bir iletişim kurmanın gönüllerini fethedeceğinin farkına bir varsalar, o zaman bu sıkıntılar yaşanamaz ve evlilik ilişkileri daha kaliteli, daha nitelikli olur. Ama gelin görün ki erkeklerin geneli, bu basit fakat çok önemli olan detaydan dahi habersizdirler. Bu detayı bilmedikleri için de her ortamda hep kadınların eksikliklerinden bahsetmekteler.

Böylesi erkeklere yapacağımız en iyi nasihat, kendilerine Allah Resûlü'nün şahsiyetini hatırlatmak olacaktır.

Bilindiği üzere Allah'ın Resûlü *(sav)* eşlerine iyi davranır, onlarla gereği gibi ilgilenir, maddî manevî her türlü ihtiyaçlarını karşılamaya çalışır, psikolojik hâllerine dikkat eder ve elinden geldiğince haklarını kendilerine iade etmeye çalışırdı. Ve yine Allah'ın Resûlü *(sav)* ikindi namazından sonra eşleriyle bir araya gelerek onlara kıssalar anlatır, önceki ümmetlerden örnekler verir ve bu şekilde kendilerine dinlerini öğretmenin yanı sıra kendileriyle nitelikli bir zaman da geçirmiş olurdu.

Evine geldiğinde vaktini üçe bölerek üçte birini ailesine ayırdığını ve bu süre zarfında onların gerek maddî gerekse manevî ihtiyaçlarını karşılamaya çalıştığını bilmeyenimiz yoktur.

"Andolsun ki sizin için Allah'ı ve ahiret gününü uman ve Allah'ı çokça zikredenler için Allah Resûlü'nde güzel bir örneklik vardır." [5]

Hani Allah'ın Resûlü'nde her konuda bizim için güzel bir örneklik vardı?

Hani O, hayatın her alanında bizlere numune-i imtisaldi?

Hani O, hem bir imam olarak hem bir komutan olarak hem bir baba olarak hem bir hoca olarak hem de bir eş olarak bizlere örnekti?

Ama maalesef bu gün Müslimler namazlarında, oruçlarında, cihadlarında O'nu örnek almaya çalıştıkları hâlde, ailelerine nasıl muamele edecekleri noktasında onu örnek almıyorlar! Veya daha korkutucu bir ifadeyle söyleyecek olursak almak istemiyorlar!

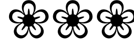
Eğer bizler hayatın her alanında Efendimiz'in bizlere örnek olduğunu söylüyorsak –ki bu, kesinlikle böyle– bu durumda ailesi ile nasıl zaman geçirdiğini ve onlara nasıl muamelede bulunduğunu bilmek ve buna göre davranmak zorundayız.

Ey Müslim! Sen ailene böyle davrandın da, ailen sana süslenmedi mi?

Sen eşinle böylesine hoş zaman geçirdin de, o sana güzel kıyafetler giymedi mi?

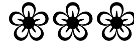
Allah'tan kork ve eşine zulmetme!

Onun haklarını ona iade et ki, o da senin haklarını sana iade etsin.

Erkeklere son olarak şunu hatırlatmak istiyoruz: Sizler ikinci evliliklerinizi gerçekleştirseniz bile, kadın olmaları bakımından birinci eşlerinizden daha farklı biriyle karşılaşmayacaksınız. Evet, bu bakımdan farklı birisiyle karşılaşmayacaksınız. Hatta üçüncü evliliklerinizi bile yapsanız, karşınızda birinciden daha farklı bir kadın bulamayacaksınız. Çünkü siz aynı kaldıkça kadın aynı kadın, yapı aynı yapı, psikoloji aynı psikoloji olmaya devam edecektir. Değişen sadece kadının huyları veya güzellik gibi bazı izafî yönleri olacaktır. Ama kadın aynı kadın olarak kalacak, ortada bu bakımdan bir farklılık olmayacaktır.

Dolayısıyla erkeklere düşen ikinci veya üçüncü evliliği ısrarla düşünmeleri veya dillendirmeleri değil, elleri altında olan eşlerini ıslah ederek onlara sahip çıkmalarıdır. 6

Burada son olarak önemli gördüğümüz bir meseleye daha temas ederek konumuzu noktalamak istiyoruz: Bilindiği üzere kadınların güzel kıyafetler giyebilmesi için erkeklerin birazcık kesenin ağzını açmaları gerekmektedir. Çarşı pazarlarda güzel kıyafetle gördükleri kadınların geneli, haftanın bilmem kaç günü alış veriş mekânlarında veya kıyafet mağazalarında zamanlarını geçiriyor ve bu noktada âdeta servetlerini harcıyorlar. Sen de ey Müslim, eşinin güzel giyinmesini ve giyimiyle seni hoşnut etmesini istiyorsan, ona güzel ve kullanışlı kıyafetler almalısın. Sakın ola bu noktada yapacağın harcamayı israftan sayma; zira bir kere harama düşeceğine, binlerce liranı kıyafete harcaman daha evladır. Unutma ki cehennem para ile ölçülecek bir yer değildir. Eğer eşinin giyinmesi ile sen haramdan korunabiliyorsan, bu yolda yapacağın harcamalar senin için inşallah sadaka sayılacak ve seni cehennemden âzad eden harcamalardan kabul edilecektir.

Allah tüm Müslimlere iffetli, haramdan uzak ve mutlu bir evlilik sürdürmeyi nasip etsin. Tüm kardeşlerimizin, eşleri ile aralarında olan ilişkileri ıslah ederek kendilerine yaşanılabilir bir ev ortamı ihsan etsin. Hiç şüphesiz ki O, duaları işiten ve onlara en iyi şekilde karşılık verendir. (Allahumme Âmîn)

7/A'râf, 32

Burada asla köylü kadınlara hakaret olduğu zannedilmemeli, böyle bir şey anlaşılmamalıdır. Şehir hayatına ve şehirli insanların kıyafet tarzına alışmış bir insanın köylü kadınların giyindiği elbiseleri beğenmemesi, bundan haz almaması normaldir. Bu nedenle bu ifade buraya alınmıştır.

Müslim

Nesai; Hâkim. Hadis hasendir.

33/Ahzâb, 21

Burada elbette ikinci evliliği hiçbir surette uygun görmediğimiz sonucu çıkarılmamalıdır. Allah'ın müsaade ettiğine kim karşı gelebilir ki? Ancak burada bizim vurgulamak istediğimiz şey; erkeklerin mutluluğu yanlış yerde aradıkları gerçeğidir. Evet, Türkiye şartlarında erkeklerimiz mutluluğu yanlış yerde aramaktadırlar! Asıl olarak aileleriyle yuva yıkacak kadar ciddî problemleri olmadığı hâlde, sadece yanlış bazı uygulamalar sonucu ikinci evliliği düşünerek, mutluluğun bunda olduğunu zannetmektedir bizim erkekler. Oysa birinci eşlerinde yaşadıkları problemlerin aynısını –hatta belki daha fazlasını– ikinci eşlerinde de yaşayacaklardır. Bu,

tecrübeyle sabit olmuş bir realitedir. Bu nedenle bizim, erkeklerimize tavsiyemiz ikinciyi düşünmek yerine birinci eşlerin ıslah yolunu tercih etmeleridir. Unutulmamalıdır ki bu, hem kendileri hem de yuvaları için en uygun olanıdır.

EVİNDEN ÇIKTIĞINDA KOKUNA DİKKAT ET!

Değerli bacım, bilindiği üzere süslenmenin, ziynetin ve karşı cinsi etkilemenin yollarından birisi de *"güzel koku"* kullanmaktır. Güzel koku, insanın fıtratını okşar, duygularını kabartır ve onu bir âlemden alıp başka bir âleme götürür. Bu nedenle insan hayatında basite alınmayacak kadar önemli bir yeri vardır.

Koku kullanmak her ne kadar insan fıtratında farklı duyguların galeyana gelmesine neden olsa da, asıl itibariyle İslam tarafından yasaklanmış değildir. Ama İslam, insanların maslahatını göz önüne alarak bu konuda bir takım sınırlandırmalar ve dikkat edilmesi gereken bazı kurallar getirmiştir. Kişi bu kurallara riayet ettiği zaman koku kullanmasında herhangi bir sakınca olmadığı gibi, Rabbini hoşnut edip, beraberinde ecir kazanması da söz konusudur.

Güzel koku, insanların geneline sevimli kılındığı gibi Allah'ın Resûlü'ne de *(sav)* sevimli kılınmıştı. O, kokunun kendisine sevdirildiğini şu sözleriyle ifade etmiştir:

"Sizin (şu) dünyanızdan kadın ve güzel koku bana sevdirildi. Gözümün aydınlığı ise namazda kılındı." [1]

Kokuyla alakalı olarak yine bir sözünde de şöyle buyurmuştur:

"Kendisine reyhan (güzel bir koku) ikram edilen kimse onu reddetmesin; çünkü onun taşınması kolay, kokusu güzeldir." [2]

Koku, kadınıyla erkeğiyle insanların geneli nezdinde sevilen ve hoşlanılan bir maddedir. Bundan dolayı dinimiz onun kullanılmasında ve sürülmesinde bir beis görmemiş, hatta buna teşvik etmiştir. Ama yukarıda da dediğimiz gibi, bu konuda koymuş olduğu bir takım kurallar ve riayet edilmesini istediği bir takım şartlar vardır. Kişi bu şartlara riayet ettiğinde koku kullanması kendisine sevap kazandıran bir ibadete dönüşür.

Kitabımızın ana konusu kadınlar olduğu için erkeklerin nerelerde, kimlere karşı ve nasıl bir şekilde koku kullanmaları gerektiği üzerinde durmayacağız. Bizim burada özellikle üzerinde durmak istediğimiz nokta; bazı bacılarımızın dışarı çıkarken koku kullanma yanılgısına düşmesi ve İslam'ın bu konuda onlara koyduğu hükmün ne olduğudur.

Kadın Dışarı Çıkarken Koku Kullanamaz!

Bilindiği üzere insanların her türlü ihtiyaç ve sıkıntılarını Rabbimiz bilmektedir ve bundan dolayı hayatın her alanında onların gereksinimleriyle alakalı hükümler koymuştur. Rabbimizin koku konusunda da koyduğu bazı hükümler vardır ve bu

hükümleri Resûlü vasıtasıyla bizlere bildirmiştir. Kadınlar açısından düşünüldüğünde koku konusunda konulan en net hüküm, onların dışarı çıkarken koku kullanmalarının haram olmasıdır. Yani İslam'a göre kadın evinden dışarı çıkarken asla koku kullanamaz. Bu kesin surette kendisine yasaklanmıştır. Eğer bu yasağı dinlemez ve evinden dışarı çıkarken koku sürünerek insanlar arasına karışırsa, kesinlikle harama girer ve Allah'ın gazabını üzerine çekmiş olur.

Sahabeden Ebu Musa el-Eşarî *(ra)*, Resûlullah'ın *(sav)* *"Koku sürünen ve kokusunu hissetsinler diye bir topluma uğrayan kadın hakkında çok ağır sözler söylediğini"* [3] bize bildirmiştir.

Ebu Davud'un aktardığı bu hadiste Resûlullah'ın söylediği çok ağır sözlerin ne olduğu açıkça belirtilmemiştir. Ama Nesaî'nin naklettiği hadis, bu ifadelerin ne olduğu net bir şekilde ortaya koymaktadır. Resûlullah *(sav)* o net ifadelerinde şöyle buyurur:

"Koku sürünen ve kokusunu hissetsinler diye bir topluma uğrayan kadın zinakârdır!" [4]

Allahu Ekber!

Bu ne ağır, ne dehşet verici bir ifade!

Güzel kokacağım derken bir anda zina etmiş kadın konumuna düşmek mümine bir kadın için ne kadar tehlikeli bir durum!

Bacılarımızın bu ağır tehdidi iyiden iyiye düşünmesi ve ondan dersler çıkararak kendilerine çok dikkat etmeleri gerekmektedir.

Peki, bu hadiste yer alan *"zinakâr"* ifadesini nasıl anlamalıyız? Yani koku sürünerek insanların arasından geçen kadın, gerçekten de had cezasını hak edecek hakiki bir zina suçu mu işlemiştir yoksa buradaki ifadenin başka bir izahı mı vardır?

Eğer şu izah edeceğimiz meseleyi iyi kavrarsak, hadiste zikredilen *"zinakâr"* ifadesini kolaylıkla anlayacağımızı umuyoruz: Bilindiği üzere İslam nazarında zina sadece bildiğimiz şekil üzere olan bir eylemin adı değildir; aksine İslam şeriatında zina bazen el ile, bazen göz ile, bazen dille, bazen de kulakla olan bir ameliyedir. Kişi eğer kendisine haram olan bir eli tutarsa eliyle, kendisine haram olan bir bedene bakarsa gözüyle, kendisine haram olan bir kadını lisanına dolarsa diliyle, kendisine haram olan bir sese kulak verdiğinde de kulağıyla zina etmiş olur. Ama bu tür zinalar haddi gerektirmez; aksine kişiye zina günahına benzer bir günah kazandırır. Bu söylediğimizi Resûlullah *(sav)* şöyle beyan etmiştir:

"Şüphesiz ki Allah, Âdemoğlunun zinadan payına düşeni yazmıştır. Âdemoğlu kaçınılmaz olarak buna erişecektir. Gözün zinası bakmaktır. Dilin zinası konuşmaktır. Nefis temenni ve arzu eder, cinsel organ ise bütün bunları ya doğrular ya da yalanlar." [5]

Tirmizi'nin şârihlerinden Şeyh Mubarekfûrî, hadisteki *"zinakâr"* ifadesi hakkında şöyle der:

"*Kadın, kokusuyla erkeklerin şehvetlerini galeyana getirdiği ve onları kendisine bakmaya teşvik ettiği için zinakâr olmaktadır. Her kim bu kadına bakarsa gözleriyle zina etmiş olur. Bu kadın (yaptığı bu amel sayesinde) göz zinasının (gerçek) sebebidir ve günahkârdır.*" [6]

Bugün koku kullanarak dışarıda dolaşan tesettürlü kadınlara *"zinakâr"* desek, bize demediklerini bırakmaz, ağızlarına gelen her türlü hakareti ederler. Ama gelin görün ki Allah'ın Resûlü *(sav)* yapmış oldukları bu fiilin neticesinde kendilerine –onlar kabullenmeseler bile– *"zinakâr"* diyor ve onları büyük bir günahın sahipleri olarak nitelendiriyor.

Ey bacım! Nâmahrem olan insanlara güzel kokacağım diye Resûlullah'ın *(sav)* bu tehdidine muhatap olmak hoşuna gider mi? Eğer hoşuna gitmiyorsa –ki bu mümine bir kadının elbette hoşuna gitmez– o zaman koku kullanışına çok dikkat et ve kendini insanların odaklandığı bir nesne hâline getirmekten uzak tut!

Bir keresinde arkadaşlarla birlikte bir yere gitmek için arabaya binmiştik. Kardeşlerden birisi de hanımıyla gelecekti. Hepimiz arabada yerimizi aldık, kardeşin hanımının gelmesini bekliyorduk. Derken bacı geldi; ama o da ne! Sanki koku şişesini üzerine boşaltmış gibiydi. Bir anda arabanın içerisini yoğun bir koku kapladı. Koku çok etkili ve çok dikkat çekiciydi. Herkes onu hissetti. Fakat hiç kimse bir şey demedi, diyemedi. Yolumuza koyulduk ve neticede gideceğimiz yere gittik... Daha sonraları bu hadise kardeşler arasında söz konusu oldu. Ümit ediyoruz ki o bacımız şimdi böylesi bir hata içerisinde değildir; çünkü bu olayı yaşadığımız sırada o, hidayetle henüz yeni tanışmıştı. Bu meseleleri muhtemelen bilmiyordu. Allah'tan hem kendimiz hem de o bacımız için af diliyoruz.

Şimdi Allah için bir düşün...

Acaba sen bu bacı gibi bir pozisyonda olmak ve daha sonraları erkeklerin diline düşmek ister miydin?

Elbette ki istemezdin, değil mi?

Ama senin bir anlık nefsine uyarak koku sürünüp dışarı çıkman, maalesef seni böylesi bir pozisyonla karşı karşıya bırakıyor. Bu nedenle ne yaptığına Allah için çok dikkat et.

Ne diyelim, Allah bu noktada tüm bacılarımıza şuur ve idrak nasip eylesin.

Bu eseri kaleme alırken zikrettiğim hadislerin şerhlerine bakıyordum. Muasır şârihlerden birisinin bu hadis üzerinde konuşurken şöyle bir ayrıntıya temas ettiğini ve bence dikkat edilmesi gereken bir noktaya parmak bastığını gördüm. Diyordu ki:

"Eğer bir kadın çocuğuyla dışarı çıkıyorsa, erkeklerin kokunun kendisinden geldiğini zannetmemesi için çocuğuna dahi koku sürmesi uygun değildir!"

Burayı okuyunca ilim ehlinin ne kadar ince detayları düşündüğünü ve bacılarımızın iffetine ne kadar önem verdiklerini bir kere daha anlamış oldum.

Elhamdulillah...

Bu nedenle ey bacım, dışarı çıkacağında veya asansör, dolmuş ve otobüs gibi insanların genelinin kullandığı vasıtalara bineceğinde hem kendi üzerine hem de çocuğunun kıyafetlerine dikkat et! Kendinde koku bulundurmamaya gayret ettiğin gibi, çocuğunda da bulundurmamaya çalış; zira insanlar çocuğuna sürdüğün kokunun senden geldiğini zannederek hakkında caiz olmayan bir takım zanlara kapılabilir veya seni zihinlerinde farklı vaziyetlerde tahayyül edebilirler. Böylesi yanlışlara fırsat vermemek suretiyle iffetini korumaya çalış inşallah.

Burada konumuzla alakalı gözden kaçan bir şeye daha dikkat çekerek bacılarımızın intibahını uyandırmak istiyoruz:

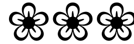
Bilindiği üzere teknolojinin ilerlemesiyle deterjanlardaki veya yumuşatıcılardaki parfüm esanslarının kalıcılığı oldukça artırılmıştır. Hatta öyleleri vardır ki, yıkanmalarının ardından haftalar geçmesine rağmen ilk günkü gibi kokularını muhafaza etmekte, sanki yeni yıkanmış gibi etrafa güzel kokular saçmaktadır. Bu tür deterjan veya yumuşatıcılar kullanan bacılarımız, özellikle çarşaf ya da pardösü gibi dış kıyafetlerini yıkayacaklarında azami derecede dikkatli olmalı; ya bunlarla değil de daha hafif kokulu deterjanlarla dış örtülerini yıkamalı ya da yıkadıktan sonra kokuları net bir biçimde gidene dek beklemelidirler. Kokular net bir biçimde kıyafetlerden ayrılmadan onlarla çarşı pazarlara çıkmak bir nevi parfüm kullanarak dışarı çıkmak gibi olacaktır ki, bu da mesuliyeti gerektiren bir husustur.

Unutulmamalıdır ki, Müslim her işini bir bilinç, bir basiret ve bir duyarlılıkla yapan kimsedir. Zaten takva da bir manasıyla her söz ve amelde uyanık olmak, teyakkuzda bulunmak ve işleri bir basiret üzere yapmaktır. İşte bu nedenle İslam'ına ve takvana zarar vermemek için dışarıda koku kullanma konusunda hassasiyetini asla yitirmemeli ve ihtiyatı hiçbir zaman elden bırakmamalısın.

Koku kullanmayla alakalı şu noktanın da altını çizerek meseleyi sonlandırmak istiyoruz: Sen de fark etmişsindir ki biz, konunun başından beri sürekli olarak koku kullanma noktasında seni uyarıyoruz. Bundan, evinde eşine karşı da koku kullanmaman gerektiği sonucunu sakın ha çıkarma! Aksine evinde eşin için gerekirse en güzel ve en tesirli kokuları kullan ki, bu, eşin nazarında daha sevimli ve daha çekici olmanı sağlasın. Hiç şüphen olmasın ki bu da senin Allah'a kulluğun kapsamında yaptığın amellerden birisidir.

Bugün eşinden boşanan nice erkeğin ayrılma nedenlerini dinlediğimizde, gerekçe olarak öne sürdüğü şeylerden birisinin de, eşinin kendisine karşı gereği gibi tezyin yapmaması/süslenmemesi olduğunu görüyoruz. Unutmamak gerekir ki, süslenmenin olmazsa olmaz ayaklarından biri kesinlikle güzel ve çekici koku sürünmektir. Eğer bir bayan eşi eve geldiğinde onun için güzel kokular kullanırsa, bu kaçınılmaz olarak aradaki muhabbeti ve sevgiyi artıracak, eşlerin birbirine olan bağlılıklarını daha ileri seviyeye götürecektir. Hem Müslim bir bayan kâfir kadınların kullandığı meşru vasıtaları eşine karşı kullandığında, eşini onların meydana getirdiği cazibeden daha etkili bir şekilde korumuş olmaz mı? Bu durumda Müslim bir hanım aklını çalıştırmalı ve caiz olan vasıtaları kullanarak eşini evine daha iyi bağlamayı bilmelidir.

Allah için bu noktayı dikkate almanı ve eşine karşı daha ince bir anlayışla muamele etmeni senden istirham ediyoruz; çünkü bizlerin tevhid üzere kurulmuş evlerin yıkılmaması için çabalaması gerektiği gibi, onların daha sağlam bir hâle getirilmesi için de çabalaması gerekmektedir. İşin bu kısmını idrak ettiğinde, bizim niçin bu kadar ısrarla bir şeylerin üzerinde durduğunu anlaman daha da kolay olacaktır. Bilindiği üzere zeki insan, lafı işaret yoluyla kavrayan, leb demeden leblebiyi anlayan insandır.

Konuşmalarına Aman Dikkat!

Değerli bacım, burada seni ilgilendiren bir meseleye daha dikkat çekerek konumuzu nihayete erdirmek istiyoruz. Bu meselede iki noktanın altını çizmeye çalışacağız:

1. Bilindiği üzere gündelik hayat içerisinde bir vesileyle insanlarla konuşmak durumunda kalıyoruz. Konuştuğumuz kişiler kimi zaman kendi cinsimizden olduğu gibi, bazen de karşı cinsten olabiliyor. Böylesi bir pozisyonla karşı karşıya kaldığın zaman İslam senden bir şeye çok dikkat etmeni istiyor.

Nedir biliyor musun o şey?

Konuştuğunda çekici ve edalı konuşmaman...

Bu, Resûlullah'ın *(sav)* eşleri olan annelerimiz üzerinden Allah'ın sana yapmış olduğu bir emirdir. Rabbimiz şöyle buyurur:

"Ey peygamber kadınları! Siz, herhangi bir kadın gibi değilsiniz. Şayet takvalıysanız kadınsı bir üslupla söz söylemeyin ki kalbinde hastalık olan kimse (size) tamah eder. (Vakara ve takvaya yakışır) uygun söz söyleyin." [7]

Müslim bir hanım olarak senin erkeklerle konuşacağın çok da fazla bir alan yoktur aslında. Ama bazen adres sorman, dolmuşta şoföre bir şeyler söylemen veya hastanede durumunu izah etmen gibi kaçınılmaz olan bazı hâllerle karşı karşıya

kalabilirsin. Bu durumlarda çok dikkatli ve vakur bir şekilde konuşarak ağırlığını ve edebini karşı tarafa hissettirmelisin ki, karşı taraf senin asla farklı amaçlar gütmeye müsait olmayan bir bayan olduğunu anlasın.

Burada zikrettiğimiz durumlar belki nadiren vuku bulan, belki de ayda yılda birkaç kez ancak meydana gelen şeylerdir; ama hayatımızda öyle bir nesne var ki, artık o, hayatımızın bir parçası olduğu için kendisinden neredeyse müstağni kalamıyor ve her daim kendisine ihtiyaç duyuyoruz. Bu nedenle ona çok dikkat etmen, onunla karşı cinsle konuşurken azami derecede müteyakkız olman gerekmektedir. Evet, o nesne telefondur. Telefon, en hızlı iletişim vasıtalarından birisi olduğu için günümüzde neredeyse herkes tarafından kullanılmaktadır. Hatta bazen öyle durumlar oluyor ki, işlerin âciliyeti nedeniyle kadın erkek ayırımı yapmaksızın onunla bütün insanlarla muhatap olmak durumunda kalınıyor. Bu nedenle o kendisine karşı çok dikkatli olmayı gerekli kılıyor.

Bazen olur eşin telefonunu evde unutur, o arada birileri ısrarla telefonu çaldırırlar. Bu durumda senin, telefonu açıp *"Eşim telefonunu evde unutmuş."* demen gerekebilir. Eğer dikkat etmez ve sesini birazcık kibarlaştırırsan –Allah muhafaza– hayatı boyunca karşıdaki erkeğin gönlünde çok farklı bir yerde, kendisine arzu duyulan bir makamda kalabilirsin.

Veya gün gelir sen telefonunu bir yerde unutursun. Onu bulmak için telefonu çaldırırsın ve karşına bir erkek çıkar. Ona durumu anlatırken birazcık farklı bir eda ile konuşursun da bu durumda adamcağızın kalbinde olmayan duyguları harekete geçirirsin. Bu pozisyonda hem Allah'a karşı hem de o insana karşı ciddi bir suç işlemiş olursun.

Unutma ki şu fâni dünyanın bin bir türlü hâli vardır. Bazen istemediğin hâlde karşı cinsinle konuşmak durumunda kalabilirsin. Böylesi bir durumda Allah'ın her daim seni gördüğünü, duyduğunu ve içinden geçirdiğin duyguları en ince ayrıntılarıyla bildiğini aklından çıkarma! Ve şu ayeti hayatının her anında seni ikaz edecek tarzda kulağına küpe yap:

"Allah'ın göklerde ve yerde olan her şeyi bildiğini bilmez misin? Kendi aralarında fısıldaşan üç kişinin dördüncüsü mutlaka O'dur. Beş kişinin altıncısı mutlaka O'dur. Bundan az ya da daha çok olsunlar (fark etmez), her nerede olurlarsa (Allah) onlarla beraberdir. Sonra kıyamet gününde yaptıklarını onlara haber verir. Şüphesiz ki Allah, her şeyi bilir." [8]

Evet, bu ayeti gönlüne nakşederek Rabbinin, her hâlin ve her vaziyetinde seni duyduğunu, gördüğünü ve bildiğini bil. Eğer bu kıvamı yakalarsan tüm davranışlarında O'ndan korkarak hareket edersin ki, bu seni O'na karşı suç işlemekten

alıkoyar. Allah bizi ve seni günahın her türlüsüne düşmekten muhafaza buyursun ve gizli açık tüm işlerde kendi murâkabesini göz önünde bulundurarak amel eden kullarından eylesin. (Allahumme âmin)

1. Bizler, tağutları reddederek Allah'a iman etmiş insanlar olduğumuz için fikirsel anlamda iktidar sahipleri tarafından sevilmemekteyiz. Bundan dolayı gözlerini ve kulaklarını bir an olsun üzerimizden ayırmamakta, ellerindeki her imkânla bizleri gözetlemeye çalışmaktadırlar. Özellikle de bizlerin mahremlerini ve gizli hâllerini araştırma noktasında oldukça yoğun bir şekilde mesai harcamaktadırlar.

Peki, onlar bu gözlem ve tecessüsü en yoğun olarak ne ile yapmaktalar?

Hiç kuşkusuz ki onların gözlem yaptıkları şeylerin başında telefonlar gelmektedir. Onlar, bu aletler sayesinde seni her hâlinle murakabe etmeyi âdet edinmişlerdir. Senin açığını, mahremini, kusurunu ve her türlü sürçülisanını ararlar. Eğer sen, bu noktayı göz ardı eder ve telefonu sanki kimse seni duymuyor edasıyla kullanırsan, bu durumda sadece eşinin bilmesi gereken birçok mahremini ellerine, hem de kendi elinle teslim etmiş olursun. Bu nedenle senin bu aletleri kullanırken konumuzla alakalı olan şu kurallara mutlaka dikkat etmen gerekmektedir. Bunu, mahremini muhafaza etmek için mutlaka yapman gerekir. Bu kurallar özetle şunlardır:

- Arkadaşlarınla telefonda konuşurken karşında bir erkeğin her an seni dinlediğini göz önünde bulundurarak konuşmalı ve edalı sözlerden, cilveli ve neşveli kelimelerden sakınmalısın.
- Telefon, arkadaşlarınla sanki bir ortamda karşılıklı konuşuyormuş havasında konuşulacak bir vasıta değildir. Bu nedenle onunla konuşurken kahkaha atmayı, haddi aşacak tarzda gülmeyi ve iffetini zedeleyecek şakalar yapmayı bırakmalısın.
- Özel durum gereği normal şartlarda bir erkekle nasıl dikkatli ve vakur konuşuyorsan, telefonda da –velev bir kadınla konuşuyor olsan bile– aynı vakarını devam ettirmelisin.
- Mahrem olacak meseleleri asla telefon aracılığıyla konuşmamalı, çok önem arz ediyorsa karşındaki arkadaşınla buluşarak özel bir ortamda halletmelisin.
- Yabancı erkeklerin yanında konuşmakla, telefonda konuşmanın aynı şey olduğunu aklından çıkarmamalı ve bu çerçevede konuşmalarını gerçekleştirmelisin.
- Telefonu sadece ihtiyaç giderecek miktarda kullanmayı âdet edinmelisin; zira ihtiyacın dışına çıkıldığında insanlık hâli gereği yanlışlıkla her türlü konuşmaya kapı açılabilir.

Bacım! Unutma ki sen toplumdan birisi değilsin. Sen hem Allah katında hem de tağutlar nezdinde önemli bir yere sahipsin! Çünkü sen onları reddetmiş mümine bir bireysin. Bundan dolayı tağutların seni dikkate aldığını hatırından çıkarmamalı ve seni dinleme ihtimallerini göz önüne alarak kadınlarla bile konuşuyor olsan, telefonda imanına ve iffetine yakışır bir edep çerçevesinde konuşmalısın.

Nesaî ve Ahmed bin Hanbel.
Müslim
Ebu Davud
Nesaî
Buhari, Müslim.
Tuhfetu'l-Ahvezî, 8/58.
33/Ahzâb, 32
58/Mücadele, 7

ZİYARETLEŞMELERİNDE NELERE DİKKAT ETMELİSİN?

Değerli bacım, malum olduğu üzere insan olarak senin gün içerisinde hemcinslerinle aynı ortamı paylaştığın birçok ânın vardır. Ders halkaları, günler, oturmalar bu ânlardan sadece bazılarıdır. Hayatın her alanını kuşatan ve her mesele için en mükemmel kanun ve nizamları vaaz eden dinimiz, bu konuda da, yani *"Ziyaretleşme Âdabı"* konusunda da son derece muntazam kaide ve kurallar, tavsiye ve nasihatler ortaya koymuş ve bizlerin bu alandaki eksikliklerini gidermeye çalışmıştır. Şimdi Allah'ın izniyle İslam'ın *"Ziyaretleşme Âdabı"* hakkında bizlere neler emrettiğini veya hangi tavsiyelerde bulunduğunu maddeler hâlinde zikretmeye çalışacağız. Bu maddelere riayet etmeye çalıştığın zaman göreceksin ki oturmaların bir anlam kazanacak, arkadaşlarınla bir araya gelmen senin için bir mana ifade edecek ve bu birliktelikler günah meclisleri olmaktan öte, bir cennet vesilesi olacaktır inşallah. Rabbim şimdiden bu kurallara riayet etmeyi bizlere nasip etsin. (Allahumme âmîn)

Birinci Kural

"İnsanlarla veya arkadaşlarınla bir araya gelmenin yegâne gayesi; imanını artırmak, hayır elde etmek ve rabbinin rızasına erişmek olmalıdır."

Değerli bacım, bilindiği üzere insanların toplanmalarının ve bir araya gelmelerinin birçok amaç ve gayesi olabilir; ama mümine bir kadın olarak senin insanlarla bir araya gelmenin, başka değil sadece Rabb'inin rızasını elde etme amacı olması gerekmektedir. Unutma ki hangi amaç, hangi gaye ve hangi konu olursa olsun mümine bir kadın olarak senin Allah'ın rızasından başka bir şey için arkadaşlarınla bir araya gelmen söz konusu olamaz. Bu nedenle sen ister ziyaret, ister ticaret, ister bir problemi halletmek, isterse bir ders programına katılmak için olsun fark etmez, her hâlükârda Allah'ın rızasını öncelemeli, O'nun razı olacağı şekilde meclislerde yerini almalısın.

Hepimiz biliriz ki, şuurlu her Müslim'in bilinçaltında yatan temel düşünce; *"Hangi işi yapsam da Rabbimin hoşnutluğunu kazansam."* veya *"Hani sözü söylesem de Rabbimi razı etsem."* mefkûresidir. Onun temel düşüncesi bu olduğu için insanlarla hangi amaç için bir araya geliyor olması onda bir değişme meydana getirmez. O her halükarda rıza-i ilahiyi, yani Allah'ın hoşnutluğunu arar.

Bugün kimi bacılarımızın arkadaşlarıyla bir araya gelişlerinde *"İmanımı nasıl*

artırırım?", "Acaba bu oturumumda Rabbimi nasıl razı ederim?" gibi bir amacı değil de, sadece göremediği arkadaşları ile bir araya gelmeyi ve onlarla hasbihâl etmeyi ana gaye edindiklerini duymakta veya müşahede etmekteyiz. İşin aslı bu gaye çok kötü olmamakla birlikte, asıl amaç da değildir. Bir mümine olarak senin gerek oturmalara gerekse ders ve sohbetlere gitmendeki temel hedefin; imanını artırmak, dinini öğrenmek ve o ortamlardan Rabbinin razı olacağı şekilde istifade etmek olmalıdır. Sen bu amacı güttüğünde zaten arkadaşlarınla görüşüp hasret gidermen veya onlarla hasbihâl etmen Allah'ın lütfu olarak beraberinde gelecektir. Ama sen temel olarak arkadaşlarını baz alır ve rıza-i ilahiyi ikinci plana atarsan, o zaman hem oturmanın bereketinden istifade edemez, hem de niyet bozukluğundan dolayı Allah tarafından hiçbir ecre nail olamazsın.

İnsanlarla bir araya geldiğin meclislerde boş boş oturmak ve faydasız şeylerle vakit öldürmek yerine, imanına fayda sağlayacak ve seni Allah katında biraz daha değerli kılacak şeylerle meşgul olmalısın. Çünkü sahabe nesli böyleydi ve onlar meclislerini, oturumlarını ve hatta gezmelerini bile imanlarını artırmaya vesile kılan amellere çevirirlerdi.

Şimdi gel, o neslin âlimlerinden birisi olan Muaz bin Cebel'e *(ra)* meclislerimizde ne yapmamız gerektiğini soralım.

O bize meclislerimizde ne yapmamız gerektiğini bak nasıl öğretiyor:

اجْلِسْ بِنَا نُؤْمِنْ سَاعَةً

"Otur bizimle, iman edelim bir süre." [1]

Aslında Muaz'ın *(ra)* dilinden dökülen bu sözler onun kendi fikri değil, genel olarak sahabe neslinin temel mantalitesiydi. O güzide nesle göre meclislerde bir oturum düzenlendiğinde, bu oturum mutlaka gelenlerin imanını artırmalı, onları Allah'a yaklaştırmalı ve kendilerine cennet vesilesi olmalıydı. İnsanı Allah'tan uzaklaştıran, cennete götürmeyen ve imanı artırmayan oturumlar onların haz aldığı veya teşrif ettiği oturumlar değildi. Onlar işte böyleydi... Ey bacım, sen de eğer bir vesileyle arkadaşlarınla bir araya gelmişsen, hemen o meclisi imanını artırdığın bir ortama çevir. Aksi hâlde şeytan boş durmadığı için o güzelim oturmanızı imanınızı değil, günahınızı artırdığınız bir ortama çevirecektir.

Buradan hareketle sana ısrarla şunu nasihat ederiz ki; ders, sohbet ve gün gibi arkadaşlarınla bir araya geldiğin tüm ortamlarını imanını artırmaya vesile olan bir oturuma çevir. Bunu becerebildiğinde, inşallah hem meclislerden gerçek anlamda istifade etmen söz konusu olacak hem de Rabbinin hoşnutluğuna ermen gündeme gelecektir. Ortamın bereketi ile imanının zirve yapıp, kalbinin mutmainliğe ermesi ise Allah'ın sana bir lütfu olacaktır. Bu da yanına kâr olarak kalacaktır.

“Her hangi bir topluluk Allah’ı anmak için oturursa gökten bir münadî onlara: ‘Haydi, günahlarınız bağışlanmış ve kötülükleriniz iyiliklerle değiştirilmiş olarak kalkın.’ diye seslenir.” [2]

İkinci Kural

"Kapı âdabına riayet etmeyi bilmelisin."

Ziyaret edeceğin evin kapısına geldiğin zaman şu beş şeye mutlaka dikkat etmelisin:

1. Zile bastığında veya kapıyı tıklattığında –Allah Resûlü’nün de belirttiği üzere– üç kereyi geçmemelisin. Buna göre senin üçten fazla zile basman veya kapıyı çalman caiz değildir. Resûlullah *(sav)* şöyle buyurmuştur:

“Sizden birisi üç kere izin ister de kendisine izin verilmezse hemen geri dönüp gitsin.” [3]

Bugün kimi insanlar bir arkadaşını veya bir yakınını ziyarete gittiğinde kapı kendilerine açılana dek zile basmaktalar. Oysa bu, İslam’ın yasaklamış olduğu bir amel olmasının yanı sıra, âdaba ters düşmesi açısından da son derece yanlıştır. Bir Müslim ancak *"üç kere"* zile basabilir; bunun ötesi haddi aşmaktan başka bir şey değildir.

Evdeki insan haydi müsait değilse?

Ya banyoda, tuvalette veya yatağındaysa?

O zaman bu ne kadar uygun ve ahlakî bir davranış olur? Bu nedenle zile illе de kapı açılsın diye yüklenmemeli, sana belirlenen sayının üzerine çıkmamalısın.

2. Kapı çalarken içerideki insanın namaz kılıyor olabileceğini hesaba katarak zile basma aralığını birazcık uzatmalısın. Buna göre, kapıya geldiğinde içerdeki kimsenin dört rekâtlık namaz kılabileceği bir süre bekle ve zile basma aralığını en asgari dört rekâtlık namazın kılınabileceği bir zamana yay. Hani, hepimizin başına gelmiştir: Tam namaza durursunuz, derken kapı çalmaya başlar... Siz namazınızı tamamlamak için uğraşırken bakarsınız ki kapıdaki çekip gitmiş!

İşte böylesi bir durumla karşılaşmamak için zikrettiğimiz zaman zarfına dikkat etmelisin.

3. Ziyaret etmek istediğin evin kapısına geldiğinde kapıyı rıfkla, kibarca ve yavaş bir şekilde çalmalısın. İçeride bir çocuğun uyuyor olma ihtimalini, derse başlandığını veya büyük, yaşlı, saygıdeğer insanların gelmiş olabileceğini daima hesaba katarak hareket etmeli ve bu ihtimallerden dolayı zile abanmamalısın. Unutma ki, Müslim her işini kibarca, nezaket kuralları çerçevesinde, kimseyi rahatsız etmeden yapmaya gayret eden kimsedir. Resûlullah *(sav)* şöyle buyurur:

“Şüphesiz ki, yumuşaklık (nezaket, kibarlık) hangi işte bulunursa, onu güzelleştirir; hangi işten de çıkarılırsa onu çirkinleştirir.” [4]

4. Kapıya geldiğinde kapının tam karşısında durmamalı, beklemeni sağ veya sol tarafa geçerek yapmalısın. Eğer kapının tam karşısında durursan kapı açıldığında evin içerisindeki bazı mahremleri ve uygunsuz hâlleri görebilirsin ki, bu hem senin için hem de karşı taraf için ciddi moral bozukluğuna yol açabilir. Evden henüz çıkmamış olan evin erkeğine veya evin oğluna gözünün iliştiğini bir düşünsene! Kendini nasıl hissedersin? İşte bu tür uygunsuzluklarla karşılaşmak istemiyorsan kapının tam karşısında değil, sağ veya sol tarafında durmalısın. Hem bu davranış Allah Resûlü'nün de sürekli riayet ettiği bir sünnettir. Ebu Davud'un rivayet ettiği bir hadiste şöyle geçer:

"Resûlullah (sav) birisinin kapısına geldiğinde yüzünü direkt olarak kapıya dönmez; kapının ya sağ tarafına ya da sol tarafına yönelerek dururdu."

5. İçeriden *"Kim o?"* denildiğinde bizzat ismin zikretmeli ve *"Benim", "Bir arkadaşın", "Aç!"* gibi kapalı lafızlar kullanmaktan uzak durmalısın.

Câbir bin Abdillah *(r.anhuma)* Uhud savaşında şehid düşen babasının borçlarını erteletmek için Allah Resûlü'ne geldiğini ve orada Efendimizle kendisi arasında şu konuşmanın geçtiğini anlatır. Der ki:

"Resûlullah'ın kapısına varınca kapıyı çaldım. Resûlullah (sav):

— Kim o, dedi.

Ben:

— Benim, dedim.

Sanki benim bu cevabımdan hoşlanmamış gibi:

— Ben, ben, diye sözümü tekrarladı durdu." [5]

İşte bu beş madde ziyaret veya bir başka amaçla kapılara geldiğinde dikkat etmen gereken İslami kurallardandır. Bunlara riayet ettiğinde Resûlullah'ın kapı sünnetlerini ihya etmiş olacağını unutmamalısın.

Üçüncü Kural

"Ziyaret yerine geldiğinde ilk işin söze selamla başlamak olmalıdır."

Bir meclise girdiğinde işe her şeyden önce selamla başlamalısın. Unutma ki bu, hem Allah'ın emri hem de Resûlullah'ın sünnetidir. Rabbimiz şöyle buyurur:

"Ey iman edenler! Kendi eviniz dışındaki evlere izin almadan ve ev halkına selam vermeden girmeyin. Bu, sizin için daha hayırlıdır. Umulur ki öğüt alırsınız." [6]

"Evlere girdiğiniz zaman birbirinize Allah katından mübarek ve temiz/ hoş olan bir selam verin." [7]

Resûlullah da *(sav)*, şöyle buyurur:

"Selam vermek soru sormaktan önce gelir. Bu nedenle her kim selam vermeden önce size soru sorarsa, onun sorusunu cevaplamayın." [8]

Selam kelamdan önce gelir. Yani konuşmaya geçmeden, eve giriş yapmadan önce mutlaka İslam selamı ile[9] kapıyı açan kardeşlerimizi selamlamalıyız. Selam verme yerine *"İyi sabahlar", "günaydın", "iyi günler", "iyi akşamlar"* gibi lafızlar kullanmamalıyız. Bu tür lafızlardan bazıları cehalet sebebi ile yaygınlaşmış, bazıları da Müslimleri kültürlerinden uzaklaştırmak için sistem tarafından bilinçli olarak terviç edilmiştir. Bu nedenle özellikle de *"Günaydın"* ve *"Tünaydın"* gibi tağutlar tarafından aşılanmaya çalışan lafızlardan uzak durmak gerekir.

Gittiğin yerdeki Müslimlerin de, senin vermiş olduğun selama ya aynısı ile karşılık vermeleri ya da daha güzeli ile mukabelede bulunmaları gerekmektedir. Rabbimiz şöyle buyurur:

"Selamlandığınız zaman (karşılığında) daha güzel bir selam verin ya da (misliyle) karşılık verin. Şüphesiz Allah her şeyin üzerinde (hesap gören) Hasib'tir." [10]

Önemli Bir Uyarı

Annelerimiz gibi daha çok âdetlerle dinlerini yaşamaya çalışan bazı kadınlar, bir meclise girer girmez selamlaşma yerine önce salâvatlaşmakta, ardından ellerini yüzlerine sürerek selam vermekte veya hâl-hatır sormaya koyulmaktadırlar. Oysa bu davranış bu şekliyle Resûlullah'ın *(sav)* sahih sünnetine terstir. Resûlullah'ın sahih sünnetinde sabit olan; selamın öncelenmesi, ardından da musafaha yapılmasıdır. Ayrıca musafaha esnasında Resûlullah'a salavât getirmek de sahih sünnette yoktur. Böylesi bir uygulama bazı hadislerde zikredilmiş olsa da, bu hadisler kendisiyle amel edilmeyecek derecede zayıftır. Mesela bu hadislerden bir tanesi şu rivayettir:

"Allah için birbirini seven iki kul karşılaşır, musâfaha eder ve Nebî'ye salât ederlerse daha ayrılmadan Allah onların hem geçmiş hem de gelecek günahlarını affeder." [11]

Bu rivayet *"Münker"* [12] bir rivayet olup kendisiyle amel edilmeyecek derecede zayıftır. Hem, gelecek günahların affı ancak peygamberlerin özelliklerindendir. Böylesi basit bir amelle gelecek günahların affının garanti edilmesi hep zayıf rivayetlerde söz konusudur. Bu nedenle sahih rivayetler dururken bu tür rivayetlere itimat etmek yanlış olur. Bizlerin sahih olarak nakledilen hadislerle amel etmesi hem dinimizin selameti hem de sünnetin yaşatılması açısından daha önemlidir. Böylesi durumlarda sahih olan rivayetlerle yetinmek gerekir.

Dördüncü Kural

"Meclislerde haddinden fazla oturma yapmamalı ve ihtiyaç hâli müstesna insanlarla fazla görüşmemelisin."

Bilindiği üzere insanoğlu için paha biçilmez en değerli sermaye vakittir. Bu nedenle bu sermayeni boş oturmalar, gereksiz laklaklar ve fayda getirmeyen muhabbetlerle eritip yok etme! Vaktin kıymetini bil! Aksi hâlde bu sermayeyi iyi değerlendirip değerlendirmediğinden gün gelecek sermaye sahibi tarafından hesaba çekileceksin. Resûlullah *(sav)* şöyle buyurur:

"Kulun ayakları, kıyamet gününde ömrünü nerede tükettiğinden, ilmiyle ne gibi işler yaptığından, malını nereden kazanıp nerede harcadığından, vücudunu nerede yıprattığından sorulmadıkça bulunduğu yerden (bir adım öteye) kıpırdamayacaktır." [13]

Yani mutlaka yapıp ettiklerinden ve bu ömrü ne gibi işlerle tükettiğinden sorguya çekileceksin. Hesabını vermediğin sürece de asla yerinden kımıldayamayacaksın. Peki, ya ömrünün nasıl heba ettiğinin hesabını veremezsen durumun ne olacak?

Bunun cevabını düşünmek dahi insanın tüylerini diken diken yapıyor.

Rabbim hepimize vaktimizi güzel değerlendirmeyi nasip etsin.

Değerli bacım, bugün nice insan Allah'ın kendisine cennet kazansın diye sermaye olarak verdiği vakti öldürme peşinde koşmaktadır! Hatta üzülerek söyleyeyim ki Müslimlerden bazıları da bu koşuda yerini almış durumdadır. Sormak gerek: *"Acaba bu vakit düşman mıdır ki onu öldürmek için fırsatlar kolluyor, imkânlar arıyorsunuz?"* diye... Çünkü ancak düşman öldürülür ve fırsatlar sadece düşmanı yok etmek için kollanır. Eğer bir Müslim vaktini öldürecek fırsatlar arıyorsa, demek ki o, vaktini kendisine düşman görmektedir. Bir düşman da ancak öldürülmeyi hak eder! O zaman, Müslim vakti öldürmelidir!

Subhanallah!

Bu ne acayip bir algı, ne garip bir bakış açısıdır!

Sen sakın ha zamanı böyle görenlerden olma! Aksine sen vakti kendine bir dost bil. Böyle bil ki, vakit sana kendisini iyi kullanma imkânları versin. Unutma ki senin üzerinde ancak vakit ile altından kalkacağın bir takım yükümlülükler bulunmaktadır. Tebliğ, davet, irşad, insanları doğruya sevk etme görevi, eğitim, tedrisat, çocuk terbiyesi, eş hakkı ve benzeri şeyler bu yükümlülüklerden sadece bazılarıdır. Bunca yükümlülüğün altından zamanın yardımı olmadan nasıl kalkarsın ki?

Eğer sen en değerli sermayen olan vaktini meclislerde boş konuşmalar, gereksiz oturmalar ve faydasız beraberliklerle katledersen zikrettiğimiz sorumlulukları ne ile yerine getirecek, bunların altından nasıl kalkacaksın?

Bu nedenle arkadaşlarınla bir araya geldiğin oturmalarında zamanını çok iyi değerlendir ve işin bitti mi, hemen kalk ve diğer sorumluluklarını halle koyul.

"(Öyleyse) boş kaldığında hemen (ibadet ve taate koyul ve) yorul. Ve yalnızca Rabbine

rağbet et/yönel." [14]

Unutma ki, senin görev ve sorumlulukların vaktinden çoktur. Eğer vaktini zayi edersen bunları hangi zaman da yerine getireceksin?

Ziyaretini sonlandırdığında diyelim ki arta vakit kaldı, bu arada hemen kalk ve namaz kıl. Bunu yapamazsan yanında taşıdığın bir kitab'ı oku. Kitap okuyacak ortamın yoksa yanında taşıdığın ses oynatıcılarla ders veya Kur'ân dinle. Şayet bunu da yapmaya fırsat ve ortamın yoksa kalk, bir kardeşini ziyarete git. Yani asla zamanını zayi etme; çünkü zaman parayla satın alınamayacak kadar kıymetli bir değerdir. Bir Arap atasözünde de denildiği gibi, "Yakutlar zamanla satın alınır; ama zaman yakutlarla satın alınmaz!"

Bu nedenle ne olur zamanına sahip çık.

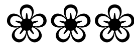
Meclislerde gereksiz ve haddinden fazla oturmaların getirdiği zararlardan birisi de insanın boş söze veya gıybete düşmesidir. İnsan hakkı ve güzeli konuşmayı terk ettiğinde otomatik olarak bâtılı ve çirkini konuşacaktır. Bu kaçınılmaz olarak böyledir; zira insan fıtratı asla boşluk kabul etmez. Mutlaka bir şeylerle uğraşmayı ister. Sen eğer onu hak ile meşgul edersen hakka yönelir; şayet batılla meşgul edersen batıla meyleder. Ama neticede mutlaka bir şeyle meşgul olur insan fıtratı. O hâlde sen onu hayırla meşgul edenlerden ol.

Sana İmam Şafiî'nin *(rh)* şu sözlerini hatırlatarak diğer başlığımızın izahına geçmek istiyoruz. O der ki:

"Sûfîlerle bir süre arkadaşlık ettim, şu iki güzel sözün haricinde onlardan hiçbir şey istifade edemedim:

1. Zaman bir kılıçtır; sen onu kesmezsen o seni keser.

2. Sen nefsini hak ile meşgul etmezsen o seni batıl ile meşgul eder." [15]

Değerli bacım, Müslim olarak senin her işinin orta yollu, dengeli ve belirli bir vasatta olması gerekmektedir. Yemenin, içmenin, yatmanın, kalkmanın, gezmenin hâsılı tüm işlerinin vasat bir çizgide seyretmesi elzemdir. Oturup kalkmalarının da böyle olması zorunludur. Sen mümine bir kadın olarak her işinde orta yollu ve dengeli olmak zorunda olduğun gibi, oturup kalkmalarında da orta yollu ve dengeli olmak zorundasın. Çünkü orta yollu olmak insana daima hayır getirir. Mutarrıf bin Abdillah *(rh)* şöyle demiştir:

خَيْرُ الأُمُورِ أَوْسَطُهَا

"İşlerin en hayırlısı orta yollu olanıdır." [16]

Bugün birçok kardeşimizin ayrılığa düşmesinin temelinde yatan sebep; hayır getirmeyen aşırı beraberlikleridir. Oysa insan biraz ayrı kalınca karşı tarafı arzular, özlem duyar, görüşmek ister; ama gayesiz bir şekilde sürekli görüşmek bıkkınlık vermesinin yanı sıra nefret de doğurur aynı zamanda.

Bu, bizim ortaya attığımız aklî bir görüş değil, aksine Resûlullah'ın *(sav)* dile getirmiş olduğu önemli bir prensiptir. O, kendisi ile çok sık görüşen ve tıpkı bir gölge gibi kendisini takip eden bazı sahabilerine –ki Ebu Zerr ve Ebu Hureyre *(r.anhuma)* bunlardandır– hep şöyle tavsiyede bulunmuştur:

زر غِبًّا تزددْ حُبًّا

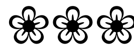
"Ara sıra ziyaret et ki, sevgin artsın." [17]

Resûlullah *(sav)* sahabilerinin kendisini sürekli görmek istemelerinden ve gölge gibi ardından gelmelerinden bazı zamanlar rahatsızlık duymuş ve bu şekilde onlara tavsiyede bulunarak her işte dengeli olmaları gerektiğini kendilerine hatırlatmıştır.

İnsan gerçekten de her daim birileri ile görüşürse bu, zamanla birbirlerinin kusurlarını görmeyi, eksikliklerini müşahede etmeyi, hâl ve tavırlarından rahatsızlık duymayı gerekli kılar ve neticesinde sonucu hiç de güzel olmayan ayrılıklar vuku bulur. Dengemizi muhafaza etmeli ve arkadaşlarımızla *"nitelikli beraberlikler"* kurmayı bilmeliyiz.

Seleften bazıları şöyle demiştir:

"Sana ilmen faydası olmayan ve kendisinden hayır elde edemediğin arkadaştan uzak dur. Faydalı ilmin olmadığı uzun oturmalardan da sakın; zira aslan, kendisine gözünü dikip sürekli bakanlara saldırır!" [18]

Değerli bacım, bu bölümde de sana hayatın vazgeçilmez bir parçası olan ziyaretleşmeyle alakalı önemli gördüğümüz bazı nasihatlerde bulunmaya çalıştık. Bir sonraki bölümde ziyaretleşme âdabına ilişkin diğer önemli gördüğümüz noktaları zikretmeye çalışacağız. Rabbim bizi ve seni bu nasihatlerden en güzel şekliyle faydalanan kullarından eylesin.

Beşinci Kural

"Meclislerde konuşulan, yaşanan ve görülenlerin bir emanet olduğunu bilmeli, bunları oradakilerin rızası olmadan asla ifşâ etmemelisin."

Değerli bacım, ziyaretine gitmiş olduğun yerlerde arkadaşların arasında yapılan konuşmalar, görüşmeler, şakalaşmalar, üzerlerinde gördüğün kıyafet türü ziynetler ve bilumum oralarda cereyan eden hadiseler, asıl itibariyle tıpkı eline teslim edilmiş bir

emanet hükmündedir ve mutlaka muhafaza edilmesi gerekmektedir. Sahiplerinin izni veya rızası olmadan bu emanetlere hıyanet etmek, onları ifşâ etmek asla caiz değildir. Nasıl ki emanet mala hıyanet edenler insanlar nazarında değer kaybediyorlarsa, meclislerdeki gizliliklere hıyanet edenler de Allah nazarında değer kaybederler.

Meclislerde vuku bulan şeylerin emanet hükmünde olduğunu Resûlullah *(sav)* şu sözleriyle ifade eder:

الْمَجَالِسُ بِالْأَمَانَةِ

"Meclisler(de vuku bulan şeyler) emanettir." [19]

Diğer bir rivayette ise şöyle buyurur:

"Şu üç yer hariç, meclislerde vuku bulan şeyler emanettir: Haram bir kanın akıtıldığı meclis. Haram olan zinanın yapıldığı meclis. Haksız yere bir malın alındığı meclis." [20]

Hadiste zikredilen haramların işlendiği meclislerdeki şeyleri anlatan birisi, İslam nazarında emanete ihanet etmiş sayılmaz. Ama bu günahların işlenmediği, aksine Müslimlerin özel hâl ve durumlarının ele alındığı veya mahrem olan vaziyetlerinin söz konusu olduğu meclislerdeki şeyleri ifşâ edip yayanlar, İslam nazarında hıyanet ehli kabul edilirler. Emanetleri zayi ederek hıyanet ehli olanların ise imandan daha çok nifaka yakın oldukları herkesin malumudur. Resûlullah *(sav)* şöyle buyurur:

"Münafığın alâmeti üçtür: Konuşunca yalan söyler, söz verince sözünden cayar, kendisine bir şey emanet edildiğinde hıyanet eder." [21]

Müslim'in aktardığı bir rivayette ise şöyle buyurur:

"Oruç tutsa, namaz kılsa ve kendini mümin zannetse bile!" [22]

Eşinin Mahremini Koru!

Ziyaretine gitmiş olduğun yerlerde mahremini ve kusurlarını en çok korumakla görevli olduğun kimse öncelikle senin eşindir. Ama bacılarımız, maalesef bu konuda sınıfta kalmakta ve oturumlarında eşlerinin –tabir yerindeyse– tüm kirli çamaşırlarını meydana saçmaktalar. Oysa bu, Müslim kardeşin olarak eşinin haklarını ihlal olmasının yanı sıra, aile ilişkilerinin temeline kezzap suyu dökmek anlamına gelir.

Niye mi?

Çünkü kendisinin eksikliklerinin, kusurlu durumlarının ve mahrem hâllerinin bizzat senin tarafından gündeme getirildiğini duyan bir eş, bunu duyduğu ilk andan itibaren sana karşı içinde derinden bir nefret besler. Kin güder. Bunun sonucunda da aranızdaki sevgi ve muhabbet yok olma düzeyine gelir. Neticesinde de geriye ya yıpranmış ilişkiler içerisinde ite kaka zorla giden huzursuz bir aile kalır ya da

birbirlerinden nefret eden iki insanın kopma seviyesine gelmiş kötü ilişkisi...

Sonrası mı?

Sonrası, ya zehir zemberek zoraki yürütülen bir evlilik ya da sonu hüsranla noktalanmış bir boşanma!

İşte bacım, bu nedenle eşinle aranda Allah'ın sizin için belirlediği haklara azami derecede dikkat ederek aileni korumaya çalışmalısın. Basit nedenlerle onu yıkmaktan uzak durmalısın. Hele boş ve gereksiz laflarla onu yıkmada temel rol oynayan taraf sen olmamalısın! Aksi hâlde pişman olur ve yaptıklarına iç çekerek bir başına kalakalırsın.

Ziyaretleşmelerinde veya oturmalarında eşinle alakalı arkadaşlarından gizlemen gereken iki münasebet vardır:

1. Cinsî münasebet
2. Ailevî münasebet

Cinsî münasebeti, bu münasebetin şeklini ve o esnada vuku bulan mahrem hâlleri insanlara anlatmak kesinlikle caiz değildir, haramdır ve insanın mürüvvetini bozan en iğrenç hasletlerden biridir. Resûlullah *(sav)* bu tür insanların ne kadar şerli ve habîs olduklarını şu sözüyle bizlere bildirir:

"*Kıyamet gününde Allah katında konum bakımından en şerli insan, karısıyla mahremiyetini paylaştıktan sonra onun sırrını ifşâ eden kimsedir.*" [23]

Allah Resûlü *(sav)* eşlerinin mahrem hâllerini genellikle erkekler ifşâ edip anlattığı için burada tağlîben erkeği söz konusu etmiştir. Asıl itibariyle bu hüküm kadınlar için de aynen geçerlidir. Biz bu hadisi kadınlara uyarladığımızda aynen şöyle tercüme edebiliriz:

"*Kıyamet gününde Allah katında konum bakımından en şerli kadın, kocasıyla mahremiyetini paylaştıktan sonra onun sırrını ifşâ edendir.*"

Kadınlar, kocalarıyla aralarında geçen cinsî münasebetleri veya bu noktada sır olabilecek bazı bilgileri arkadaşlarıyla paylaşmada erkeklerden daha gevşektir diyebiliriz. Çünkü kadınlar dillerine sahip olma yönünden erkeklere nispetle çok daha esnektirler. Bu nedenle daha fazla dikkat etmeleri ve ağızlarına daha sıkı sahip çıkmaları gerekmektedir.

Ailevî münasebetleri anlatmaya gelince; bunda bir takım detaylar vardır. Bunların bir kısmı haram iken, diğer kısmı zaruret miktarınca caizdir. Ama bunda da asıl olan zaruret olmadığı sürece sırrı saklamak ve ailevî sıkıntılarımızı gündem yapmamaktır. Ne zaman ki mesele, halledilmediği taktirde evliliğimizi zora sokacak bir düzeye gelirse, o zaman sadece onu çözüme kavuşturma maharetine sahip olan âlim, hoca ve

tecrübeli kişiler gibi yetkin kimselere –konuyu çözebilecekleri miktarda– anlatmamız caiz olur. Meseleyi halledemeyecek insanlara veya meseleyi halledecek olsa bile meselenin detaylarını haddinden fazla miktarıyla anlatmak yine caiz değildir.

Bugün bazı bacılarımızın, eşleriyle yaşadıkları problemleri halletmeleri şöyle dursun, daha da kötüye götürebilecek kadınlara anlattıkları kulağımıza gelmektedir. Bu bacılarımıza Allah için empati yapmalarını ve bir anlığına eşini kendi yerine koymalarını tavsiye ederiz. Allah için söyleyin, eşiniz sizi ve ailevî mahremiyetlerinizi böylesi kimselere anlatsa ne düşünürsünüz? Veya yanlarında kaç paralık olursunuz? İtibarınız ne hâle gelir? Hele bir de bu kimseler akrabalarınız ise onların yanında ne duruma düşersiniz? Tüm bunları iyi tahlil etmeli ve ağzımıza sahip çıkarak mahremiyetimizi muhafaza etmeyi bilmeliyiz.

Arkadaşlarının da Mahremini Koru!

Ziyaretine gitmiş olduğun yerlerde eşinin mahremini ve özel hâllerini arkadaşlarına karşı koruduğun gibi, oralarda arkadaşlarından gördüğün özel hâlleri de eşine anlatmamak suretiyle onların mahremlerini koru.

Bu da meclislerde muhafaza edilmesi gereken emanetlerdendir.

Arkadaşlarından birisi yeni bir elbise alınca veya saçlarını boyatınca kadın hemen eve geliyor ve kocasına *"Falancanın hanımı şöyle kıyafet almış.", "Saçlarını şu şekilde boyatmış."* şeklinde arkadaşını sanki karşısında duruyormuşçasına kocasına tasvir ediyor... Bunu yapan kadın, aslında hem arkadaşları hem de eşi hakkında toplamda iki suç birden işlemiş oluyor. Arkadaşları hakkındaki suçu, gıybet ve emanetleri ifşâ suçudur. Çünkü onları, onların razı olmayacağı şekilde eşine anlatmıştır. Kocası hakkındaki suçu ise, harama teşvik suçudur. Çünkü arkadaşlarını uygunsuz vaziyette düşünmeye kendisini sevk etmektedir. Bunun her ikisi de İslam nazarında haramdır ve asla caiz değildir.

Yaşadığımız şehirdeki bacılarımızdan birisi, bir arkadaşının güzel hasletlerini, davranışlarının hoşluğunu, kibarlığını ve benzeri güzel vasıflarını hiçbir art niyet taşımaksızın eşine anlatırmış... Beyinin yanında ara sıra onu övermiş. Tabi tüm bunları en ufak bir art niyet taşımaksızın yaparmış. Aradan belirli bir süre geçtikten sonra adamda kadına karşı bir sempati oluşmuş. Hiç görmediği hâlde sırf eşinin sâfiyane anlatmaları kalbini kadına meylettirmiş.

Sonrasında ne mi olmuş?

O kadın adamın ikinci eşi, eşinin de kuması olmuş...

İşte böylesi neticelere gebedir gereksiz ve boş konuşmalar... Safiyâne niyetlerle bile yapılsa, sonunda mutlaka hoş olmayan veya moral bozan bir takım sıkıntıları getirir beraberinde. Bu nedenle mutlaka sakınılmalıdır.

Bir erkek, karısının anlatımlarından hareketle falanca kadını hayal etmeye başladığı anda fitne baş göstermiş ve şeytan devreye girmiş demektir. Böylesi bir fitneye kapı aralamamak için biz erkeklere çok büyük iş düşmektedir. Erkekler, eşleri bir kadını anlatmaya başladığında hemen müdahale etmeyi ve *"Başkalarını bana anlatma!"* diyerek tepkilerini koymayı bilmelidirler. Eğer böyle yapmazlarsa günaha kendi elleriyle ortam hazırlamış ve kadınlarının suçlarına ortak olmuş olurlar. Ama maalesef bizim erkekler de kadınlar kadar meraklı olunca, kadın a'dan z'ye her şeyi sayıp dökse bile erkek sabırla (!) dinliyor ve tepki vermeden eşinin bu muhabbetine ortak oluyor!

Ne diyelim, Allah hepimizi ıslah etsin.

Oturup Kalktığın Kadınlara Dikkat Et!

Rabbimiz Nûr Suresi'nin 31. âyetinde kadınların süs ve ziynetlerini kimlere gösterebileceğini anlatırken şöyle buyuruyor:

"Mümin kadınlara söyle, gözlerini haramdan sakındırsınlar, ırzlarını korusunlar. *(Çarşaf gibi irade dışı)* ***görünen kısımlar müstesna, ziynetlerini göstermesinler. Başörtülerini ta yakalarının üzerine kadar salsınlar. Ziynetlerini, kocalarından yahut babalarından yahut kayınbabalarından yahut oğullarından yahut üvey oğullarından yahut erkek kardeşlerinden yahut erkek kardeşlerinin oğullarından yahut kız kardeşlerinin oğullarından yahut kendilerinden olan kadınlardan yahut sahip oldukları kölelerden yahut erkekliği kalmamış hizmetçilerden yahut da henüz kadınların mahrem yerlerine vakıf olmayan erkek çocuklardan başkalarına göstermesinler. Gizledikleri ziynetler bilinsin diye ayaklarını yere vurmasınlar. Ey müminler! Hep birlikte tövbe ediniz ki kurtuluşa eresiniz!"***

Rabbimiz bu ayette kadınların, ziynetlerini kendilerine gösterebileceği tam on iki sınıf insan saymaktadır. Bunların dokuzuncu sırasında yer alan ***"kendilerinden olan kadınlar"*** ifadesinde bacılarımızın dikkat etmesi gereken bir incelik vardır. Rabbimiz neden ***"kadınlar"*** dememişte ***"kendilerinden olan kadınlar"*** diyerek bir inceliğe işaret etmiştir? Ebu'l-A'lâ el-Mevdudî, *"Tefhimu'l-Kur'ân"* adlı eserinde bu inceliği şöyle açıklamaktadır:

"Arapça 'nisâihinne' kelimesi, 'onların kadınları' demektir. Burada tam olarak hangi kadınların kast edildiğine geçmeden önce, burada geçen 'en-nisa' kelimesinin yalnızca kadınlar, 'nisâihinne'nin ise 'onların kadınları' anlamına geldiği belirtilmelidir. İlk durumda, Müslim bir kadının tüm kadınlar karşısında peçesiz görünüp, süslerini gösterebileceği anlamına gelir. Fakat 'en-nisa' yerine 'nisâihinne'nin kullanılışı bu serbestiyi belli bir çevreyle sınırlandırmıştır. Bu belli kadınlar çevresinin ne olduğu konusunda müfessirler ve fakihler farklı görüşler belirtmişlerdir."

- Bir gruba göre *"kendi kadınları"* sözünden kasıt yalnızca Müslim kadınlar olup zımmî veya başkası tüm gayrimüslim kadınlar bu çevrenin dışındadır ve erkekler gibi onların karşısında da örtüye bütünüyle riayet edilmesi gerekir. (...)
- İmam Razi'nin de içinde bulunduğu bir diğer grup *"kendi kadınları"*ndan kastın istisnasız tüm kadınlar olduğu görüşündedir. Fakat böyle olsaydı *"nisâihinne"* yerine *"en-nisa"* kelimesinin kullanılması yeterli olacağından, bu görüşü kabul etmek mümkün değildir.
- Üçüncü ve daha akla yatkın, Kur'ân'a daha yakın görünen görüş *"kendi kadınları"*ndan kastın, Müslim bir kadının, Müslim olsun olmasın günlük hayatında yakından ilişki içinde bulunduğu ve her günkü ev işini paylaştığı tanıdık bildik kadınlar olduğudur.

Burada amaç, kültürel ve manevi kökenleri bilinmeyen veya geçmişleri şüpheli görünen ve dolayısıyla güvenilemezlik arz eden yabancıları çevrenin dışına çıkarmaktır. Bu görüşü, zımmî kadınların Peygamber'in hanımlarını ziyarete geldiğini ifade eden sahih hadisler de desteklemektedir. Bu bağlamda göz önünde bulundurulması gereken ana nokta, **dini inanç değil, ahlâkî karakterdir.** Müslim kadınlar gayrimüslim de olsalar tanınmış ve güvenilir ailelerin soylu, iffetli ve faziletli kadınlarıyla görüşebilir ve içten sosyal bağlar kurabilirler. **Fakat Müslim de olsalar, iffetsiz, ahlâksız ve âdi kadınlar karşısında örtüye riayet etmelidirler. Bu kadınlarla bir arada bulunmak ahlâkî açıdan erkekle bir arada olmak kadar tehlikelidir.** Bilinmeyen ve tanıdık olmayan kadınlara ise, en fazla mahrem olmayan yakınlar gibi davranılır. Bunlar karşısında yüz ve eller açılabilir, fakat vücudun kalan kısmı ve ziynetler kapatılmalıdır.[24]

Mevdudi'nin dikkat çektiği bu nokta, günlük hayatta vakıası olan önemli bir noktadır ve mutlaka dikkate alınmalıdır. Bugün nice akidesi bozuk kadınlar var ki, mahrem şeyler hakkında ağzından tek bir kelime almak mümkün değildir. Ahlakları güzel, karakterleri düzgün, ağızları sağlamdır. Nice Müslim kadınlar da var ki, mahrem şeyleri konuşmada çok maharetliler! Daha kendilerinden istenmeden püskül gibi hemen dökülürler. Ahlakları kötü, karakterleri bozuk, ağızları açık kapı gibidir. Dillerini tutmayı bilmezler.

İşte bu tür Müslim kadınlara karşı son derece temkinli ve ihtiyatlı olmak gerekir.

Bu gerçeği göz önünde bulundurduğumuz zaman ayette geçen *"kendi kadınları"* ifadesini bunlar gibi kötü karakterli kimselere hamletmemiz çok da tutarlı gözükmemektedir. Bu ifadeyi kendileri gibi aynı karakterde olan, ahlakı ve şahsiyeti düzgün kadınlar olarak anlamak –Allahu a'lem– daha yerinde olacaktır.

Dolayısıyla meclislerde bir araya gelen Müslim kadınlar ahlakı düzgün olmayan, kendilerini kocalarına anlatması muhtemel olan ve ağzını tutmayı bilmeyen diğer Müslim kadınlara karşı ziynetlerini göstermemeli, onlara karşı ihtiyatı elden bırakmamalıdırlar. Müslimdir diye yanlarında açılıp saçılmamalıdırlar.

Bu nedenle ey bacım, kiminle oturup kalktığına azamî derecede dikkat et!

Altıncı Kural

"Meclisten kalkarken dua etmeyi ve allah'tan af dilemeyi unutma"

Ziyaretine gitmiş olduğun yerden ayrılacağında, mecliste işlediğin hatalara kefaret olması için mutlaka Resûlullah'ın *(sav)* yaptığı dualardan bir tanesini yapmayı âdet edinmelisin. Sen bunu yaptığında bu, hem senin affedilmeni hem de bir sünneti hayata geçirmeni sağlayacaktır.

Bilindiği üzere Resûlullah *(sav)* oturduğumuz meclislerden kalkarken dua etmeyi bizlere tavsiye etmiş ve bunun meclislerdeki günahlarımıza kefaret olacağını bildirmiştir. Ebu Hureyre'den *(ra)* rivayet edildiğine göre şöyle buyurmuştur:

"Kim bir mecliste oturur ve orada bir sürü faydasız ve manasız sözlerle vakit öldürür de o meclisten kalkmadan önce şöyle derse, o mecliste yapmış olduğu hataları bağışlanır:

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وبَحَمْدكَ أشْهدُ أنْ لا إلهَ إلا أنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وأتُوبُ إلَيْكَ

Allah'ım! Seni her türlü noksan sıfatlardan tenzih ve hamdinle tesbih ederim. Senden başka (hak) bir ilâh olmadığına kesinlikle şehadet ederim. Senden bağışlanmamı diler ve sana tövbe ederim." [25]

İbni Ömer *(ra)* şöyle demiştir:

Resûlullah'ın *(sav)* şu duaları yapmadan önce bir meclisten kalktığı pek az olurdu:

الَّلهمَّ اقْسِم لَنَا مِنْ خَشْيَتِكَ ما تحُولُ بِه بَيْنَنَا وبَينَ مَعْصِيتِك، ومنْ طَاعَتِكَ ماتُبَلِّغُنَا بِه جَنَّتَكَ، ومِنَ ألْيَقِينِ ماتُهوِّنُ بِه عَلَيْنا مَصَائِبَ الدُّنيَا. الَّلهُمَّ مَتِّعْنا بأسْمَاعِنا، وأبْصَارنا، وقُوّتِنا ما أحيِيْتَنَا، واجْعَلْهُ الوَارِثَ منَّا، واجعَل ثَأرَنَا على مَنْ ظَلَمَنَا، وانْصُرْنا عَلى مَنْ عادَانَا، وَلا تَجْعلْ مُصيبَتَنا فِي دينَنا، وَلا تَجْعلِ الدُّنْيَا أكبَرَ همِّنا ولا مبلغ عِلْمِنَا، وَلا تُسَلِّطْ عَلَيَنا مَنْ لا يَرْحَمُناَ

"Allah'ım! Bize, günahlarla aramıza engel olacak kadar korkundan hisse ver. Bizi, cennetine ulaştıracak kadar tâatini nasip eyle. Dünya musibetlerini hafifletecek güçlü iman ver. Allah'ım! Bizi yaşattığın müddetçe kulaklarımız, gözlerimiz ve kuvvetimizden faydalandır; ölümümüze kadar da onları devamlı kıl. Bize zulmedenlerden öcümüzü Sen al. Bize düşmanlık edenlere karşı bize yardım et. Bizi dinimizde musibete uğratma. Dünyayı en büyük düşüncemiz ve gayemiz, ilmimizin sonu—[26] *kılma. Bize acımayanları üzerimize musallat etme."* [27]

Bugün oturum ve ziyaretleşmelerimiz maalesef ve maalesef bir hayli boş

konuşmalara ve bizlere cennet kazandırmayıp cehennemden uzaklaştırmayan gereksiz sözlere sahnedir. Selef dönemindeki gibi imanların artırıldığı, hayırlı işlerin konuşulduğu, Allah'ın rızasının öncelendiği meclislerimiz azalmış durumdadır. İnsanlar hep boş ve yararsız şeylerle vakitlerini katletmekte, falancanın veya filancanın meseleleriyle güzel sermayelerini eritmektedirler. İşte meclislerimizde vuku bulan bu tür eksikliklerimizin affedilmesi için Resûlullah'ın *(sav)* mezkûr tavsiyesine uymayı ihmal etmemeli ve her meclisten ayrılırken mutlaka bu duaları okumayı kendimize görev bilmeliyiz.

Yedinci Kural

"Meclislere girerken verdiğin gibi çıkarken de selam vermelisin."

Ziyaretine gitmiş olduğun yerdeki arkadaşlarının yanına girerken selam verdiğin gibi işin bitip gitmek istediğinde de aynı şekilde onlara selam vermelisin. Unutma ki bu, ilk verdiğin selam kadar önemli ve gereklidir. Resûlullah *(sav)* şöyle buyurur:

"Kişi bir meclise geldiği zaman selam versin. Eğer oturması gerekiyorsa otursun. Kalkması gerekirse (ayrılmadan önce) yine selam versin. Zira ilk verilen selam son verilenden daha evlâ değildir." [28]

Yani ilk verilen selam ne kadar önemli ve gerekli ise, son verilen selam da aynı şekilde önemli ve gereklidir. Bu nedenle meclislerden ayrılırken en son kelam olarak selam vermeli ve kardeşlerine Allah'ın selam, rahmet ve esenliklerini dilemelisin.

İslam medeniyetinden uzak insanların yaymaya çalıştığı kültürün bir neticesi olarak *"hoşça kalın", "sağlıcakla kalın", "bay bay!"* gibi kelimeleri selamlaşmaya alternatif olarak kullanmamamız gerekmektedir. Bir önceki bölümde söylediğimiz gibi, bu tür kelime ve ifadeler giriş ve çıkışlarda Allah'ın emri olan selamı unutturmak için yaygınlaştırılmaktadır. Müslim, İslam kültürüne sahip çıkmalı ve Peygamberinin yaptığı gibi hayatının her alanına selamı yaymalıdır.

"Canım elinde olan Allah'a yemin ederim ki, sizler iman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş olmazsınız. Yaptığınız takdirde birbirinizi seveceğiniz bir şey söyleyeyim mi? Aranızda selâmı yayınız..." [29]

Sekizinci Kural

"Ziyaretlerindeki boş ve gereksiz konuşmaları terk etmelisin."

Bilindiği üzere İslam ahkâmının geneli konusunda kadınlarla erkekler eşittirler ve aralarında her hangi bir farklılık yoktur; çünkü kadınlar, erkeklerin şekâiki, yani benzerleridirler. Tıpkı bir elmanın iki parçası gibi Resûlullah *(sav)* şöyle buyurur:

إن النساء شقائق الرجال

"Şüphesiz ki kadınlar erkeklerin benzerleridirler." [30]

Bu nedenle erkeklere yapılan emir ve yasakların hemen hepsi –bazı istisnaları saymazsak– kadınlar için de aynen geçerlidir.

Dinimizde erkekler için yapılan en önemli emirlerden bir tanesi; erkeğin dilini koruması ve dilini malayaniden, boş sözlerden, gereksiz kelamdan, faydasız konuşmalardan muhafaza etmesidir. Bu hüküm kadınlar için de aynen geçerlidir. Buna göre bir kadın, dilini korumakla ve lisanını her türlü boş ve faydasız kelamdan sakındırmakla tıpkı erkekler gibi sorumlu ve mesuldür.

Bugün kadınlar hakkında toplumumuzda çok yanlış ve hatalı bir anlayış mevcuttur. Bu anlayışa göre *"kadın"* demek; çok konuşan, gevezelik yapan ve dırdırcı olan varlık demektir! Evet, toplum nazarında ve hatta Müslimler nezdinde bile kadınlar böyle bilinmektedir. Ama İslam'a göre bu böyle midir? Yani İslam'a göre kadın dırdırcı, geveze, çok konuşan ve boş konuşan bir insan olabilir mi?

Elbette ki hayır!

İslam'a göre kesinlikle kadın böyle olamaz, olmamalıdır; çünkü İslam'a göre bu vasıflara sahip olan kimseler –ister kadın olsun ister erkek– kesinlikle cehenneme giderler. Ayrıca bunlar Allah'a ve Resûlü'ne sevimli olmadıkları gibi insanlar nazarında da sevilmezler. Ve yine bu tipteki insanlar kıyamet gününde Efendimizden en uzak olacak kimselerdendir.

Câbir'in *(ra)* anlattığına göre bir gün Resûlullah *(sav)* şöyle buyurmuştu:

"Güzel ahlaklı olanlarınız, içinizde en çok sevdiğim ve kıyamet günü bana en yakın mesafede bulunacak kimselerdir. Çokça konuşan, sözünü beğendirmek için avurtlarını şişire şişire laf eden ve bilgiçlik taslamak için lügat parçalayanlar ise, en sevmediğim ve kıyamet günü bana en uzak mesafede bulunacak kimselerdir."

Bunun üzerine Ashâb-ı Kirâm:

"— Ey Allah'ın Resûlü! Çok konuşanları, sözünü beğendirmek için avurtlarını şişire şişire laf edenleri biliyoruz. Fakat bilgiçlik taslamak için lügat parçalayanlar (mutefeyhik) dediğiniz kişiler kimlerdir, diye sordu.

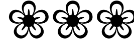
Resûlullah (sav):

— Kibirlenen kimselerdir, cevabını verdi." [31]

İşte İslam'a göre çok konuşan ve avurtlarını patlatacak kadar ağzını lafla dolduran kimseler, Resûlullah tarafından sevilmeyen ve en nefret edilen insanlardan kabul edilmiştir. Dikkat ederseniz Allah Resûlü *(sav)* bu insanlar arasında kadın erkek ayırımı yapmamış, aksine her birini aynı kefeye koyarak tek bir hüküm altında zikretmiştir. Dolayısıyla toplumumuzda bilindiği ve bizde de hâkim olduğu şekliyle kadınların çok

konuşur olması doğru bir anlayış değildir. Doğru olan, Müslim'in az konuşması ve gereksiz konuşmalardan sakınarak dilini muhafaza ediyor olmasıdır. Bu hükümde kadınla erkek arasında herhangi bir farklılık yoktur; her ikisi de bu konuda eşittir.

İşte bu nedenle sen ey değerli bacım; oturmalarında, ziyaretlerinde veya bilumum meclislerinde her türlü boş ve gereksiz konuşmalardan sakınmalı ve bu şekilde Allah Resûlü'nün sevmediği insan sınıfından olmaktan kendini korumalısın.

Bilindiği üzere boş ve gereksiz konuşmak Allah'ın Kur'ân'da övmüş olduğu mümin kullarının vasıflarından değildir. Allah'ın kitabında övmüş olduğu mümin kullar, kendilerini ilgilendirmeyen ve dünya ve ahirette kendilerine hiçbir fayda sağlamayan her türlü konuşmayı terk ederek Rabblerinin rızasını elde etmeye çalışan kullardır. Kur'ân'ı dikkatle etüt edenler, bu hakikati rahatlıkla görürler.

Şimdi gel, şu ayetlere beraberce kulak verelim ve bu kulların hangi vasıfta insanlar olduğunu bir kere daha hatırlayalım. Rabbimiz şöyle buyurur:

"Şüphesiz ki müminler, kurtuluşa ermişlerdir. Onlar ki namazlarında huşu içerisindedirler. Onlar, boş şeylerden yüz çevirir, ilgi duymazlar." [32]

Bu ayet, Kıyamet gününde gerçek manada felahı, kurtuluşu ve başarıyı elde edecek müminlerin *"lağv"*dan, yani faydasız her türlü söz ve amelden uzak duran kimseler olduğunu bildirmektedir.

Furkan Suresi'nin son on dört ayeti de benzer bir konuyu ele alarak Rahman'ın has kullarının nasıl kimseler olduğunu anlatmakta ve onların hangi vasıflarla öne çıkan insanlar olduğunu ortaya koymaktadır. O ayetlerin birisinde onların öne çıkan vasıfları şu şekilde ifade edilmiştir:

"Onlar, batıl ve günah olan hiçbir şeye şahitlik etmeyen ve faydasız boş bir şeyle karşılaştıkları zaman, vakar ve hoşgörülü ile geçip gidenlerdir." [33]

Bu ayet, gerçekten de üzerinde dikkatle durulması gereken ayetlerden biridir. Bu ayete göre Rahman'ın has kulları olan hakiki müminler iki şeyden uzak dururlar:

1. *"Batıl ve günah olan şey"* diye tercüme ettiğimiz *"الزور/ez-Zûr"*dan.

2. *'Faydasız ve boş şey'* diye çevirdiğimiz *"اللغو/el-Lağv"*dan.

İslam âlimlerinin belirttiğine göre, birinci cümlede yer alan *"الزور/ez-Zûr"* ifadesi, haktan bâtıla meyleden her türlü söz ve amel anlamına gelmektedir. Buna göre gerçek müminler, batıl olan şeylere –ki bunun içerisine yalan, gıybet, iftira, yalancı şahitlik, nemime ve müzik gibi tüm haramlar girer– asla şahitlik etmezler. Onlar bu sayılanları kendileri yapmadığı gibi, yapanlarla da aynı ortamları paylaşmazlar.

İkinci cümlede yer alan ve konumuzla asıl alakası olan *"اللغو/el-Lağv"* ifadesi ise,

aslında mubah olduğu hâlde içerisinde hayır barındırmayan her türlü söz ve ameli kapsamaktadır. Buna göre Rahman'ın sevdiği has kullar, aslında mubah olduğu hâlde kendilerine ne dünyada ne de ahirette hiçbir hayır getirmeyen tüm söz ve amellerden yüz çevirerek kendilerini daha hayırlı şeylerle meşgul ederler. Boş şeylerle uğraşmaz, boş işlerle hem dem olmazlar.

Boş işlerden yüz çevirmeyle alakalı söylenen bu ifadeleri uzun uzun düşünmek ve ne anlatmak istediği üzerinde gerçekten de bihakkın kafa yormak gerekir.

Ne demektir mubah olduğu hâlde faydası ve hayrı olmayan sözlerden yüz çevirmek?

Bu nasıl olur?

Nasıl becerilir?

Ne ile mümkündür?

Nasıl güç yetirilir?

İşte, bunları gereği gibi tefekkür etmek ve bundan dersler çıkarmak Allah'ın övdüğü müminlerden olmak için kaçınılmazdır.

Tarihte öyle bir nesil vardı ki, bu neslin insanları Allah'ın zikrettiği bu vasıfları hayatlarında en güzel şekliyle pratize ederek dünyaya iz bırakıp gitmişlerdi. Onlar, samimiyetle bu vasıflarla muttasıf oldukları için Allah da yedi kat semanın üzerinden bu ayetleriyle onları tezkiye etti ve Kıyamete kadar gelecek tüm insanlara kendilerini örnek gösterdi. Gerçekten de her türlü haramdan ve hayır getirmeyen tüm faydasız kelamdan uzak kalmayı tercih ederek –tabiri caizse– yeryüzünün yürüyen melekleri oldular. Ve bu şekilde adlarını tarihin sayfalarına altın harflerle yazdırarak şu fani dünyadan göçüp gittiler.

Şimdi o mübarek neslin boş sözü ve faydasız kelamı terk etmenin önemine dair söylemiş olduğu hikmet dolu sözlerden birkaçını zikrederek, hem kendilerini yâd etmiş olalım hem de nefsimize dersler çıkaralım.

- Ebu Bekir *(ra)* ağzına küçük taşlar koyar, onlarla nefsini konuşmaktan men ederdi. Bir keresinde diline işaret ederek şöyle dedi:

"Beni tehlikeli yerlere sokan işte budur!"

- Ömer *(ra)* bir dostuna şöyle nasihat etmiştir:

"Çok gülenin saygınlığı azalır. Matrak olan hafife alınır. Kim bir şeyle çok meşgul olursa onunla bilinir. Çok konuşan çok hata yapar, çok hata yapanın utanma duygusu azalır. Utanma duygusu azalanın takvası azalır, takvası azalanın da kalbi kararır."

- Ali *(ra)* oğlu Hasan ve Hüseyn'e *(r.anhuma)* şöyle nasihat etmiştir:

"Bilmediğin bir şey hakkında söze girme! Sorumlu olmadığın meseleyi konuşma! Sapa olmasından korktuğun yoldan geri dön. Çünkü isabetini kestiremediğin için baştan geri dönmen, yola çıkıp korkunç musibetlere uğramandan daha hayırlıdır."

- Bir seferinde de oğlu Muhammed'e şöyle nasihatte bulunmuştur:

"Dilini tut! Susarak kaybettiğin şeyi tekrar elde etmen, söyleyerek kaybettiğin şeyi elde etmenden daha kolaydır. Çok konuşan dostlarını gücendirir."

- Bir sözünde de şöyle demiştir:

"Söz ağızdan çıkmadıkça senin esirindir; ağızdan çıktıktan sonra ise sen onun esiri olursun."

- Ebu'd-Derdâ da *(ra)* şöyle demiştir:

"Konuşmayı öğrendiğiniz gibi susmayı da öğrenin. Muhakkak ki en büyük yumuşak huyluluk, kişinin kendisini ilgilendirmeyen konularda susmasıdır. Konuşmaktan daha çok susmaya istekli olun. Kendinizi ilgilendirmeyen şeyler hakkında kesinlikle konuşmayın."

- Bir sözünde de şöyle dediği aktarılmıştır:

"Üç şey cehaletin alametidir: Kendini beğenmek, kendisini ilgilendirmeyen şeyleri konuşmak, insanlara yasakladığı şeyi yapmak."

- Çenesi düşük bir kadını gördüğünde şöyle demiştir: *"Şayet bu kadın dilsiz olsaydı, bu onun için daha hayırlı olurdu."*

Yine o mübarek neslin insanlarının şöyle dedikleri nakledilmiştir:

"Çok konuşmak insanın vakarını yok eder."

"Söz geri çevrilmesi mümkün olmayan bir ok gibidir."

"İnsana, dinlediği şeyler konuştuklarından daha fazla olsun diye bir dil, iki kulak verilmiştir."

"İnsan, söylediği şeyi inkâr etmekte zorlanır; ama söylemediği şeyi inkâr etmesi kolaydır."

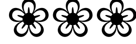
Ve bunun gibi daha nice hikmet yüklü güzel sözler...[34]

İşte onlar boş sözden ve gereksiz konuşmalardan uzak kalmayı tercih ederek Allah'ın has kulları olmayı yeğlemişler; laflarıyla değil, amelleriyle mâlâyâniyi terk ettiklerini

tüm dünyaya ispat etmişlerdir.

Sen de onlar gibi Allah'ın sevdiği has kullardan olmayı istemez misin?

O hâlde meclislerinde ve oturumlarında boş ve gereksiz konuşmalardan uzak dur...

Değerli bacım, sen de bilirsin ki boş konuşmanın, mâlâyâninin ve dili Allah'ın razı olmayacağı şeylerle meşgul etmenin kötülüğüne dair Allah Resûlü'nden nakledilen onlarca hadis vardır. Bu hadislerin tamamının ana gayesi, insanoğlunu faydasız kelamdan uzak tutmaktır. Şimdi burada bu hadislerden birkaçını naklederek faydasız konuşmaların kötülüğünü bir kere daha zihinlerimize nakşetmek istiyoruz. Kim bilir, belki gerçek manada istifade etmemiz bu seferinde olacaktır?

Resûlullah *(sav)* şöyle buyurur:

"Allah'ı anmaksızın çok konuşmayın. Allah'ın zikri dışında çok söz söylemek, kalbi katılaştırır. Katı kalpli olanlar ise, Allah'tan en uzak kimselerdir." [35]

"Kişi nereye varacağını bilmeden Allah'ın rızasını gerektiren bir kelime konuşur da, Allah bu kelime sebebiyle kendisine kavuşacağı güne kadar o kul için rızasını yazar. Bir kişi de nereye varacağını düşünmeden Allah'ın gazabını gerektirecek bir kelime konuşur da Allah bu kelime sebebiyle kendisine kavuşacağı güne kadar o kul aleyhinde öfkesini yazar." [36]

Resûlullah *(sav)* bir seferinde eliyle dilini tutarak Muaz bin Cebel'e *(ra)*:

"— Buna iyi sahip çık, onu sıkı tut, dedi.

Muaz (ra):

— Ey Allah'ın Resûlü! Bizler konuşmalarımızdan dolayı hesaba çekilecek miyiz, diye sorunca, Resûlullah (sav):

— Anan sana hasret kalsın ey Muaz! İnsanları yüzükoyun cehenneme sürükleyen dillerinin yaptıklarından başka bir şey midir? buyurdu." [37]

Bir adam Resûlullah'a *(sav)* gelerek:

"— Bana özlü bir nasihatte bulun ey Allah'ın Resûlü, dedi.

Bunun üzerine Resûlullah (sav):

— Yarın özür dilemek zorunda kalacağın/pişman olacağın bir sözü konuşma, buyurdu." [38]

Aktardığımız tüm bu hadisler, boş ve faydasız konuşmaların kötülüğünü haber vermek suretiyle Müslimleri bundan uzak tutmayı hedeflemektedir. Müslim aklını kullanarak bu hadislerin mesajını almayı bilmelidir.

Peki, Hiç mi Konuşmayalım!

Hemen belirtelim ki zikrettiğimiz bu hadisler, mutlak anlamda konuşmayı

yasaklamamaktadır; zira insanoğlu konuşma özelliğiyle hayatını idame ettiren bir varlık olduğu için, hayat içerisinde hemcinsleriyle mutlaka konuşma ihtiyacı duyar. O, bu vasfıyla yaratılmış bir varlıktır. Bu nedenle, bu hadislerin konuşmayı mutlak anlamda kötülediğini söylemek yanlış olur. İslam hiçbir zaman konuşmayı mutlak surette yasaklamamıştır; aksine onun yasakladığı büsbütün susmaktır! İslam'da fayda verdiği sürece konuşmak esastır. Ne zaman ki konuşmak artık fayda vermez, hayır getirmezse işte o zaman bundan vazgeçerek susmayı tercih etmek güzel görülmüştür. Resûlullah *(sav)* şöyle buyurur:

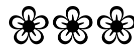
"Allah'a ve âhiret gününe iman eden bir kimse, hayır konuşsun (eğer söyleyecek bir hayır bulamazsa, o zaman) sussun." [39]

Bugün bazı mütercimler, Efendimiz'den nakledilen bu hadisi, farkında olarak veya olmayarak yanlış aksettirmekte, hatalı bir anlayışa kapı aralayarak tercüme etmektedirler. Onların tercümesine göre hadis: *"Allah'a ve âhiret gününe iman eden bir kimse ya hayır söylesin ya da sussun."* şeklindedir. Çeviriyi bu şekilde okuyan bir kimse ilk olarak hemen kendisinin hayrı söylemekle susmak arasında muhayyer olduğunu anlayacaktır. Oysa herkes bilir ki İslam nazarında kişi hayrı söylemekle susmak arasında muhayyer değildir; aksine şer konuşmakla susmak arasında bırakıldığında susmayı tercih etme yönünde muhayyerdir. Dinimize göre kişinin evvela hakkı dile getirmesi, hakkı gündem etmesi, hakkı konuşması gerekir; şayet buna imkân bulamaz veya bazı nedenlerle bunu dile getiremezse, işte o zaman boş konuşmak yerine susmayı ve dilini korumayı tercih etmelidir.

İşte bu nedenle, susmanın her durumda konuşmaktan daha hayırlı olduğunu söylemek doğru değildir. Öyle durumlar vardır ki, bu durumlarda konuşmak susmaktan çok daha hayırlı sayılır. Eğer böyle olmazsa insanlar kendi aralarında hayrı yaymayı, birbirlerine hakkı ve sabrı tavsiye etmeyi ve emr-i bi'l-ma'ruf, nehy-i ani'l-münker görevini yerine getirmeyi nasıl yapabilirler ki? İşte bundan dolayı Müslimlerin susmayı değil, hayır konuşmayı öncelemeleri gerekmektedir.

Senin de, oturumlarında ve arkadaşlarınla bir araya geldiğin meclislerinde öncelikle hayrı konuşmayı âdet edinmen, eğer bir sebebe binaen hayrı konuşmayı beceremiyorsan, o zaman susmayı tercih etmen gerekir. Böyle olduğunda hem Resûlullah'ın bir emrini yerine getirmiş olacak hem de meclislerini hayır üzere akdedilmiş ortamlara çevirme ecrini yakalayacaksın.

Allah temennimiz, bunu sana kolaylaştırmasıdır.

Bacım, bugün kulağımıza geldiği üzere Müslim kadınlar bir araya geldiklerinde vakitlerini boş konuşmalarla geçirmektedirler. Onlardan kimisi hangi yemeği

yaptığını anlatarak kimisi izlediği dizideki acıklı sahneleri tasvir ederek kimisi ördüğü dantelin motiflerinden bahsederek kimisi de komşularının aldığı eşyaların güzelliğini hayranlıkla anlatarak boş ve gereksiz konuşma örnekleri sergilemektedirler. İşin aslı onların normal oturumlarında bu tür konuşmalara dalmasını bir noktaya kadar anlayışla karşılamamız mümkündür. Ama bu tür konuşmaları ders ortamlarına da taşımalarını, sohbet halkalarında bile böylesi gereksiz sözlerle rahmet meclislerini berbat etmelerini nasıl anlayacak, ne ile izah edeceğiz?

Kadınlar ders yapmak için bir araya geliyorlar, lakin ders süreleri kırk beş dakika sürerken, geyik muhabbetleri beş saat sürüyor!

Bu kadınlar hiç mi Allah'tan korkmaz, hiç mi kendilerinin hesaba çekileceğinden endişe etmezler?!

Zamanın sahibi olan Allah, elbette bu tür faydasız geçirilen zamanların hesabını kendilerinden soracak ve meclislerde boş konuşarak zamanlarını katleden kadınları gün gelecek gereği gibi yargılayacaktır.

Allah'tan korkmalı ve gerek zamanımızı, gerekse rahmet ortamları olan ilim meclislerimizi bu tür faydasız muhabbet ve gereksiz konuşmalarla heder ederek ömrümüzü tüketmemeliyiz. Unutmamalıyız ki Müslim, gereksiz tüm işlerden yüz çevirmeyi bilen ve bunu en güzel şekilde becerebilen kimsedir.

Bu arada meclislerde boş sözler konuşmadığı hâlde yanındakilerin boş konuşmalarına şahit olan kimselere de bir hatırlatma yapmak isteriz. Onlara Rabbimizin şu ayetini zikrederek nasihatte bulunmanın faydalı olacağını düşünüyoruz. Rabbimiz buyurur ki:

"Boş/amaçsız/faydasız şeyi duyduklarında ondan yüz çevirir..." [40]

Eğer arkadaşların gereksiz konuşmalarla boş söze dalıyorlarsa, hemen onlardan uzaklaş! Ya bir köşede Rabbini zikretmeye koyul ya da git mutfakta veya diğer odalarda yapılması gereken işleri yap. İnan, bu senin için o ortamda bulunmandan daha hayırlıdır.

Hayır Konuşulan Meclislere Rahmet Yağar

Oturmalarında mutlaka hakkı gündem etmeyi ve hakkı konuşmayı âdet edinmelisin. Boş şeylerle fazla zamanını zayi etmemelisin. Eğer Allah'ın rahmetinin seni sarmalamasını istiyorsan bunu kesinlikle yapmalısın. Bak Resûlullah *(sav)* ne buyuruyor:

"Bir topluluk, Allah'ın evlerinden birinde toplanıp Allah'ın kitabını okur ve onu aralarında ders yapar (anlayıp kavramaya çalışırlarsa) üzerlerine mutlaka sekine iner, kendilerini rahmet kaplar, melekler onları kuşatır ve Allah onları kendi nezdinde bulunanlara anar." [41]

İslam'ın öncü simalarından birisi olan Selman-ı Farisî *(ra)*, Allah'ı zikreden bir toplulukla beraber bulunuyordu. Derken yanlarına Resûlullah *(sav)* çıkageldi ve:

"— Biraz önce siz ne söylüyordunuz? Ben üzerinize rahmet indiğini gördüm ve o rahmete ortak olmak için geldim, buyurdu." [42]

Hayır Konuşulmazsa Ne Olur?

Oturmalarında hakkı ve hayrı konuştuğunda rahmetin seni kuşatacağını öğrendin. Peki, bunu yapmadığında ne olacağını biliyor musun?

Şimdi gel, sözü Allah'ın Resûlü'ne bırakalım. Bak, o ne buyuruyor:

"Kim bir yere oturur da orada Allah'ı anmaz (gündem etmez) ise, Allah'tan ona bir pişmanlık yazılır. Kim de bir yere yaslanır orada Allah'ı anmaz ise Allah'tan ona bir pişmanlık yazılır." [43]

"Bir mecliste oturup da Allah'ı zikretmeden (gündem etmeden) oradan kalkan bir topluluk sanki eşek leşi yiyip de kalkanlar gibidir ve bu oturma (kıyamet gününde) onlar için bir pişmanlık olacaktır." [44]

"Resûlullah (sav) bir mecliste idi. Bir ara gözünü göğe doğru kaldırdı, ardından indirdi. Bir süre sonra tekrar kaldırdı. Sonra neden böyle yaptığı kendisine sorulunca:

—Bu topluluk, Allah'ı anan, zikreden bir topluluktu. Melekler tıpkı bir kubbe gibi onlara sekîne indirmekteydi. Tam onlara yaklaştıklarında içlerinden birisi boş ve batıl bir söz konuştu da, bunun üzerine o sekîne onlardan uzaklaştırıldı, buyurdu." [45]

Selefin önde gelen isimlerinden birisi olan İbrahim en-Nehaî *(rh)* şöyle demiştir: *"Kişi bir toplulukla beraber oturur. Sonra Allah'ın razı olacağı bir söz söyler ve bu sebeple hem onu hem de etrafındakileri rahmet kaplar. Ve yine kişi bir toplulukla beraber oturur. Sonra Allah'ı kızdıracak bir söz söyler, bu sebeple hem onu hem de etrafındakileri Allah'ın gazabı kaplar."* [46]

İşte bu nakillerle meclislerinde boş konuşmaman ve Allah'ı gündem etmeksizin bir oturma gerçekleştirmemen gerektiğini sana hatırlatmaya çalıştık. Bunları dikkate alarak oturumlarını sahabe neslinin oturumları gibi yapman mümkündür.

Abdullah b. Mübarek *(rh)* anlatır: "*Hacca gidiyordum. Yol üzerinde bir yerden geçerken tek başına yolculuk yapan bir kadınla karşılaştım. Ona selâm verdim. Ancak kadın selamımı:*

سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبٍّ رَحِيمٍ

'Onlara çok merhametli Rab tarafından sözlü olarak verilen 'selam' vardır.' [47] *âyetini okuyarak aldı.*

—Buralarda ne yapıyorsun? diye sordum. Sorumu:

مَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ

*'**Allah kimi saptırmışsa onu hidayet edecek kimse yoktur.**'* [48] *âyetini okuyarak cevapladı. Yolunu kaybettiğini anladım ve nereye gitmek istediğini sordum. Yine soruma:*

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى

*'**Ayetlerimizin bir kısmını kendisine göstermek için bir gece kulunu Mescid-i Haram'dan, çevresini bereketli kıldığımız Mescid-i Aksa'ya götüren (Allah) tüm eksikliklerden münezzehtir.**'* [49] *âyetiyle karşılık verdi. Anladım ki haccını tamamlamış, Kudüs'e gidiyor.*

—Ne zamandan beri böyle yolunu kaybettin? dedim.

ثَلاَثَ لَيَالٍ سَوِيّاً

*'**... Üç gün boyunca...**'* [50] *dedi.*

—Yanında yiyecek bir şeylerin de yok, dedim.

هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ

*'**O, beni yediren ve içirendir.**'* [51] *ayetini okudu.*

—Peki, ne ile abdest alıyorsun? dedim.

فَلَمْ تَجِدُواْ مَآءً فَتَيَمَّمُواْ صَعِيداً طَيِّبا

*'**... Su bulamazsanız temiz toprakla teyemmüm edin.**'* [52] *ayetini okuyarak cevap verdi.*

—Yanımda yiyecek içecek bir şeyler var. (İstersen verebilirim), dedim.

ثُمَّ أَتِمُّواْ الصِّيَامَ إِلَى الَّليْلِ

*'**Sonra orucu geceye tamamlayın.**'* [53] *ayetiyle karşılık verdi. (Oruçlu olduğunu anladım.)*

—İçinde bulunduğumuz zaman dilimi Ramazan Ay'ı değil ki, dedim. Buna karşılık:

وَمَن تَطَوَّعَ خَيْراً فَإِنَّ اللّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ

*'**Kim de (kendi isteğine bağlı olarak) fazladan hayır işlerse şüphesiz ki Allah, (kullarına teşekkür eden ve yaptıklarının karşılığını fazlasıyla veren) Şâkir, (her şeyi bilen) Alîm'dir.**'* [54] âyetiyle cevap verdi.

—Yolculukta orucu bozmamız bize caiz kılınmıştır, dedim.

وَأَن تَصُومُواْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ

*'**Şayet bilseniz oruç tutmanız sizin için daha hayırlıdır.**'* [55] dedi.

—Neden benim gibi konuşmuyorsun, dedim.

ما يَلْفِظُ مِن قَوْلٍ إِلاَّ لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ

*'**Bir söz telaffuz ettiği an, yanında hazır bulunan bir gözetleyici vardır.**'* [56] âyetini okudu.

— Hangi kabileden olduğunu sordum.

وَلاَ تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْؤُولاً

'Bilgin olmayan şeyin peşine düşme! Çünkü kulak, göz ve kalp (gördüğünden, duyduğundan, niyetlenip azmettiğinden) bunların hepsinden sorumludur.' [57] âyetiyle cevap verdi.

Hata ettiğimi, dolayısıyla kusura bakmayıp hakkını helâl etmesini istedim.

قَالَ لاَ تَثْرَيبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ يَغْفِرُ اللّهُ لَكُمْ

'Bugün size kınama yoktur. Allah sizin günahınızı bağışlayacaktır.' [58] *âyetiyle cevap verdi.*

Kendisine, deveme bindirip kafilesine ulaştırma teklifinde bulundum.

وَمَا تَفْعَلُواْ مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمْهُ اللّهُ

'Hayır olarak ne yaparsanız, şüphesiz ki Allah onu bilir.' [59] *âyetiyle mukabelede bulundu.*

Devemi yanına getirdim. Tam binecekken:

قُلْ لِّلْمُؤْمِنِينَ يَغُضّواْ مِنْ أَبْصَارِهِمْ

'Mümin erkeklere: 'Gözlerini (haramdan) kısmalarını ve iffetlerini korumalarını' söyle.' [60] *âyetini okudu. Ben de gözlerimi başka tarafa çevirdim. Tam bineceği sıra deve ürküp kaçtı, bu arada elbisesi de birazcık yırtıldı.*

وَمَآ أَصَابَكُمْ مّن مّصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ

'Başınıza gelen her musibet, ellerinizle kazandığınız (günahlar) sebebiyledir.' [61] *âyetini mırıldandı.*

Biraz sabretmesini ve devesini tutup bağlayacağımı söyleyince,

فَفَهّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ

'Biz, (isabetli hükmü) Süleyman'ın fıkhetmesini sağladık.' [62] *âyetini okuyarak, deveyi sevk etme konusunda benim daha başarılı olduğumu ima etti.*

Peşinden deveye bindi ve:

سُبْحَانَ الّذِي سَخّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنّا لَهُ مُقْرِنِينَ وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ

'Bunu hizmetimize sunan Allah tüm eksikliklerden münezzehtir. (Aksi hâlde) bizim buna gücümüz yetmezdi. Ve bizler şüphesiz ki Rabbimize döndürüleceğiz.' [63] *âyetlerini okudu.*

Bağırıp çağırarak deveyi hızlandırdım. Bu defa:

وَاقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاغْضُضْ مِن صَوْتِكَ

'Yürüyüşünde dengeli ol, sesini alçalt.' [64] *mukabelesinde bulundu.*

Yürürken şiir okumaya başladım. Bu kez:

فَاقْرَءُواْ مَا تَيَسّرَ مِنَ الْقُرْآنِ

'(O hâlde) Kur'ân'dan kolayınıza geleni okuyun.' [65] *ayetini okudu.*

—Şiir okumak haram değil ki, deyince:

وَمَا يَذّكّرُ إِلاّ أُوْلُواْ الألْبَابِ

'Ancak akıl sahipleri düşünüp öğüt alırlar.' [66] *âyetiyle cevap verdi.*

Bir süre yolculuğa devam ettikten sonra, evli olup olmadığını sordum.

يَأَيّهَا الّذِينَ آمَنُواْ لاَ تَسْأَلُواْ عَنْ أَشْيَآءَ إِن تُبْدَ لَكُمْ تَسُؤْكُمْ

'Ey iman edenler! Açıklandığında sizi üzecek şeyleri sormayın.' [67] *âyetiyle cevap verdi.*

Derken bu hanımın kafilesine arkadan yetiştik. Kendisine kafile içinde kimsesinin olup olmadığını sordum. Bana:

الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدّنْيَا

'Mal ve evlatlar dünya hayatının süsüdür.' [68] *dedi. Anladım ki çocukları var.*

—Onların hacda işleri ne? diye sordum.

وَعَلامَاتٍ وَبِالنّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ

'(Yolunuzu bulmanız için başkaca) alametler (de yerleştirdi). Onlar yıldızlarla da yollarını bulurlar.' [69] *dedi. Anladım ki, çocukları yol bulma işi/rehberlik yapıyorlar.*

— Onların isimlerini sordum.

وَاتّخَذَ اللّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلاً

'Allah, İbrahim'i dost edindi.' [70]

وَكَلّمَ اللّهُ مُوسَىَ تَكْلِيماً

'Allah, Musa ile (kesin bir şekilde) konuştu.' [71] *ve:*

يَيَحْيَىَ خُذِ الْكِتَابَ بِقُوّةٍ

'Yahya! Kitab'ı kuvvetle al.' [72] *âyetlerini okudu.*

—Ey İbrahim, ey Musa, ey Yahya, diye kafileye doğru seslendim. Nur yüzlü üç genç 'Buyur!' diyerek çıkageldiler. Kadın onlara para verdi ve:

فَابْعَثُواْ أَحَدَكُمْ بِوَرِقِكُمْ هَذِهِ إِلَىَ الْمَدِينَةِ فَلْيَنْظُرْ أَيّهَآ أَزْكَىَ طَعَاماً فَلْيَأْتِكُمْ بِرِزْقٍ مّنْهُ

'Şimdi bu parayla birinizi şehre gönderin. Baksın, en temiz yiyecek hangisiyse ondan size bir rızık getirsin.' [73] *dedi. Gençler gittiler, yiyeceği getirince bana:*

كُلُواْ وَاشْرَبُواْ هَنِيئَاً بِمَآ أَسْلَفْتُمْ فِي الأيّامِ الْخَالِيَةِ

'Geçmişte işlediğiniz amellere karşılık afiyetle yiyip içiniz.' [74] *dedi.*

Bütün bu gördüklerim karşısında gençlere:

—Şayet annenizin bu durumunu bana söylemezseniz, bu yemekten asla yemem, dedim.

Gençler dediler ki:

—Annemiz, ağzından Allah'ın gazabını çekecek yanlış bir söz çıkar korkusuyla tam kırk

yıldır bu şekilde sadece Kur'ân'la konuşur. Bunun üzerine ben de:

ذَلِكَ فَضْلُ اللّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَآءُ وَاللّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيم

'Bu, Allah'ın lütuf ve ihsanıdır, onu dilediğine verir. Allah, büyük bir lütuf sahibidir.' [75] *dedim."*

Abdullah b. Mübarek *(rh)*, yaşadığı bu ilginç olayı, Kur'ân'da her şeyin bulunduğuna delil olarak değişik zamanlarda anlatırdı[76]

İşte o neslin insanları boş sözler konuşmak yerine Allah'ın Kitabıyla konuşmayı tercih etmişler ve dillerini faydasız kelamdan korumaya çalışarak Rabblerinin sözleriyle onları ıslatmışlardır.

Biz elbette ki senden her an Allah'ın Kitabıyla konuşmanı istemiyoruz. Ve böyle bir şeyin vakıasının olmasının da mevcut şartlarda mümkün olmadığını biliyoruz. Bizim senden istediğimiz; boş sözlerden yüz çevirerek meclislerini ve oturumlarını güzelleştirmen ve bu ortamları Rabbinin zikri ve şükrü ile tezyin ederek Allah'ın razı olacağı meclislere çevirmendir. İşte o zaman Kur'ân'la konuşan o değerli kadınla aynı gayeyi gerçekleştirmiş olursun. O, *"Rabbim gazaplanır."* korkusuyla sadece Kur'ân'la konuşmuştu; sen de Rabbim razı olsun diye hakka muvafık sözlerle normal bir şekilde konuşursun; sonuçta aynı amacı güttüğünüzden dolayı inşallah ecirde eşit olursunuz. Bu noktada birazcık gayret ettiğinde hayatının ne kadar anlam kazandığını göreceksin.

Rivayette Abdullah b. Mübarek'in *"Neden benim gibi konuşmuyorsun"* sözüne karşılık kadının: ***"Bir söz telaffuz ettiği an, yanında hazır bulunan bir gözetleyici vardır."*** [77] ayetiyle cevap vermesi çok dikkat çekicidir. Zira bu ayet Selef-i Sâlihin'i boş konuşmaktan alıkoyup frenleyen ayetlerden biridir. Kadın da bunu iyi anladığı için İbni Mübarek'e aynı ayetle cevap vermiş ve boş konuşmamasının gerekçesini bu ayette geçen ifadeye bağlamıştır.

Şimdi, önemine binaen bu ayet üzerinde kısaca birkaç şey zikredip bu meseleyi noktalamak istiyoruz. Sonrasında da oturumlarında dikkat etmen gereken diğer hususları özet bir şekilde zikretmeye çalışacağız.

Konuştuğun Her Şey Kaydedilmektedir!

Kul, konuştuğu şeylerin zapt-u rapt altına alındığını hakkıyla idrak ettiği anda boş konuşmaları biter ve sözlerini sadece hayırlı kelamlardan seçer. Bunun için öncelikle sözlerinin hepsinin yazılıp yazılmadığını bilmesi gerekmektedir.

Kulun konuştuğu her şeyin kaydedilip kaydedilmediği, Selef döneminde tartışılmış bir konudur. Onlardan kimisi *"ah", "vah", "tüh"* gibi şeyler de dâhil olmak üzere kulun tüm sözlerinin kaydedildiği görüşünü savunurken, kimisi ise sadece hayrı veya şerri

gerektiren sözlerinin zapt edildiğini savunmuştur.

Şimdi, bu konuyu tahlil etmesi için sözü İbni Kesir'e bırakıyoruz. İbni Kesir *(rh)*, öncelikle İbni Abbas'ın şöyle dediğini nakleder:

"Kulun hayır veya şer namına konuştuğu her şey yazılmaktadır. Hatta onun 'yedim', 'içtim', 'gittim', 'geldim', 'gördüm' gibi sözleri bile kaydedilir..." [78]

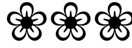
Bu rivayetin ardından ise şöyle der:

"Meleğin her sözü yazıp yazmadığı hususunda ulema ihtilaf etmiştir. Hasan-ı Basrî ve Katâde, meleğin her sözü yazdığı görüşündedir. İbni Abbas'ın iki kavlinden birisine göre ise melek sadece sevap ya da azap gerektiren sözleri yazar. Lakin ayetin zâhiri birinci görüşü desteklemektedir; zira ayet umumîdir..." [79]

Yani İbni Kesir'e göre meleğin her sözü yazdığını ifade eden birinci görüş, hem ayetin zâhirine daha uygun olması hem de şer'î delillere daha çok muvafakat etmesi açısından tercih edilmeye daha şayandır.

İnsanın her sözü zapt-u rapt altına alındığına göre, kişi konuştuğu şeylere azamî derecede dikkat etmeli ve ancak hesabını verebileceği şeyleri konuşmalıdır. Gerekirse bin düşünüp bir söylemelidir.

Bu nedenle ey bacım, meclislerinde sana fayda vermeyecek ve seni cehennemden kurtarıp cennete sokmayacak sözleri konuşmaktan sakınmalısın. Ta ki bu sayede hesabın kolay, cevabın basit olsun...

Değerli bacım, boş konuşmaların terki ile alakalı nasihatlerimiz burada bitti. Şimdi meclislerinde dikkat etmen gereken bazı kuralları zikretmeye geçecek ve oturumlarında nelere özen göstermen gerektiğini kısaca hatırlatmaya çalışacağız.

- Derslerine veya söz verdiğin oturumlarına vaktinde gelmeye özen göster. Eğer vaktinde gelmeyi ihmal edersen, bu oradaki kardeşlerine zarar verecektir. Çünkü senin geç gelmen zil çalmana, ev sahibinin kalkıp oturmasına ve benzeri bir takım meşgalelere sebep olacaktır ki, bu tüm dikkatleri dağıtacak, adaptasyonu altüst edecektir. Müslim'in ahitlerine ve sözlerine riayet etmesi gerektiğini yeniden hatırlatmaya gerek yoktur herhâlde!
- Oturumlarında ev sahibi olduğun zaman arkadaşlarına ikram yapmaya çalış. Bugün en ideal ve en pratik ikram *"çay"* kabul edildiği için derslerin bitiminde birkaç bardak da olsa çay ikram edebilirsin. Ama imkânın iyi, durumun müsait ise çayın yanında gevrek, pasta ve börek gibi şeyler ikram etmen de güzel olur.

"Kim Allah'a ve ahiret gününe iman ediyorsa misafirine ikramda bulunsun." [80]

- Arkadaşlarınla oturup muhabbet ederken zaruret haricinde telefonunla meşgul olma. Çünkü bu, senin onlara değer vermediğini, onları önemsemediğini hissettirecektir.
- Söz kesmemeye dikkat et ve konuşan kardeşlerini sabırla dinlemeyi bil.
- Özellikle ilim meclislerine gittiğinde konuşmaktan daha çok dinlemen gerektiğini aklından çıkarma. Selefimizdeki hikmet sahibi insanların dediği şu sözü kulağına küpe yap: *"İnsana, dinlediği şeyler konuştuklarından daha fazla olsun diye bir dil, iki kulak verilmiştir."*
- Meclislerinde bulunan büyüklerine söz önceliği vermeyi asla ihmal etme. Zira bu, Resûlullah'ın *(sav)* sünneti olmasının yanı sıra, edebe de en muvafık olanıdır. Sahabe arasında geçen şu olaya Resûlullah'ın müdahalesi bu kuralın doğruluğunun en güzel örneklerindendir:

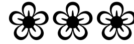
"Abdullah bin Sehl ve Muhayyısa bin Mesûd (r.anhuma) sulh günlerinde Hayber'e gitmişlerdi. İşlerini görmek için birbirlerinden ayrıldılar. Muhayyısa, buluşma yerine geldiğinde Abdullah bin Sehl'i kanlar içinde can çekişirken buldu. Onu defnetti ve sonra Medine'ye döndü. Abdullah'ın kardeşi olan Abdurrahman bin Sehl durumu öğrenince yanına Mesûd'un oğulları Muhayyısa ve Huveyyisa'yı da alarak Resûlullah'a (sav) gitti. Oradakilerin yaşça en küçüğü olan Abdurrhman olayı anlatmaya başladı. Bunun üzerine Resûlullah (sav):

— Sözü büyüğüne bırak, sözü büyüğüne bırak, buyurdu. Abdurrahman sustu, olayı ötekiler anlattı." [81]

- Arkadaşlarınla bir araya geldiğinde çok lüks ve aşırı pahalı kıyafetler giymemeye çalış. Unutma ki onlar içerisinde senin giyindiğin kıyafetleri alamayan insanlar olabilir. Hem bu, gereksiz yere arkandan konuşulmasına da sebebiyet verebilir. Hele hele ilim meclislerine veya ders halkalarına giderken sade giyinmeye, lüksten kaçınmaya daha da bir özen göster; çünkü insanın kıyafeti davranış ve hareketlerini yüzde yüz etkilemektedir. Edebe uygun olan kıyafetlerle ders halkalarına gittiğinde, bu hem insanlar nazarında senin değerini ve sana olan teveccühlerini artıracak hem de kalbinin daha huşulu ve sakin olmasını sağlayacaktır. Bu da dersten istifadeyi son derece artıracaktır.
- Gülmeyi gerektiren bir şey söz konusu olduğunda sakın ha kahkaha atma! Çünkü günümüz evlerinin geneli yeterli yalıtıma sahip olmadığı için sesi diğer binalara çok rahatlıkla iletmektedir. Kahkahalarınız diğer dairelerdeki insanlara duyulduğunda bu sizin için mürüvvet zedelemesine yol açacağı gibi,

hakkınızda olumsuz düşünülmeye de kapı aralayacaktır. Hem, ses diğer dairelerdeki insanlara gitmese bile kahkaha ile gülmek İslam'ın öngördüğü bir ahlak mıdır ki? İşte bu nedenle kahkaha ile değil, tebessüm ile gülmeye kendini alıştırman gerekmektedir. Tıpkı Resûlullah *(sav)* gibi...

- Kapının tam karşısına oturmamaya özen göster. Eğer ille de oturman gerekiyorsa gözünü sakındırmayı ve kontrol etmeyi bil. Çünkü kimi zaman evde bulunan buluğ çağındaki çocuklar/gençler, bir ihtiyaç için odanızın yanından geçebilir. Tam kapıya geldiklerinde kapı ansızın açılıp onlar senin uygunsuz hâllerine şahit olabileceği gibi, sen de onların uygunsuz hâllerine şahit olabilirsin. Eğer böyle bir ihtimal söz konusu değilse rahat davranmanda bir sakınca yoktur.
- Ziyaretini bitirip evlerden çıkarken topluca ve sesli bir şekilde çıkmamaya özen göster. Özellikle de apartmanlardan çıkışta buna çok daha fazla riayet et. Apartmanda arkadaşlarınla ille de konuşman icap etmişse, ya meclise geri dön, konuş ya da dışarıya çık ve konuşmanı öyle yap. Evden ayrıldığın andan dışarıya çıkana dek sessiz kalmaya kendini alıştır.

Değerli bacım, buraya kadar zikrettiğimiz maddeler oturum, gün, ders ve benzeri münasebetlerde dikkat etmen gereken kurallardan bazılarını ihtiva etmektedir. Bunların haricinde de elbette dikkat etmen gereken edep kuralları vardır. Sen bunları bu konuya ilişkin yazılmış özel kitaplardan daha etraflı bir şekilde öğrenebilirsin. Lakin zikrettiğimiz kurallara bile dikkat ettiğinde hayatında ne kadar değişiklik olduğunu hem kendin hem de etrafındaki insanlar anında fark edecektir. Sen inşallah bu kurallara dikkat etmeye nefsini alıştır. Alıştır ki, bu sayede yüce bir ahlaka sahip olma yolunda bir adım öteye gitmiş olasın.

Buhari
Ahmed b. Hanbel. Hadis 'sahih'tir.
Buhari ve Müslim.
Müslim
Ebu Davud
24 /Nûr, 27
24/ Nûr, 61
Sahîhu'l-Camii's-Sağîr, 3699.
İslam'ın bizlere öğrettiği selâm ifadeleri şunlardır:
1- Selâmun aleykum.
2- es- Selâmu aleykum.
3- es- Selâmu aleykum ve rahmetullah.
4- es- Selâmu aleykum ve rahmetullahi ve berekâtuhu.
4/ Nîsa, 86
Beyhakî, Şuabu'l-İman, 8944. Nasiruddin el-Elbanî bu hadis hakkında şöyle der: "Bu hadis, bu lafızla 'Münker'dir. Onlarca sahabiden bu manada birçok hadis nakledilmiş; ama hiçbirisinde 'salât' lafzı ve 'gelecek günahların affı' zikredilmemiştir." Bk. Silsiletu'l-Ehâdîsi's-Da'îfe, 652 numaralı rivayetin tahkiki.

Münker hadis, Hadis Usulü ilminde: "Zayıf olan bir râvinin, güvenilir râvilere muhalif olarak rivayet ettiği ve bu rivayetiyle tek kaldığı hadis" olarak tanımlanmıştır.
Tirmizi
94/İnşirâh, 7-8
İbn Kayyım, Medâricu'S-Sâlikîn, 3/129.
Silsiletu'l-Ehâdîsi's-Da'îfe, 7056. Mevkûf olarak "sahih"tir.
Sahîhu'l-Camii's-Sağîr, 3568. Hadis "sahih"tir.
İykazu Uli'l-Himemi'l-Âliye, s. 4.
Ebu Davud rivayet etmiştir.
Ebu Davud rivayet etmiştir. Hadis, sened itibariyle "zayıf"tır.
Buhari, Müslim.
Müslim
Müslim
Tefhîmu'l-Kur'ân, 3/528, 529.
Tirmizi
Yani bütün ilmimizi dünyayı elde etmek için sarf etmemeliyiz.
Tirmizi
Beyhakî, Şuabu'l-İman
Müslim
Ebu Davud
Tirmizi
23/Mü'minûn, 1-3
25/Furkân, 72
Bu nakiller "Vejetaryen Olmak İstiyoruz!" adlı eserimizin ikinci baskısında yer alan ekler bölümünden alıntılanmıştır. Nakillerin kaynakları orada mevcuttur.
Tirmizi
Tirmizi. Bu hadis hakkında İmam Nevevî (rh) şöyle demiştir: "Bu hadiste dili korumaya bir teşvik vardır. Dolayısıyla, her hangi bir söz söyleyecek kimsenin, konuşmaya başlamadan önce söyleyeceği şeyleri düşünmesi; eğer bir maslahat söz konusu ise konuşması, aksi hâlde susması gerekmektedir."
Ahmed bin Hanbel, Tirmizi.
İbni Mâce
Buhari
28/Kasas, 55
Müslim
Hâkim
Silsiletu'l-Ehadîsi's-Sahîha
Ebu Davud rivayet etmiştir. Hadis sahihtir.
İbni Mubarek, Zühd, 943.
Sünenu Said bin Mansur, 1407.
36/Yâsîn, 58
7/A'râf, 186
17/İsrâ, 1
19/Meryem, 10
26/ Şuarâ, 79
4/Nîsa, 43
2/Bakara, 187
2/Bakara, 158
2/Bakara, 184
50/Kâf, 18
17/İsrâ, 36
12/Yûsuf, 92
2/Bakara, 215
24/Nûr, 30
42/Şûrâ, 30
21/Enbiyâ, 79
43/Zuhruf 13, 14
31/Lokmân, 19
73/Müzzemmil, 20
2/Bakara, 269
5/Mâide, 101

18/Kehf, 46
16/Nahl, 16
4/Nîsa, 125
4/Nîsa, 164
19/Meryem, 12
18/Kehf, 19
69/Hakka, 24
57/Hadîd, 21
Cevâhiru'l-Edeb, s. 261. Hadis âlimleri bu rivayeti sened itibariyle zayıf görmüşlerdir. Hatta bazıları sırf Kur'ân'la konuşmanın uygun olmadığını öne sürerek bu rivayeti eleştirmişlerdir. Bazı âlimler ise yasaklanan şeyin bu olmadığını, aksine âlimlerin uygun görmediği şeyin, örneğin ismi Emrullah olan bir arkadaşın yanına geldiğinde Enbiya Sûresinin başında yer alan "Allah'ın emri geldi…" ayetini okuyarak onun geldiğini bildirmen olduğunu söylemişlerdir. Âlimlerimizin zikrettiği tüm bu şeyler elbette ki dikkate alınacak hususlardır; lakin bizim buradaki maksadımız, tarihteki bazı insanların boş konuşuruz korkusuyla normal kelamları bile terk ederek gösterdikleri hassasiyeti ortaya koymak ve bu sayede senin daha dikkatli olmanı sağlamaktır. Ne mutlu kıssalardan hisse çıkarabilenlere!
50/Kâf, 18
Tefsiru'l-Kur'âni'l-Azîm, 4/286.
Tefsiru'l-Kur'âni'l-Azîm, s. 286.
Buhari, Müslim.
Buhari, Müslim.

ŞAKALAŞMA VE GÜLME ADABI

Değerli bacım, konunun detayına girmeden önce birkaç paragrafla bir hususa temas etmek istiyoruz ki, bu husus konunun daha iyi anlaşılması için bir mukaddime niteliğindedir ve önemlidir.

Bilindiği üzere İslam'ın değerlerinden uzak, âdabına riayetten yoksun ve cahiliyenin ahlakıyla bezenmiş bir toplum içerisinde yaşıyoruz. İslam ahkâmının ilga edilmesinden bu yana Batı'nın ön gördüğü bir hayat tarzı ve ahlak sistemi bizlere dikte ediliyor. İnsanlar, evlatlarını veya maiyetlerinde bulunan kimseleri göregeldikleri bu kültür ve ahlak üzere yetiştiriyorlar. Bizler de bu toplumun fertleri olarak –ister istemez– bu gayriislami kültür ve ahlaktan etkileniyoruz. Çünkü bizi yetiştiren ebeveynlerimiz bu toplumun bir parçası olarak bizleri yetiştiler. Onlar da bu ahlak veya kültür üzere büyüdüler. Hayata gözlerini açtıklarında bu uygulamaları gördüler. Kur'ân ve sünnetten uzak oldukları için de, neyin doğru neyin yanlış; hangi şeylerin İslam âdabı, hangilerinin de cahiliye kuralları olduğunu ayırt edemediler. Ve ister istemez bu şekilde hayatlarını sürdürerek elleri altındaki nesilleri yetiştirdiler...

Bizler de onların elleri altında yetişen bir nesil olarak büyüdük. Bundan dolayı bu ahlak ve kültür üzere hayatımız şekillendi. Ta ki Allah'ın bir ikramı olarak Kur'ân ve sünnetle tanışana dek... Allah, ihsanıyla bizi Kitab'ı ve Resûlü ile tanıştırınca, üzerinde bulunduğumuz bazı ahlak ve kültürün İslam ile uyuşmadığını fark ettik. Fark ettik fark etmesine ama bunlardan vazgeçmemiz öyle zannedildiği gibi kolay olmadı. Çünkü bu ahlak ve kültür iliklerimize kadar işlemişti. Bilinçaltımıza yerleşmişti. Atamadık, terk edemedik, oldukça zorlandık... Bu da bizi bazen hayal kırıklığına, bazen ümitsizliğe, bazen de çaresizliğe sevk etti. Lakin kullarını oldukları hâl üzere bırakmayan, bizlere karşı son derece lütufkâr olan Rabbimiz ellerimizden tuttu ve -her ne kadar hakkıyla riayet edemesek bile- bizlere İslam ahlakını, İslam âdabını ve İslam kültürünü sevdirdi. Cahiliyeyi ve cahiliyenin kötü ahlakından bizleri nefret ettirdi.

"Fakat Allah, imanı size sevdirdi ve onu kalplerinizde süsledi. Küfür, fısk ve isyanı size çirkin/sevimsiz gösterdi." [1]

Bu nedenle Rabbimize sonsuz hamd ediyor ve bizleri razı olduğu kıvama getirmesi için bol bol dua ediyoruz.

İşte böylesi bir toplum içerisinde İslami ahlak ve âdaptan uzak bir şekilde yetiştiğimiz için bazı edep kurallarını uygulamaya koymada aksaklıklar yaşıyor, insanlarla muamelelerimizde birtakım sıkıntılarla karşı karşıya kalıyoruz. İstemediğimiz hâlde bazı edep dışı davranışlar sergiliyor, kimi olumsuz davranışlarla

insanlara muamelede bulunuyoruz. Burada önemli olan bütün bu menfî davranışların yanlış olduğunu, ideal tutumlar olmadığını biliyor olmamızdır. Yapsak bile, bunun hata olduğunun farkında olarak yapmamız işi biraz daha anlaşılır kılar. İşte işin burası, olayın analizi açısından çok mühim bir nokta. Bu noktayı iyi kavrarsak, zamanla hatalarımızı düzeltmemiz ve gün geçtikçe cahiliyeden bize sirayet etmiş ahlaklardan arınmamız daha kolay olacaktır. Dediğimiz gibi önemli olan yaptığımız yanlışların *"yanlış"* olduğunu bilmemiz ve bunun kabullenmemizdir.

Burada yeri gelmişken hemen belirtelim ki, bu toplumda yetişen Müslimler olarak bizler, her ne kadar dört dörtlük olmasak da, hakkıyla İslam'ın edebiyle edeplenemesek de, iç âlemimizde bu âdap kurallarını harfiyen uygulamayı, tıpkı Resûlullah *(sav)* gibi her konuda İslam'ın bizden istediği edep ilkelerine riayet etmeyi ve hatalarımızı en aza indirgeyerek güzel bir ahlakın sahipleri olmayı arzuluyoruz. Allah da biliyor ki, bunları cân-ı gönülden temenni ediyoruz. Ama belki yapamıyor, belki de hakkıyla hayata geçiremiyoruz. Ümit ederiz ki bu ve benzeri eserler ya da bu alanda yapılmış dersler sayesinde Allah *(cc)* biz Müslimleri ıslah eder ve bizleri güzel ahlak sahibi kimseler kılar. Rabbimizden temennimiz; olabildiği kadar bizleri ahlak-ı cemil sahibi kılması ve elverdiği ölçüde İslami âdapla bizleri âdaplandırmasıdır. Hiç şüphesiz O, duaları işiten ve onlara en güzel şekliyle icabet edendir.

Kıymetli bacım, işte bugün sana izah etmeye çalışacağımız konu, bu toplumda yetiştiğimiz için maalesef genelimizin hakkıyla riayet edemediği, en iyilerimizin bile yeterince âdabından uzak olduğu bir mesele olan İslam'ın gülme, şakalaşma ve mizah anlayışı üzerine olacaktır. İnşallah cahiliyenin üzerimizdeki etkisini kırar ve hakkıyla bu konunun âdabıyla âdaplanırız. Bu sayede öncelikle Rabbimizi razı eder, sonrasında da insanlara bu davanın vakûr bir dava olduğunu ve bu davada asıl olanın yılışıklık değil, ciddiyet olduğunu ortaya koyarız. Allah hepimize –İslam'ın her âdap kuralında olduğu gibi– şakalaşma ve gülme konusundaki âdap kurallarına da riayet etmeyi kolay kılsın. (Allahumme âmin)

İslam'da Asıl Olan Ciddiyettir

İslam, hiçbir zaman insanlara somurtkan olmayı, abusluğu, asık ve çatık bir çehreyle insanların karşısına çıkmayı emretmemiştir; aksine güler yüzlülüğü, mütebessimliği ve insanlara kendilerinin hayrını istediğimizi hissettiren bir çehre ile görünmeyi emir buyurmuştur. Hatta sadaka verecek hiçbir şey bulamayan kimselerin insanlarla karşılaştıklarında onlara güler yüzlü olmalarının, kendileri için sadaka sevabı kazandıran bir eylem olduğunu bildirmiştir.

"Kovandan kardeşinin kovasına (su vb. şeyleri) boşaltman bir sadakadır. İyiliği emretmen ve kötülükten alıkoyman bir sadakadır. Kardeşinin yüzüne karşı güler yüzlü olman bir

sadakadır..." [2]

İslam'ın insanlara güler yüzlü ve mütebessim olmalarını emretmesi, asla onların ciddiyetsiz, yılışık ve lakayt davranmasını öngördüğü anlamına gelmez. İslam, ciddiyet dinidir. Onda asıl olan vakardır. Bu nedenle birileri İslam'ın tebessüme, güler yüzlülüğe ve mizaha onay vermesinden hareketle cıvıklığı teyit ettiği zehabına kapılmamalıdır. İslam asla cıvıklığa ve aşırı mizaha müsaade etmemiştir.

Bugün üzülerek söylemeliyiz ki bazı Müslimler, neredeyse tüm oturmalarında, meclislerinde, birlikteliklerinde ve hatta ders gibi çok mühim buluşmalarında bile ciddiyeti elden bırakmış; yerine şakalaşmayı, lakaytlığı ve kahkahayı esas almış durumdadırlar. Bu asla kabul edilebilir bir şey değildir. Hele bir de böylelerinin Resûlullah'ın da güldüğünü öne sürerek yaptıkları yanlışa delil aramaya kalkışmaları, meseleyi daha da üzücü bir hâle getirmektedir. Doğrudur, Allah'ın Resûlü gülmüş ve şakalaşmıştır; ama O hiçbir zaman bunu hayatının temeli, yaşantısının esası, seyr-i sülûkunun medârı yapmamıştır. İnsanlarla bir araya geldiğinde onları neşelendirmek, hüzünlerini yok etmek ve kalplerine sürur sokmak için latifeler yapmıştır. Lakin bu, hiç kimseye Resûlullah'ın mizah konusunda insanı neredeyse insanlıktan çıkaracak tarzda sınırı aştığını iddia etme hakkı vermez. *"Benim bildiklerimi bilseniz, az güler çok ağlardınız"* [3] diye buyuran bir Peygamber, nasıl olur da hayatının merkezine mizah ve şakalaşmayı koyabilir? O sadece her konumda olması gerektiği gibi davranmış ve bunun bir gereği olarak da ara sıra latifelerle insanların kalbini kazanmayı amaçlamıştır. Ve hamd olsun ki, bunu da en iyi şekilde başarmıştır. Kendisine Resûlullah'ı *(sav)* örnek edinen bir Müslim'in da böyle olması ve hayatının medarına ciddiyeti esas alarak seyr-i sülûkunda vakur bir duruş sergilemesi gerekmektedir. Bu, bizden beklenen asıl ve asil duruştur. Bunun istisnalarını ve hangi durumlarda gülüp şakalaşacağımızı konumuzun ilerleyen bölümlerinde inşallah zikretmeye çalışacağız.

İslam Denge Dinidir

Her konuda mükemmel hükümler vaz eden dinimiz, şakalaşma ve espri konusunda da en güzel hükümleri vaz etmiş ve insanların bu konuda denge içerisinde olmaları gerektiğini vurgulamıştır. İslam âlimlerimizin belirttiğine göre mizah ve şakalaşma hususunda insanlar üç kısımdır:

1. Biteviye mizaha dalan ve hayatları şaka şamata üzere kurulu olanlar.
2. Şakalaşmayı sevmeyen ve her daim ciddiyeti esas alarak neredeyse hiç latife yapmayanlar.
3. Orta yollu olup yeri geldiğinde şakalaşan, yeri geldiğinde de ciddi olanlar.

Allah Resûlü'nün hayatını inceleyenler, onun son maddede ifade edildiği gibi yeri

geldiğinde şakalaşan, yeri geldiğinde ise ciddi olan bir şahsiyet olduğunu görürler. O, hayatını denge üzere kurduğu ve her işinde orta yollu olduğu için şakalaşma ve mizah hususunda da bu dengeyi korumuş ve ortamın gerektirdiği şey neyse onunla amel etmiştir.

Ebu Hureyre *(ra)* anlatır:

"Bir defasında Resûlullah'a:

— Ey Allah'ın Resûlü! Sen bizimle şakalaşıyorsun, dedim.

Bunun üzerine Resûlullah (sav):

— Doğrudur, ancak ben haktan başka bir şey söylemem, buyurdu." [4]

Ebu Hureyre *(ra)*, herhalde Allah Resûlü'nün konumu itibariyle hiçbir surette şaka yapmaması gerektiğini düşünmüştü; bu nedenle de sorusunu, şaşkınlığını ortaya koyan bir tarz ile sordu. Allah Resûlü ise bu cevabıyla ona, insan olmanın bir gereği olarak kendisinin de şakalaştığını; ama her işinde olduğu gibi bu işinde de *"doğruluk"* ilkesi ile hareket ettiğini bildirdi.

Bildiğimiz üzere Allah'ın Resûlü *(sav)*, bizler için hayatın her alanında örnektir. Rabbimiz onu, yaşantımızın her noktasında örnek edinelim diye numune-i imtisal kılmıştır. Yememizde, içmemizde, oturmamızda, kalkmamızda, gelmemizde, gitmemizde hâsılı her şeyimizde O bizlere en ideal örnektir. Yine bunun gibi O, bizlere bir baba, bir imam, bir komutan, bir lider, bir eş, bir öğretmen, bir arkadaş olarak da eşsiz bir modeldir. Yani O, bizim için hayatın her alanında, her lahzasında ve her konumunda örnek alınacak bir *"numune"*dir.

"Andolsun ki sizin için Allah'ı ve ahiret gününü uman ve Allah'ı çokça zikredenler için Allah Resûlü'nde güzel bir örneklik vardır." [5]

Bu ayette Rabbimiz, Resûlullah'ın *(sav)* bizler için mutlak anlamda bir numune olduğunu ve Onun her yönüyle bizlere örneklik teşkil ettiğini bildirmiştir. Rabbimizin, ***"Allah'ın Resûlü'nde sizin için güzel bir örnek vardır."*** buyurarak Resûlullah'ın bir yönünü kayıtlandırmaması, Onun her yönüyle bizlere örneklik edeceğinin bir delilidir. Bu nedenle Onu her şeyde ve her konuda örnek kabul etmek gerekir. Konumuzla alakalı olarak söyleyecek olursak; Efendimiz mizah, şakalaşma ve espri konusunda da bizlere örnektir. Onun bu konudaki örnekliği vasat bir çizgide olup yeri geldiğinde şakalaşmak, yeri geldiğinde ise ciddi olmak şeklinde ortaya çıkmıştır. Bizlerin de böyle olması ve hayatı tadında yaşayarak orta bir kıvamda latifeleşmeyi bilmesi gerekmektedir. Ne birilerinin yaptığı gibi hayatın her alanını şakaya vurmalı ne de bazılarının takındığı gibi her yer ve ortamda somurtkan bir tavır takınmalıyız. Aksine Resûlullah gibi orta yollu olmalıyız.

Bugün bazı Müslimler, ne yazık ki Resûlullah gibi orta yollu olmak yerine her ortamlarını gırgır ve şamataya çevirmekte, ciddi yerlerde bile şaka ve esprilerle ortamların vakarını bozmaktadırlar. Âlimlerin meclislerinde, büyüklerin sohbetlerinde veya bilgi teatisi yapılan ilim halkalarında bile maalesef ki beş dakika olsun ciddi bir şekilde duramamaktadırlar. Ne âlim tanımaktalar, ne de büyük! Böyle olduğu için hem genel itibariyle insanların hem de ciddiyeti prensip edinmiş Müslimlerin gözünden düşmektedirler. Onların bu hâlini gören sıradan kimseler ise öncelikle onların zatlarından, sonrasında ise onların üzerinde bulunduğu yol ve akideden teberrî ediyorlar. Bu davranışın kendimize ve akidemize zarar getirdiğini göz önüne alarak Allah için daha ciddi olmalı, daha vakur bir şekilde insanların içerisine çıkmalıyız.

Bu ahlakın kadınlarda daha yoğun bir şekilde tebellür ettiği kulağımıza gelen bilgiler arasında. Davet ve tebliğ sahasında bir şeyler yapmaya çalışan ciddi bacılarımızın en çok şikâyetçi olduğu konulardan bir tanesi, ne yazık ki bu mevzu. Müslim bazı kadınların her ortamda aşırı derecede mizah ve espri yaparak işin cılkını çıkarması, sürekli şakalaşmalar ve aşırı derecede gülmelerle ortamların maneviyatını bozmaları tebliğ ve davet ile meşgul olan bacılarımızı oldukça rahatsız etmektedir. Onların bu olumsuz tavırları, kendileriyle bir arada bulunmama gibi bir olumsuz sonucu doğurmaktadır. Hele bir de bu tür bacıların aynı tavırlar içerisinde tebliğ ve davet ortamlarında yer almaları, bizi gözlemleyerek kim olduğumuzu öğrenmek isteyen ve bizlere not verecek olan insanların zihninde çok kötü bir imaj bırakmakta, hakkımızda olumsuz kanılara varmalarına neden olmaktadır.

Bu nedenle, eğer sende de zikrettiğimiz şeylere benzer bazı hasletler varsa, hiç durma hemen onları terk etmeye çalış ve örneğin Muhammed *(sav)* gibi vasat bir insan olma yolunda gayret et.

Şakalaşma Adabının Kuralları

Üstte de dediğimiz gibi, her konuda mükemmel hükümler koyan dinimiz, şakalaşma ve espri konusunda da en güzel hükümleri vaz etmiş ve biz Müslimlerin nasıl bir espri anlayışına sahip olması gerektiği noktasında yolumuzu aydınlatmıştır. Âlimlerimizin belirttiğine göre bu hükümlerden bazıları özetle şunlardır:

1. Yaptığımız şaka, latife veya espriler, içerisinde asla Allah'ın isimleri, ayetleri, peygamberleri ve İslam'ın değerleri ile alay etmeyi barındırmamalıdır. Bugün bazı insanların şakaları maalesef bu türdendir. Adam şaka yapıp insanları güldüreceğim derken, bir anda Rabbinin ayetlerini veya O'nun değer atfettiği şeyleri ayaklar altına almakta ve farkında olarak veya olmayarak *"mukaddesât"* ile alay eder bir pozisyona düşmektedir. Bu tür bir şaka, ne niyetle ve hangi maksatla yapılırsa yapılsın küfürdür

ve insanı dinden çıkartır. Rabbimiz bu hususla alakalı olarak şöyle buyurur:

"Andolsun ki sözlerini onlara soracak olsan: 'Lafa dalmış, eğleniyorduk.' diyeceklerdir. De ki: 'Allah'ı, ayetlerini ve Resûlü'nü mü alaya alıyorsunuz?' Özür dilemeyiniz! Muhakkak ki imanlarınızdan sonra kâfir oldunuz." [6]

İmam Taberî'nin naklettiğine göre bu ayetin nüzul sebebi şu olaydır:

"Tebuk gazvesinde bir adam:

—Bizim şu Kur'ân okuyanlarımız kadar midelerine düşkün, dilleri yalancı ve düşmanla karşılaşma esnasında korkak kimseleri görmedim, dedi.

O mecliste bulunan bir adam da:

—Yalan söylüyorsun! Sen bir münafıksın! Seni Resûlullâh'a haber vereceğim, dedi.

Bu haber Resûlullâh'a ulaştı ve bunun üzerine bu ayetler indi." [7]

Bu rivayete göre bu sözleri sarf eden kimseler, sahabenin âlimleriyle –ki âlimler bu dinin önemli makamlarından birisini temsil etmektedirler– alay ettikleri için imanlarından sonra kâfir olmuşlardır.

İşte bunun gibi, bir insan bu dinin *"mukaddes"* kabul ettiği, önemli saydığı veya değer atfettiği herhangi bir şeyi alay konusu edinirse, sırf bununla dinden çıkar ve bu konuda niyetine de itibar edilmez; zira bu dinde alay konusu edilecek tek bir madde dahi yoktur.

Bugün bazı insanlar şaka ve mizahlarında dinin önem atfettiği şeyleri konu ediniyor ve bu sayede –Allah muhafaza– imanlarını kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kalıyorlar. Adam başlıyor konuşmasına *"Bahçeye bir inek girmiş, bir de hoca..."* diye, sonra hocaların yiyiciliği ve beleşçiliğine lafı getiriyor, en sonunda da sanki iyi bir iş yapıyormuşçasına sözü ilim ehlinin mide konusundaki zaafıyla noktalandırıyor. Bu adam farkında olarak veya olmayarak, bilerek veya bilmeyerek İslam âlimlerinin kadr-u kıymetini ayaklar altına almasının yanı sıra, onları –hâşâ– ineklerden daha fazla yiyen, boğazlarından başka derdi olmayan kimselermiş gibi lanse ediyor.

Ve yine başlıyor sözlerine: *"Şu bizim çarşaflılar var ya..."* diye, nihayetinde sözlerini *"Kara Fatmalar"*, *"öcüler"* veya *"böcüler"*'le bitiriyor.

'Şu bizim sakallılar var ya...' diye açıyor ağzını, *'Keçi sakallılar'*la noktalıyor sözünü.

Tüm bunlar çok tehlikeli ifadeler olmasının yanı sıra, insanın ayağını kaydırarak onu her an cehennemin gayyalarından bir tanesine yuvarlayabilecek tehlikede sözlerdir.

Bir Müslim gafleten bile böyle bir şaka yapacak olsa önce ikaz edilir, eğer tekrar ederse küfrüne hükmolunur. İşte iş, bu kadar tehlikelidir!

2. Yaptığımız şaka ve espriler asla bir günahı içermemelidir. İçerisinde bir günah barındıran her türlü şakalar, İslam'da haramdır ve asla caiz değildir. Üst satırlarda yer

verdiğimiz Ebu Hureyre *(ra)* hadisi bunun delilidir. Hatırlanacağı üzere onun hayreti üzerine Resûlullah'ın *(sav)*: *"Ben, haktan başka bir şey söylemem!"* buyurmuş ve bununla şakalarda dahi hak dışı bir şey söylenmemesi gerektiğini vurgulamıştı.

Müslimler de, tıpkı önderleri olan Peygamber *(sav)* gibi şakalaşmalarında haktan başka bir şey söylememeli, yalan ve aldatıcı sözler gibi insanların güvenini zedeleyecek yollara asla tevessül etmemelidirler. Resûlullah *(sav)* şöyle buyurur:

"Veyl olsun, insanları güldürmek için konuşup yalan söyleyene! Veyl olsun ona, veyl olsun ona!" [8]

Mizahlarında yalanı terk edip, şaka yere bile olsa bir günah ile latife yapmayanlara cennetin ortasında bir köşk verileceği vadedilmiştir. Ve bu vaade Peygamber Efendimiz *(sav)* kefil olmuştur.

"Ben, haklı bile olsa çekişip didişmeyen kimseye cennetin kenarında bir köşk verileceğine kefilim. Şaka yere bile olsa yalan söylemeyen kimseye cennetin ortasında bir köşk verileceğine kefilim. Ahlakı güzel olana da cennetin en yüksek yerinde bir köşk verileceğine kefilim." [9]

3. Yaptığımız şakalar asla ahlakı, mürüvveti ve mümin kişiliğimizi zedeleyen türden şakalar olmamalıdır. Ahlaka halel getiren, mürüvveti zedeleyen ve insanın ağzını bozan şakalar şaka değil, şaklabanlıktır. Bazı kardeşlerimiz şaka yapayım derken, ağza alınmayacak sözler sarf ediyor, küfürler ediyor veya belden aşağı fıkralar anlatarak karşı tarafı güldürmeye çalışıyorlar.

Bu nasıl bir ahlak, nasıl bir mizah anlayışıdır?!

Hiç, bir Müslim'e yakışır mı?

İnsanlara hoş vakit geçirteyim derken ahlak ve mürüvvetten hangi hakla ödün verilebilir?

Biz bir Müslim olarak asla böylesi şaklabanlıklara, soytarılıklara, edepsizliklere kalkışmamalı, mürüvvetimizi koruyarak ahlak ve şahsiyetimizden asla ödün vermemeliyiz.

4. Yaptığımız şakalar kesinlikle bir mümini korkutma formatında olmamalıdır. Bir mümini korkutan her türlü şaka bizzat Resûlullah'ın dili ile haram kılınmıştır. Resûlullah *(sav)* şöyle buyurur:

"Bir Müslim'in bir Müslim'i korkutması helal değildir." [10]

"Sizden biriniz silâhını (çıkarıp) din kardeşine işaret etmesin. Çünkü o bilmez, belki şeytan silâhı elinden çeker de, bu yüzden cehennemin bir çukuruna yuvarlanıverir." [11]

"Bir kimse kardeşine –velev bu kardeşi ana baba bir öz kardeşi bile olsa– bir demirle işaret ederse, elinden onu bırakıncaya kadar melekler ona lânet eder." [12]

Bugün bazı Müslimler, samimi oldukları arkadaşlarının parasını, kimliğini, cüzdanını, telefonunu ve benzeri eşyalarını saklıyor, bir metasını kaybederek onun endişeye kapılmasına neden oluyorlar. Veya arabayı üzerine sürüyor, polis numarası yapıyor, yüksekten düşürecekmiş gibi iteliyor, ansızın ışıkları söndürüyor ve buna benzer bir takım şakalarla kardeşlerini korkutuyorlar. Bunlar asla bir Müslim'in yapacağı işlerden değildir. İslam'ın bizler için öngördüğü mizah anlayışıyla bağdaşmaz. Bir Müslim'in –nefsine hoş gelse bile– bu tarz şakalar yaparak kardeşlerini korku ve endişeye sevk etmesi helal olmaz. Edep sahibi Müslimlerin bu tarz şakalaşmalardan uzak durmaları gerekmektedir.

5. Yaptığımız şaka ve espriler asla bir hakkın ihlaline neden olmamalı, haram olan bir şey şaka nedeniyle helale dönüştürülmemelidir. Bugün buna *"kesik atma"* denilmektedir. Kesik atmak, bir mümінin malını şer'î bir hak olmaksızın zimmete geçirmek demektir ki, karşı tarafın rızası söz konusu değilse kesinlikle haram olur. İslam'da kat'î surette yasaklanmış bir âdettir. Bazı Müslimler, kardeşlerinde gördükleri saat, kalem, yüzük, tesbih ve benzeri güzel şeyleri önce istemekte, ardından da *"Kesik attım!"* diyerek o eşyalara el koymaktadırlar. Bu, biraz önce de dediğimiz gibi asla caiz değildir. Bazı kardeşlerimiz, maalesef ki bu kötü âdete müptela olmuş durumdadırlar. Özellikle erkeklerde bu âdet çok yaygın vaziyettedir. Bayanlar arasında da nispeten mevcuttur. Bir Müslim'in ne yapıp edip alışkanlık hâline getirdiği bu şenî hastalığı terk etmesi gerekmektedir. Resûlullah *(sav)* bu konuda şöyle buyurur:

"Sizden biriniz kardeşinin asasını, ister oynama amaçlı, ister ciddiyetle asla almasın/zimmetine geçirmesin! Kardeşinin asasını alan, derhal asasını geri ona versin." [13]

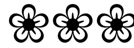
6. Yaptığımız şaka ve espriler uygun vakitlerde yapılmalıdır. Unutmamak gerekir ki her vakit, espri için elverişli ve uygun bir vakit değildir. Kimi insanlar vardır ki, bir sıkıntısı sebebiyle morali bozuktur. Bazılarının derdi, kederi vardır. Bazıları önemli bir yakınını kaybetmiştir. Bazıları da belki eşleri ile tartışmıştır, sıkıntıdadır. Eğer sürekli espri derdinde olur, insanların ruh hallerini anlamaz ve sanki ortalık güllük gülistanlıkmış gibi davranırsak her an kendimizin moralinin bozulması gibi bir durumla karşı karşıya kalabiliriz. Böylesi durumda da kendimizden başkasını kınamamalıyız.

7. Yaptığımız şaka ve espriler uygun mekânlarda yapılmalıdır. Bilinmelidir ki her mekân, şaka şamata mekânı değildir. Bazı meclisler ciddiyet ister. Oralarda ağır başlı ve vakur bir şekilde durmayı bilmelidir Müslim. Eğer bu meclislerde de cıvık davranmayı sürdürürse, insanların gözünden düşer, değerini kaybeder, ağırlığını yitirir. Cenaze evleri, hasta yakınlarının yanları, mescidler ve ilim meclisleri gibi

yerler hep ciddiyetin öne çıktığı yerlerdir. Müslim, özellikle bu tür yerlerde çok daha hassas olmalı, yaptıklarına azami derecede dikkat ederek davranmalıdır. Her şeyi yerli yerinde yaparak insanların hâlet-i rûhiyelerine göre hareket etmeyi bilmelidir. Böyle yaparsa sünnete isabet ederek hareket etmiş olur.

8. Yaptığımız şaka ve espriler uygun insanlara yapılmalıdır. Şakalarımızda zaman ve mekân faktörü ne kadar önemli ise, insan faktörü de o kadar önemlidir. Her insan şakayı kaldırmayabilir. Kimi insanlar yapıları gereği şakadan hoşlanmaz, esprileri kaldırmazlar. Kendilerine şaka yapanlara karşı anında reaksiyon göstererek farklı tepkiler verebilirler. Kimi zaman da tepkileri normalin çok üzerinde olur. Karşı tarafa beklenmedik bir şok yaşatabilirler. Böylesi vasıflarıyla öne çıkmış birileri varsa onlara şaka yapma noktasında çok hassas olunmalıdır. Yine âlimler, yaşlılar, kadr-u kıymeti büyük insanlar ve ciddiyetiyle tanınan insanlar, şakalaşmalarda çok dikkatli davranılması gereken insanlardır. Müslim, her insana yapısına göre davranmayı becerebilen bir kişi olmalıdır. Bu da sünnettendir.

Buraya kadar zikrettiğimiz şakalaşma ilkeleri, her Müslim'in mizah ortamlarında titizlikle riayet etmesi gereken kurallardandır. Bir Müslim her insana şaka yapabilir. Büyük âlimlere bile şaka yapmakta bir beis yoktur ama bu, kıvamında, tadında ve dozunda olmalıdır. Her şey tadında ve dozunda güzeldir. İnsana lezzet veren şeker bile fazla kullanıldığında çayı içilmez hâle getirir. Bu nedenle şakalaşmalarımızdaki orantıyı çok iyi ayarlamalı ve esprilerimizi miktarınca yapmalıyız.

Değerli bacım, buraya kadar genel olarak erkeği ve kadınıyla bütün Müslimlerin dikkat etmesi gereken bazı *"mizah âdabı"* kurallarına temas etmeye çalıştık. Burada zikrettiğimiz şeylerin hâricinde de elbette dikkat edilmesi gereken bir takım ilke ve kurallar mevcuttur. Sen bunları âdab-ı muâşeret kitaplarından araştırarak öğrenebilirsin.

Bu bağlamda Ömer bin Abdulaziz'in *(rh)* söylediği şu söz ne de güzeldir: *"Allah'tan korkun ve (aşırı) mizah yapmaktan kaçının; çünkü mizah, kin gütmeye ve kötülüğe sürükler. Kur'ân ile konuşun ve Kur'ân'ın gölgesinde oturun. Eğer Kur'ân size ağır gelirse, o zaman erkeklerin konuşmasından güzel bir konuşma yapın."* [14]

Bazı hikmet ehli insanların da şöyle dediği nakledilmiştir: *"(Aşırı) mizah, ateşin odunu yiyip bitirdiği gibi heybeti/saygınlığı yer bitirir."*

Yine bir sözde de şöyle denilmiştir: *"Çok şaka yapanın saygınlığı azalır; tartışması çok olanın da gıybeti (nefse) tatlı gelir."* [15]

İslam'da şakalaşma âdabının nasıl olması gerektiğine dair küçük bir risale kaleme alan Ebu'l-Berekât el-Ğazzî *(rh)*, mizahın kıvamında güzel olduğunu ve aşırısının

kınanmayı gerekli kıldığını şu sözleriyle ifade eder: *"Mizah, ahlak sınırlarını aşacak kadar ileri götürüldüğünde rezillik ve alçaklık olur."* [16]

Çok şaka yapan, matrak olan ve bu vasıfla öne çıkan biri olmak yerine; sükûnet, vakar ve edeple anılmamız bizler için daha hayırlıdır. Sen de İslam davasının hanım bir neferi olarak bu vasıflarla öne çıkmaya gayret et. Edebinle anıl, vakarınla bilin; ama yeri geldiğinde kardeşlerine latife yapmayı da ihmal etme. Böyle olursan Rabbinin katında da, insanların gönlünde de hayırla yer eden ve güzel şekilde anılan birisi olursun.

Evet, şimdi Efendimiz'in *(sav)* şaka ve latifelerinden bazı örnekler zikrederek bu konuda nasıl bir tutum içerisinde olmamız gerektiğini ifade edebiliriz.

Allah Resûlü'nün Şakalarından Birkaç Enstantane

Resûlullah *(sav)*, ara sıra hoşa giden, tatlı, nükteli ve latifeli sözler söyler, bazen güzel esprilerle etrafındakilere neşe ve mutluluk saçar, bazen de bunlarla onları düşünmeye sevk ederdi. Şu rivayetler onun bu yönünü ortaya koymaktadır:

1. Bir gün hizmetinde bulunan Enes bin Mâlik'i *(ra)* yanına çağırdı ve ona: *"Yâ ze'l-Uzuneyn/Ey iki kulaklı!"* [17] diyerek latife yaptı.

2. Enes bin Mâlik'in *(ra)* küçük bir kardeşi vardı. Adı *"Ebu Umeyr"* idi. Bu çocuk çok küçük yaştaydı. *"Nuğayr"* adında küçük bir kuş besliyordu. Bir gün bu kuş öldü. Ebu Umeyr buna çok üzülmüştü. Resûlullah *(sav)* onun üzgün olduğunu görünce *"Ebu Umeyr! Ne yaptı Nuğayr?"* [18] diyerek ona latife yaptı, onun gönlünü almak istedi.

3. Resûlullah'a *(sav)* bir adam geldi ve:

"—Ey Allah'ın Resûlü! Beni bir deveye bindirsenize, dedi.

Resûlullah (sav):

—Ben seni dişi devenin yavrusuna bindireceğim, buyurdu.

Adam:

—Ben devenin yavrusunu ne yapayım, deyince, Resûlullah (sav):

—Develeri, dişi develerden başkası mı doğurur?" diyerek latifesini ortaya koydu.[19]

4. Yaşlı bir kadın, bir gün Resûlullah'ın *(sav)* huzuruna gelerek:

"—Ey Allah Resûlü! Benim için dua et de cennete gireyim, dedi.

Resûlullah *(sav)*:

— İyi de, cennete yaşlı kadınlar girmeyecek ki, buyurdu.

Yaşlı kadın neye uğradığını şaşırarak, büyük bir üzüntü içerisinde ve ağlayarak geri döndü. Resûlullah *(sav)* ashabına:

—Ona söyleyin, yaşlı kadınlar cennete yaşlı olarak değil, genç olarak girecekler,

buyurdu. Sonra da şu ayeti okudu:

"Şüphesiz ki biz, (cennet kadınlarını) yeniden yaratmışızdır. Onları bakire kılmışızdır. Eşlerine aşık ve yaşıt..." [20] [21]

5. Resûlullah'ın *(sav)* ashabından bir bedevi vardı. Adı *"Zâhir"* idi. Bu zat, ara sıra Resûlullah'a köy azığı gönderirdi. Bir gün şehre geldi. Köyden getirdiği şeyleri pazarda satıp bitirmişti. Resûlullah *(sav)* tesadüfen oraya uğradı. Zâhir'in arkasından giderek geriye dönemeyecek şekilde onu yakaladı. Zâhir *(ra)*:

"—Kimdir o? Bıraksana." dedi.

Allah'ın Resûlü onu bırakıp da Zâhir geriye dönünce, kendisini tutanın Resûlullah *(sav)* olduğunu gördü. Bunun üzerine sırtını Efendimize tekrar yasladı. Efendimizin yaptığı bu şakayı ne kadar sevdiğini, kendisine bu kadar samimi davranmasından ne kadar hoşlandığını göstermek istedi. Sonra Resûlullah *(sav)* bir latife daha yapmayı murad etti ve:

"—İçinizde bu köleyi satın alacak var mı, diye etrafa seslendi.

Bunu duyunca Zahir (ra), köle oluşundan hareketle değersizliğini ifade etmek için:

—Ey Allah Resûlü! Benim gibi bir köleyi satın alan kimse muhakkak zarar eder, dedi. Bunun üzerine Resûlullah (sav) onun bu sözüne karşılık:

—Ama Allah katında senin değerin yüksektir, buyurdu." [22]

6. Muhammed bin Rebi *(ra)* anlatır:

"Ben beş yaşındayken Resûlullah bir kovadan ağzına su aldı ve o suyun bir kısmını bana püskürttü." [23]

7. Suheyb er-Rûmî *(ra)* anlatır:

"Resûlullah'ın (sav) yanına gitmiştim. Önünde bir ekmek ve hurma vardı. Bana:

—Yaklaş ve ye, buyurdu.

Ben de hurma yemeye başladım. O ara Resûlullah (sav) bana:

—Gözün ağrıdığı hâlde hurma mı yiyorsun, dedi.

Ben de:

—Ey Allah'ın Resûlü, ben ağrımayan tarafla yiyorum, dedim.

Bu söz üzerine Resûlullah (sav) tebessüm ederek güldü." [24]

Aktardığımız bu nakiller, Onun latife ve şaka yönünü ortaya koymaktadır. Bu nakilleri incelediğimizde Onun genellikle şu sebeplerden ötürü şaka yaptığını görürüz:

- Karşı tarafa sevgisini göstermek için.
- Sıkıntıları hafifletmek, acıları dindirmek için.
- Ortamı yumuşatmak için.
- Terbiye ve eğitim amaçlı.

Bu saydığımız maddelerden hangisiyle olursa olsun bir Müslim'in latife yapmasında herhangi bir sakınca yoktur.

Bununla birlikte kaynaklarımızda Onun, mizahı ve şakalaşmayı yasaklayan sözleri de mevcuttur. Bu sözlerinden birisinde şöyle buyurur:

"Kardeşinle tartışma! Onunla şakalaşma ve ona söz verip sakın cayma!" [25]

Bu söz, zahiri itibariyle Müslimlere şaka yapmayı yasaklamaktadır. Resûlullah'ın hayatına baktığımızda Onun, arkadaşlarına ve etrafındakilere şaka yaptığını görüyoruz; ama bu sözünde arkadaşlarımızla şakalaşmamızı bizlere yasaklıyor. Bu durumda bu iki zıt bilginin arasını nasıl bulacak ve hangi şeyle amel edeceğiz?

Cevap: Bu soruyu İmam Gazali merhum da sormuş ve şu şekilde cevap vererek delillerin arasını bulmaya çalışmıştır:

"Eğer sen Resûlullah'ın ve ashabının yaptığına güç yetirebiliyorsan, yani mizah yaparken sadece doğruyu söylüyor, hiçbir kalbi kırmıyor, mizahta aşırıya kaçmıyor ve bunu (sürekli değil de) ara sıra yapıyorsan, o zaman senin de mizah yapmanda hiçbir sakınca yoktur. Lakin kişinin, mizahı sürekli kendisiyle meşgul olduğu ve hakkında aşırıya gittiği bir 'uğraşı' hâline getirmesi, sonra da Resûlullah'ın yaptığı şeyleri kendisine delil tutmaya çalışması büyük bir hatadır." [26]

Bu soruya şöyle de cevap vermemiz mümkündür:

1. Şakalaşmayı yasaklayan İmam Tirmizi'nin naklettiği rivayet, senedinde yer alan Leys bin Ebî Süleym adlı kişiden dolayı zayıftır. Efendimizin şakalaştığını ifade eden hadisler ise, başta Buhari gibi büyük imamlar tarafından nakledilmiş sahih ve güvenilir rivayetlerdir. Dolayısıyla bu rivayetler karşısında senedinde zayıflık bulunan bir nakli getirip bunun üzerinden hüküm çıkarmaya kalkışmak doğru bir yaklaşım değildir.

2. Hadisin senedini sahih kabul etsek bile, bu yasaklama aşırılığa ve olması gereken seviyenin üstüne hamledilir. Buna göre mana *"Kardeşinle aşırı bir şekilde şakalaşma!"* anlamındadır. Bu izah, Resûlullah'ın uygulamalarının delalet ettiği bir husus olmasının yanı sıra, delilleri cem etmesi bakımından da tercihe şayandır. Yine de Allah en iyisini bilir.

Buraya kadar aktardığımız rivayetler, Resûlullah'ın *(sav)* yaptığı mizahların niteliğini

ortaya koymaktadır. Tüm bu mizahların ortak özelliği; nitelikli ve anlamlı olmasıdır. Efendimiz *(sav)* hiçbir zaman yalanı, cıvıklığı, hak ihlalini, korkutmayı ve içeriğinde mürüvveti zedelemeyi barındıran şakalaşmaları yapmamıştır. Onun kutlu yolunun yolcuları olan biz Müslimlerin da, şakalaşmalarımızda Onun ahlakını takip etmesi ve nitelikli şakalar yaparak sünnetine ittiba etmesi gerekmektedir.

Onun kutlu yolunun ilk yolcuları olan Ashab-ı Kiram da bu minvalde hareket etmiş ve nitelikli latifelerle birbirlerini neşelendirmişlerdir. İşte şimdi onların şakalarından bazı tablolar sunmaya çalışalım:

Sahabenin Şakalarından Örnekler

1. Resûlullah'ı *(sav)* çok seven Nuayman *(ra)*, Medine'ye iyi bir şey getirildiğinde hemen alır ve ona hediye ederdi. Yine bir defasında Nuayman, satıcıda gördüğü enfes bir balı alıp Resûlullah'a getirdi ve hediye etti. Daha sonra satıcı parayı isteyince, adamı tutup Resûlullah'a getirdi ve parayı Ondan almasını söyledi.

"Resûlullah (sav):

—Ey Nuayman! Sen bunu hani hediye etmiştin, deyince,

—Ya Resûlallah! Bu güzel balı senin yemeni çok istedim, param olmadığı için de böyle yaptım, dedi. Bunun üzerine Resûlullah (sav) gülerek adamın parasını ödedi." [27]

2. Bâdiyeden bir Arabi, Medine'ye gelmiş ve devesini avluya bağlayarak Resûlullah'ın *(sav)* yanına girmişti. Şakacılığıyla meşhur olan sahabi Nuayman *(ra)*, bu defa da bir muziplik yapmış ve arkadaşlarının tahrikleriyle adamın devesine göz koymuştu.

"Arkadaşları ona:

—Canımız çekti; haydi şu deveyi kes de yiyelim. Nasıl olsa Resûlullah bedelini öder, dediler ve onu adeta bu işe zorladılar.

Önce bu teklifi kabul etmeyen Nuayman (ra), arkadaşlarının ısrarı karşısında dayanamadı ve deveyi kesti. Arabi dışarı çıkıp da manzarayı görünce bağırmaya başladı. Bu çığlıklar üzerine dışarı çıkan Resûlullah (sav) bu işi kimin yaptığını sorar. Oradakiler 'Nuayman' der. Bunun üzerine Resûlullah (sav) onu aramaya çıkar ve saklandığı yerde onu bulur. Bir çukura saklanmış ve üstünü hurma yaprakları ile örtmüştür. Onu gören bir sahabi, bir taraftan eliyle saklandığı yeri Resûlullah'a işaret etmiş, diğer taraftan da 'Onu görmedim ya Resûlallah!' demiştir. Neticede Resûlullah (sav) Nuayman'ı çukurdan çıkarır ve:

—Sana bunu kim yaptırdı, diye sorar.

Nuayman (ra):

—Burayı sana işaret edenler yok mu, işte beni onlar bu işe teşvik etti, cevabını verir. Durumu anlayan Resûlullah (sav), bir taraftan yüzündeki çöpleri siler, diğer yandan da

gülerek devenin parasını Arabi'ye öder." [28]

3. Bir yolculuk esnasında Abdullah bin Huzafe *(ra)* sessizce Resûlullah'ın *(sav)* bineğinin yularını çözer. Bu nedenle Resûlullah *(sav)* neredeyse bineğinden düşecek gibi olur. Hadisin ravilerinden olan İbni Vehb: *"Abdullah bin Huzafe, Resûlullah'ı güldürmek için mi böyle yapmıştı."* diye Leys'e sorduğunda, *"evet"* cevabını almıştır. [29]

4. Heybeti, ciddiyeti ve ağır başlılığıyla bilinen Ömer *(ra)*, Efendimizin torunları Hasan ve Hüseyin'i Resûlullah'ın omuzlarına oturmuş hâlde görünce:

"— Altınızdaki at ne kadar kıymetlidir, diye onlara latife yapmıştır." [30]

5. Yine Ömer *(ra)*, çok hızlı ve kısa namaz kılan bir Arabi'nin namazdan sonra yaptığı duasında *"Ya Rabbi! Beni cennette hurilerle evlendir."* dediğini duyunca:

"— Ey adam! Parayı az ödedin, karşılığını ise çok istiyorsun" [31] diye onunla şakalaşmıştır.

Sahabeden sonra gelen ve yolumuzun kandilleri olan Selef imamlarının biyografilerini incelediğimizde, onların da Resûlullah'ın ve ashabının yolunu takip ettiklerini, yeri geldiğinde insanlarla şakalaştıklarını ve uygun ortamlar bulduklarında onların gönüllerini almak, kalplerine neşe sokmak için latifeler yaptıklarını görürüz. İşte şimdi onların latifelerinden birkaç örnek:

Selefin Şakalarından Bir Demet

1. Adamın birisi Ebu Hanife'nin *(rh)* yanına geldi ve ona:

"—Ey imam! Elbiselerimi çıkarıp nehre gusül abdesti almaya girdiğimde kıbleye mi, yoksa başka bir yöne mi döneceğim, diye sordu.

Bu soru üzerine Ebu Hanife (rh) adama şöyle karşılık verdi:

—Bence en uygun olanı, elbiselerinin olduğu yöne dönmendir; ta ki bu sayede elbiselerin çalınmasın!" [32]

Ebu Hanife *(rh)* bununla adama latife yapmak istemiştir.

2. Rebi' anlatır:

"Hasta olduğu bir sıra İmam Şafiî'nin yanına gittim ve ona:

— Allah zayıflığınızı kuvvetlendirsin, dedim.

Bunun üzerine Şafiî (rh):

—Eğer zayıflığımı kuvvetlendirirse, o zaman beni öldürür, diye karşılık verdi.

Bunun üzerine ben:

— Yemin olsun ki sadece iyilik murad ederek böyle söyledim, dedim.

İmam Şafiî (rh):

— Biliyorum, sen bana sövsen bile hayrımı murad edersin ey Rebi', dedi ve bu şekilde ona latife yaptığını belirtti. (Aynı yer.)"

3. İmam Şa'bi'ye *(rh)*:

"— Şeytanın karısının adı nedir, diye soruldu.

Bunun üzerine o:

— Onun evliliğine şahit olmadık ki diye latife yaparak cevap verdi.[33]

4. Bir adam yine İmam Şa'bî'ye:

"— İhrama girmiş bir kimse bedenini ovalayabilir mi, diye soru sordu.

O:

— Evet, diye karşılık verdi.

Bunun üzerine adam:

— Peki, ne kadar miktarda ovalamalı diye tekrar sordu.

Bu soru üzerine İmam:

— Kemik görünene kadar." [34] diyerek latifeli bir cevap verdi.

5. İbni Ayyâş anlatır: A'meş'in üzerinde ters yüz edilmiş, yünü dışarıda olan bir kürk gördüm. Hava yağmurluydu. O ara önümüze doğru bir köpek geldi. A'meş *(rh)* köpeği görünce hemen ondan uzaklaştı ve *"Sakın ha beni koyun zannetmesin"* diyerek latife yaptı.[35]

Değerli bacım, buraya kadar yaptığımız nakilleri dikkatlice incelediğinde göreceksin ki, bu din her şeyde vasat olmayı, dengeyi muhafaza etmeyi ve tüm söz ve davranışlarımızda aşırıya kaçmamayı bizlere öğütlemektedir. İslam asla şakalaşmayı yasaklamaz; lakin şakalaşmaya bir sınır getirir. Biz de bu eserimizde bu sınırlara riayet etmeni senden istedik. Unutma ki sen –farkında ol veya olma– inancın, sözlerin, kıyafetin ve duruşunla bir akideyi temsil etmektesin. Seni gören ve dinleyen insanlar senin yaptıklarınla hem şahsiyetini hem de akideni tartmaktadırlar. Bu nedenle özellikle insanların arasına çıktığında daha ağırbaşlı, daha vakur ve daha sakin olmaya çalış. Cıvık, matrak, komik ve şaklaban olma! Eğer böylesi huyların varsa bunları terbiye etmek için bir cehdin, bir çabanın içine gir. Bil ki sen çabaladıkça Allah yardım edecek, gayret ettikçe ahlakını düzeltecektir. Efendimiz'in *(sav)* buyurduğu gibi:

"Kim müstağni davranırsa Allah onu müstağni kılar. Kim iffetli olmaya çabalarsa, Allah onun iffetli yapar. Kim de sabretmeye gayret ederse, Allah onu sabırlı eyler." [36]

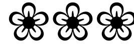
Bu hadise göre bir insan bir şey hususunda çabalarsa, Allah onu çabaladığı o şeyde başarıya ulaştırır. Eğer sen de matrak olmak yerine vakarı, cıvıklık yerine edebi, aşırı

gülme yerine tebessümü kendine şiar edinir ve bu noktada bir gayretin içine girersen, Allah'ın sana yardım edeceğini ve seni umduğuna kavuşturacağını ben sana garanti ederim. Çünkü Resûlullah *(sav)* gayret edenlerin muhakkak muvaffak olacağını müjdelemiştir. Onun müjdesiyle insanları müjdelemek ise, bizlerin en öncelikli görevlerindendir.

Ne mutlu kötü huylarını değiştirmek için çabalayanlara!

Ne mutlu İslam ahlakıyla bezenme çabasında olanlara!

Allah'ım! Sen güzel ahlaklı olmak için çabalayanları muvaffak eyle! (Allahumme âmin)

Değerli bacım, burada son bir meseleye daha temas ederek bu konuyu noktalandırmak istiyoruz: Bilindiği üzere mizah ve şakalaşmak, neticesinde gülmeyi ve tebessümü doğurur. Her konuda hükümler koyan dinimiz, bu konuda da bir ölçü koymuş ve insanların tebessüm etmesinin, onlar için kahkahalara boğulmalarından daha hayırlı olduğunu belirtmiştir. Evet, İslam âdabında mizah ve şakaların ardından tavsiye edilen şey; kahkaha değil, tebessüm etmek ve hafifçe gülmektir. Kişiyi insanlıktan çıkaracak tarzda gülmeler, bu dinde tavsiye edilmemiştir. İnsan her ne kadar bazı zamanlarda çok gülme ihtiyacı hissetse de, bunu âdet hâline getirmemelidir. Zira çok gülmek, kalbi katılaştırır. Kalbi katılaşan insanların da ilk göreceği ceza, Allah'tan uzaklaşmalarıdır.

Bu noktada sözü çok uzatmak istemiyoruz. Sadece Resûlullah'tan nakledilen ve bu konuda söylenen birkaç hadisi zikrederek veciz bir nasihatte bulunmayı amaçlıyoruz. Rabbim bizleri bu nasihatlerden en iyi şekilde faydalananlardan eylesin.

Resûlullah *(sav)* şöyle buyurur:

"Çok gülmeyiniz; zira çok gülmek kalbi öldürür." [37]

"Benim bildiklerimi bir bilseniz az güler, çok ağlardınız" [38]

"Ey Ebu Hureyre! Takvalı davran, insanların en âbidi olasın. Kanaatkâr ol ki, insanların en çok şükredeni olasın. Nefsin için sevip arzuladığını insanlar için de iste, (iyi bir) mümin olasın. Sana komşu olana iyilikte bulun ki, (iyi bir) Müslim olasın. Ve gülmelerini azalt; zira çok gülmek kalbi öldürür." [39]

Abdullah bin Hâris *(ra)* der ki:

"Resûlullah'ın gülüşü (genelde) tebessüm şeklinde idi." [40]

Âişe *(ra)* şöyle demiştir:

"Ben, Resûlullah'ın küçük dili görünecek şekilde kahkahayla güldüğünü hiç görmedim. O

sadece tebessüm ederdi." [41]

Ey mümine bacım! Günlük hayatın içerisinde bu hadislerde ortaya konan hakikatlerle amel etme çabasında olmalısın. Aşırı gülme yerine tebessüm etmeyi, kahkaha yerine hafifçe gülmeyi kendine âdet edinmelisin ki, bu sayede gülme konusunda sünnet üzere bir yol izlemiş olasın. Özellikle de misafirliğe ve davetlere gittiğinde aşırı gülmemeye çok daha fazla dikkat etmeli, kahkahalardan elinden geldiğince uzak durmalısın. Çünkü misafirliklere gittiğinde evde eğer eşinin arkadaşları da varsa, senin kahkahayla gülmen onların kulaklarına gidecek ve narin sesin kulaklarını okşayacaktır. Bu da senin hakkında menfî bir takım düşüncelere sebebiyet vermesinin yanı sıra, ayrıca senin karakteristik yapın hakkında da onlara bazı ipuçları verecektir. Bu nedenle -özellikle- oturumlarda daha hassas davran ve kalabalıklarda daha ciddi olmayı kendine âdet edin.

Rabbim, hayatın her alanında olduğu gibi mizah ve gülme noktasında da seni sünnete uymaya muvaffak kılsın ve her konuda Resûlullah gibi olmayı sana kolaylaştırsın.

49/Hucurât, 7
Tirmizi. Ayrıca bkz. El-Edebu'l-Müfred, 891.
Buhari, Müslim.
Tirmizi
33/Ahzâb, 21
9/Tevbe, 65-66
Tefsiru't-Taberi, 6/172 vd.
Ebu Davud, Ahmed, Beyhakî.
Ebu Davud, Tirmizi.
Ebu Dâvud, Tirmizi.
Buhari, Müslim.
Müslim
Tirmizi
İhyau Ulûmi'd-Din, 3/128.
El-Mirâh fi'l-Mizâh, s. 3.
Age. S. 21.
Tirmizi Şemâil. Buradaki incelik şuydu: Enes (ra) son derece yumuşak başlı ve itaatkâr bir yapıya sahipti. Efendimizin sözlerini çok iyi dinler, buyruklarına kulak verir ve ona pür dikkat kesilirdi. Bu nedenle Resûlullah (sav), ona iyi dinleyen anlamında "iki kulaklı" tabiriyle latife yaptı.
Buhari, Müslim.
Ebu Davud, Tirmizi.
56/Vâkıa, 35-37
Tirmizi Şemâil
Tirmizi Şemâil, Ahmed bin Hanbel.
Buhari
İbni Mace
Tirmizi, Beyhakî. Bu rivayet sened itibariyle zayıftır.
İhyau Ulûmi'd-Din, 3/128, 129.
İbni Hacer, el-İsâbe, 6/464.
İbni Hacer, el-İsâbe, 6/465. Kaynaklarımızda Nuayman (ra) ile alakalı oldukça çok şaka örnekleri bulmak mümkündür. Biz sadece iki tanesini zikretmekle yetindik.
İbni Abdilber, el-İstiab, 3/890.
Mecmau'z-Zevaid, 9/181.
Nihayetu'l-Ereb, 4/3.
el-Mirah fi'l-Mizah, s. 11.

Edebu'd-Dünya ve'd-Din, s. 393.
Silsiletu'l-Âdâbi'l İslamiyye, Selef'in şakaları bölümü.
Age.
Buhari, Müslim.
İbni Mace
Buhari, Müslim.
İbni Mace
Tirmizi
Buhari, Müslim.

MÜSLİME KADIN VE TELEVİZYON

Değerli bacım, senin de farkında olduğun üzere yaşadığımız şu çağ, içerisinde bin bir türlü fitnenin, fesadın, yozlaşmanın ve dejenerasyonun bulunduğu bir çağdır. Bu çağın müfsitleri olan kâfirler, özellikle Müslimleri kimlik ve kişiliklerinden uzaklaştırmak, onların güzel ahlaklarını bozmak ve hayâlarını ortadan kaldırarak iffetsiz bir toplum meydana getirmek için ellerinden gelen her türlü çabayı sarf etmektedirler. Bunun için, gerektiğinde ciddi rakamları gözlerini bile kırpmadan harcamakta, bir çırpıda akıl almaz paraları feda etmektedirler.

"Hiç kuşkusuz kâfirler, Allah'ın yolundan alıkoymak için mallarını harcarlar. Harcayacaklar da... Sonra o harcamaları (yüreklerini yakan) bir pişmanlığa dönüşecek, sonra da yenilgiye uğrayacaklar. Kâfirler toplanıp cehenneme sürükleneceklerdir." [1]

"Bunu niye yapmaktasınız?" diye sorduğumuzda ise cevapları bellidir: Kültürlü, bilge, sosyal ve çağdaş bir nesil yetiştirmek için!

Arkadaşlar doğru söylüyorlar!

Çünkü onların nazarında kültür ve çağdaşlık bu! Onlara göre kültür; bir insanın hayâsını ve iffetini kaybetme pahasına bile olsa her türlü melanetten haberdar olması, tüm rezillikleri bilmesi ve tüm ahlaksızlıklara vakıf olması demektir. Bu bağlamda da en mahrem şeylerin, gayrimeşru birlikteliklerin ve yasak olan beraberliklerin –tüm çıplaklığıyla– bilinmesinde hiçbir sakınca yoktur. Aksi hâlde nasıl bilge, kültürlü ve çağdaş bir nesil ortaya çıkabilir ki?!

Evet. Onların kültür, çağdaşlık ve bilgelik anlayışı bundan ibarettir. İşte bu anlayışları gereği her türlü pisliği, ahlaksızlığı ve hayâsızlığı yaymak onlar için mubah olmuştur. Bu nedenle bu konuda sınır tanımanın veya her hangi bir kota koymanın bir anlamı yoktur onlar nezdinde. Önemli olan kültürlü ve bilinçli (!) nesillerin yetişmesidir.

Değerli bacım, onların bu sinsi planlarının ve alçakça düşüncelerinin farkında olmak ve onların hiçbir zaman bizim için hayır dilemeyecekleri gerçeğinin idrakine varmak gerekir. Bu müfsit kâfirler, ne zaman Ümmet-i Muhammed'in fertleri için hayır dilemişlerdir ki? Tarihin hangi deminde bizlerin iyiliği için bir iş yapmışlardır?

"Ey iman edenler! Kendi dışınızda (sırlarınızı paylaşıp iç işlerinizden haberdar edeceğiniz) bir çevre edinmeyin. Size zarar vermekten geri durmaz, sizin zora düşmenizi isterler. Kinleri ağızlarında belirmiştir. Sinelerinin sakladığı (kin) ise çok daha büyüktür. Şayet aklediyorsanız gerçekten size ayetlerimizi açıkladık." [2]

Tarihte bizler için hiçbir hayrı ve iyiliği murad etmeyen bozguncu kâfirlerin torunları mı bizler için iyilik isteyecek?

Onlar mı içimizden gerçek anlamda kültürlü, bilinçli ve her şeyden haberdar olan bir neslin çıkmasını arzulayacak?

Hayır, hayır! Yüz bin kere hayır ki, onlar hiçbir zaman Ümmet-i Muhammed olarak bizlerin iyilik ve hayrını murad etmemişlerdir.

Bir şeyi önümüze koyuyorlarsa ve hele bir de bundan bir menfaat beklemediklerini söylüyorlarsa, bunun arka planında mutlaka bizleri ifsat etmeyi, gücümüzü kırmayı ve maneviyatımızın köklerini yok etmeyi amaçlamışlardır. Bunu anlamamak, ahmaklıktan ve saflıktan başka bir şey olmaz.

Sen de biliyorsun ki onların bu ahlaksızlıkları yaymak için kullandıkları birçok vasıta var. Dergi, broşür, gazete ve internet bunlardan bazıları. Ama bu vasıtalar içerisinde, yaygın olması ve neredeyse her evde bulunması bakımından televizyonun ayrı bir yeri var. Belki internet tehlike açısından televizyondan daha ileri bir seviyede olabilir; ancak internet her evde bulunmuyor ve özellikle de orta yaşın üzerindeki insanlar tarafından kullanılması çok yaygın değil. Televizyon ise büyüğü ve küçüğü ile herkesin ilgi odağı. Her yaş grubu için programlar mevcut. Her cinse ve her düzeye uygun filmler, diziler ve yarışmalar var. En önemlisi ise, ulaşmak için para ödemeye gerek yok. Bütün bu sebepler televizyonu toplum içerisinde daha yaygın hâle getirmekte ve herkesin önünde vakit geçirdiği bir araç kılmaktadır. Bu nedenle bu bölümdeki nasihatimiz bunun üzerinden olacaktır.

Bilindiği üzere televizyon, içerisinde hem güzellikleri hem de haram olan şeyleri barındıran bir vasıtadır. Bundan dolayı onun hakkında verilecek hüküm noktasında detaya gidilmesi gerekir. Buna göre;

a. Eğer televizyonda kadın görüntüsü gibi dinen haramlığı kesin olan şeyler yayınlanıyorsa, bu durumda bunları izlemek de haramdır. Bir Müslim ne gerekçeyle olursa olsun asla bu tür programları, dizileri veya haber spikerlerini izleyemez. Eğer izlerse, gözünü harama bulaştırdığı için Allah katında günah işlemiş olur.

b. Şayet televizyonda belgesel vb. haram olmayan şeyler sunuluyorsa, bunların izlenmesi –eğer zaman katli ve farz ibadetler türünden dinî görevlerin geciktirilmesi gibi başka haricî bir etken yoksa– haram değildir. Haram değildir haram olmasına ama tavsiye edilir mi, bunu konunun içerisinde verilmek istenen mesajdan anlayacaksınız.

Değerli kardeşim, bu zikrettiğimiz hüküm sadece meseleye haram mıdır, değil midir şeklinde peşin hüküm isteyenlere verdiğimiz bir cevap niteliğindedir; lakin meselenin Allah'ın razı olup-olmayacağı yönüyle ele alınması, konu hakkında farklı şeylerin

söylenmesini gerekli kılacaktır. Biz, işin bu boyutunu her müminin kendi vicdanına bırakıyoruz. Biz, meseleye bambaşka bir zaviyeden bakarak konuyu aydınlatmaya çalışacağız.

Bilindiği üzere televizyonun en büyük zararlarından birisi de, insanı Allah'ı zikretmekten, dinini öğrenmekten, namazdan ve benzeri ibadetlerden alıkoymasıdır. Oysa insanı hiçbir şey Rabbini zikretmekten ve namazdan alıkoymamalıdır. Şunu aklımızdan hiç çıkarmamalıyız ki, Allah'ı anmaktan alıkoyan her şey –ki bunun çoluk çocuk, mal mülk, alış veriş veya televizyon olmasının hiçbir farkı yoktur– kıyamet gününde insanı zarara uğratacak ve onun için bir hüsran vesilesi olacaktır. Rabbimiz şöyle buyurur:

"Ey iman edenler! Mallarınız ve evlatlarınız, sizi Allah'ı zikretmekten alıkoymasın. Kim de bunu yaparsa işte onlar, hüsrana uğrayanların ta kendileridir." [3]

Yüce Rabbimiz Mâide Suresi'nde içki ve kumarı yasaklarken, buna gerekçe olarak birkaç husus zikretmiş ve en sonunda şeytanın bunlarla bizleri Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak istediğini belirtmiştir. Rabbimiz şöyle buyurur:

"Şeytan, içki ve kumarla ancak aranıza düşmanlık ve kin düşürmek, sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık vazgeçtiniz değil mi?" [4]

Bu ayette de Allah *(cc)*, içki ve kumarı yasaklama gerekçelerinden bir tanesini zikretmektedir. Bu gerekçe; bizlerin Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkonmasıdır. İnsan, içki ve kumarla meşgul olduğunda Rabbini zikredememektedir. Bundan dolayı da bu iki şey ona haram kılınmıştır. Meseleye bu zaviyeden bakıldığında televizyon da tıpkı bu ayette anlatıldığı gibi bizleri Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoyabilmektedir. Eğer durum böyle olursa, o zaman televizyon da haram olur ve kullanılması, uğraşılması, başında vakit geçirilmesi caiz olmaz.

Televizyonun bazı noktalarda inkâr edilemez faydası olabilir. Ama bunun yanında zararları da azımsanmayacak kadar çoktur. Hatta zararı, bilinçli araştırmacıların ittifakıyla genel olarak faydasından daha fazladır. Bu nedenle Müslim bir şahsiyet, televizyon izlerken *"Benim için faydası mı daha çok, yoksa zararı mı?"* diye mutlaka mukayese yapmalı ve fıkhını bu esas üzere belirlemelidir. Eğer televizyonun zararının daha fazla olduğunu görürse –ki bu, yaşadığımız coğrafya itibariyle kesin böyledir– bu durumda hemen zararları bertaraf etmeli, şayet beceremiyorsa ondan bütünüyle vazgeçmelidir. *"Ben bunu beceremem.", "vazgeçemiyorum", "Bu devirde bunsuz olmaz."* gibi mazeretlerin ardına sığınmamalı, cennetin tâlibi olduğunu ve onun uğrunda her şeyden vazgeçebileceğini tekrar tekrar kendisine hatırlatarak bu günah makinesinden bir an önce kurtulmalıdır.

Laf buraya geldiğinde şu önemli meseleye değinmeden olmaz: Bilindiği üzere

Rabbimiz içki ve kumarı yasaklarken bir hikmeti gözetmiş ve bunun neticesinde yasaklamıştır. İçki ve kumarda ticarî olarak ve gelir elde etme bakımından çok ciddi bir takım menfaatler vardır. Hele birde bu, Araplar gibi içkiyi suya tercih eden ve vakitlerinin büyük bir kısmını kumar eksenli oyun ve eğlencelerle geçiren bir toplum üzerinde düşünüldüğünde, ticarî anlamdaki faydasının ne kadar büyük olduğu daha da iyi anlaşılacaktır. İşte böylesi bir topluma Rabbimiz, içki ve kumarı yasaklarken bunlarda bir takım faydaların olduğunu, ama zararı faydasından daha çok olduğu için yasak kılınması gerektiğini belirtmiştir. Rabbimiz şöyle buyurur:

"Sana içki ve kumardan soruyorlar. De ki: 'O ikisinde hem büyük günah hem de insanlar için faydalar vardır.' (Fakat) ikisinin günahı faydasından daha büyüktür. " [5]

Televizyonda da bizler için bir takım menfaatlerin olduğu kesindir. Ama her ne zamanki kötülüğü iyiliğine baskın gelir, zarar ve günahı fayda ve sevabından daha fazla olursa o zaman onu terk etmek ve menfaatlerini göz ardı ederek bütünüyle ondan uzak durmak gerekir.

Bugün tarafsız bir şekilde bu gerçeği düşündüğümüzde, televizyonun zararlarının faydalarından kat be kat daha fazla olduğunu görürüz. Hassasiyetini yitirmiş insanların bile bu gerçeği dillendirdiklerini müşahede ederiz. Bu nedenle onun faydalarını şöyle bir kenara elimizin tersiyle itip, ondan bütünüyle uzaklaşmamız ve onu tamamıyla evlerimizden çıkarmamız en ideal, en sağlıklı ve en selim yol olacaktır.

Hem televizyonun faydaları denilen hususlar, haberlerden veya bazı önemli olduğu söylenen programlardan başka bir şey midir? Biz bu faydalı olduğu söylenen hususları radyo veya bir başka iletişim vasıtası aracılığıyla, hem de hiçbir günaha bulaşmadan temin edemez miyiz? Kesinlikle elde ederiz. O zaman bu tür bahanelerin ardına sığınarak televizyonları evde tutma veya başka mekânlarda onları izleme yanlışına düşmemeli, bir an önce külliyen onlardan kurtulmanın yollarına bakmalıyız.

Ayrıca bugün bazı Müslime hanımlar, kimi çizgi filmlerin ahlakî açıdan çok güzel olduğunu, çocuklara anne babaya iyi davranma, küçükleri sevme, büyüklere iyilik etme gibi İslam'ın da öngördüğü bazı güzel vasıfları öğrettiğini iddia etmektedirler. Evet, çizgi filmlerde belki bu tür şeyler işlenerek çocuklara bazı güzel davranışlar kazandırılmaya çalışılıyor olabilir; ama adamlar bu güzellikleri çocuklara verirken ortaya öyle bir anne portresi koyuyorlar ki o roldeki kadın saçı açık, mini etekli ve iğrenç giyimli! Çocuk bu iyi davranışları sergilediğini gördüğü o kadınla, örneğin sert yapılı olan ve kendisine kızan çarşaflı annesini karşılaştırdığında annesi ona öcü gibi gözükmeye başlıyor ve bu olay çocuğun zihin dünyasında çalkantılara sebebiyet veriyor. Tamam, adamlar belki bir yönüyle çizgi filmlerde ahlak kurallarını işliyorlar; ama öbür taraftan çocuğun zihin dünyasına öyle mesajlar veriyorlar ki, bu verilen

mesajların zararı, inanın çocuğun öğreneceği ahlakî meziyetlerin faydalarıyla kıyaslandığında çok daha fazla. İşte bu nedenle bir anne veya bir abla olarak senin fayda zarar kıyaslaması yapıp, onların vereceği ahlakı bir tarafa koyarak bütünüyle televizyon denen fitne aletinden uzak durman gerekmektedir. Allah, bir takım faydaları olduğu hâlde sırf zararı daha fazla diye içki ve kumardan uzak durmamızı söylüyorsa, biz bunu televizyona kıyaslayıp ondan da uzak durabiliriz. İnan ki bu davranış, bizler için en hayırlı sonuçları doğuracak, bizleri ve neslimizi fıskı fücurdan koruyarak temiz bir toplum olmamızda bizlere yardımcı olacaktır.

Yüce Rabbimiz Nûr Suresi'nde erkeklerin kadınlar karşısında gözlerini indirmelerini, kadınlara bakmamalarını emretmiştir.

"Mümin erkeklere: "Gözlerini (haramdan) kısmalarını ve iffetlerini korumalarını" söyle. Bu, onlar için en hayırlı/temiz olandır. Şüphesiz ki Allah, yaptıklarınızdan haberdardır." [6]

Bu ayete göre Müslim bir erkeğin yabancı bir kadına bakışlarını yöneltmesi ve gördükten sonra bakmaya devam etmesi haram kılınmıştır.

Peki, Rabbimizin senin hakkında bir buyruğu ve emri yok mudur?

Olmaz mı?

Erkeklerin yabancı kadınlara bakmalarını haram kılan ayetin hemen bir sonrasında Rabbimiz seni de muhatap almış ve tıpkı mümin erkekler gibi senin de harama bakmaman gerektiğini vurgulamıştır.

"Mümin kadınlara da: 'Gözlerini (haramdan) kısmalarını ve iffetlerini muhafaza etmelerini' söyle." [7]

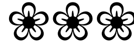
Erkeklerin yabancı kadınlara bakması nasıl haram ise, senin de sana helal olmayan erkeklere bakman aynı şekilde haramdır. Eğer biz, erkeklerin haram içerikli televizyon programları izlemelerini caiz görmüyorsak –ki öyle– bunu aynı şekilde senin için de caiz görmüyoruz. Onlar, kendilerine haram olan kadınlara baktıklarında günaha girecekler de, sen şeriatın haram kabul ettiği çerçevede sana haram olan erkeklere baktığında günaha girmeyecek misin?

Bu nedenle asla içerisinde sana helal olmayan erkeklerin yer aldığı dizileri, arkası yarınları, reklamları ve benzeri şeyleri izleme! Ve bil ki bunlar, Allah'ın gazabını üzerine çeken şeylerdir. Senin, mutlaka bunlardan uzak durman gerekmektedir. Unutmamak gerekir ki, her uzvun bir zinası vardır. Elin zinası tutmak, ayağın zinası harama gitmek, gözün zinası da harama bakmaktır. Resûlullah *(sav)* şöyle buyurur:

"Şüphesiz ki Allah, Âdemoğlunun zinadan nasibini yazmıştır. O, kaçınılmaz olarak buna erişecektir. Gözün zinası bakmak, dilin zinası konuşmaktır. Nefis bunu ister ve arzular; avret mahalli ise ya bunu gerçekleştirir ya da reddeder." [8]

Bir Müslim ne pahasına olursa olsun, kendisini zinanın her türlüsünden korumalıdır. Elin, dilin, ayağın, gözün veya fercin zinasından kendisini sakındırmalıdır. Bugün televizyon, özellikle göz zinasına sebebiyet verdiği için bir Müslim'in hayatında asla yer almamalıdır. Bir Müslim evine bu aleti asla koymamalıdır; zira harama götürecek vasıtaların sürekli bir yerde bulunması ister istemez insanı ona yönelmeye teşvik edecektir. Evinde televizyon olmayan bir Müslim'in kendisini göz zinasından koruması, evinde televizyon olan bir Müslim'in kendisini göz zinasından korumasından daha kolaydır. Firdevs'in talibi olan bir Müslime olarak senin böylesi oyuncaklarla oyalanmaman, kâfirlerin uzattığı bu tür emzikleri asla ağzına almaman gerekmektedir. Senin hedefin Firdevs'tir. Firdevs'e ise bu tür vasıtalarla hem dem olanların ulaşması çok zordur.

Allah bizi ve seni bu tür vasıtalardan uzak tutsun ve bizleri hak ile meşgul olan kullarından eylesin.

Değerli bacım, unutmaman gerekir ki, şu cahiliye toplumu içerisinde senin boşa harcayacağın bir dakikan bile yoktur. Sen; ilim, cihad, tebliğ, davet ve insanları doğruya ulaştırma gibi çok büyük ve ulvî görevlere muhatapsın. Durum bu kadar vahim olduğu hâlde hâlâ nasıl olur da televizyon gibi basit işlerle avunur, mücevherlerden daha kıymetli olan zamanını katledersin! Oysa senin, özellikle İslam'ın fecrinin doğmak üzere olduğu şu günlerde gecen ve gündüzünle, sabahın ve akşamınla sürekli tebliğ, davet, irşad ve ilimle uğraşman gerekiyor. Her ânını bu davanın yükselmesinde bir basamak olarak kullanman lazım geliyor.

Bizim iş ve görevlerimiz, şu güzel sözde ifade edildiği gibi vaktimizden daha fazladır:

واجباتنا أكثر من أوقاتنا

"Görevlerimiz vaktimizden çoktur."

Veya bugünkü meşhur şekliyle *"İşimiz vaktimizden çoktur."*

Acaba İslam'ın hâkim olmadığı şu dünyada bir Müslim'in öldürecek, boşa geçirecek vakti olabilir mi?

Hele hele bir de senin gibi tevhid şuuruna ermiş ve İslam'ı bilmiş insanların? Bunların hiç boş vakti olabilir mi?

Asla olamaz!

İşte bu gerçeğin farkına varmalı ve vaktimizi ekran karşısında değil, davet ve ıslah sahasında geçirmeliyiz.

Gerek Allah'ın Resûlü'nün, gerek Onun güzîde Ashabının, gerekse onların yolundan

giden kutlu âlimlerin hayatlarını incelediğimizde onların hep vakitlerini iyi değerlendirdiklerini görürüz. Onlar boş meşgalelerle değil, kendilerini cehennemden kurtarıp cennete girdirecek amellerle zamanlarını geçirmişlerdir. Onların yolunda olduğunu iddia eden bizler de aynı şekilde bir yol izlemeli, hayatımızı salih amellerle dolu dolu geçirmeliyiz.

Bugün Müslime bacılarımıza *"Kocanızın en çok neyinden şikâyetçisiniz?"* diye bir soru yöneltilse, verecekleri cevap herhalde: *"Bizlerle az ilgilenmeleri"* şeklinde olacaktır. Kişi eğer hayırlı ve faydalı işlerle kendisini meşgul etmezse, batıl ve faydasız işler ona galebe çalacaktır. İmam Şafiî *(rh)*, ne de güzel söylemiştir: *"Kendini hak ile meşgul etmezsen, nefsin seni batıl ile meşgul eder."*

Bu vecizeden hareketle diyoruz ki: Bir Müslim, kendisini televizyon ve benzeri boş işlerle meşgul ederse, o zaman ne ailesine zaman ayırabilir ne arkadaşlarına ne de yakınlarına... Hayatı koca bir *"boş"* ile geçer gider. Ne dünyasını ne de ukbâsını imar edebilir. Neticede ise büyük bir hüsranla karşılaşması muhtemeldir.

Allah bizi kötü akıbetle karşılaşmaktan muhafaza buyursun.

Muhterem bacım, bugün hayatımızı kimlerin düzenlediğini çok iyi tespit etmemiz gerekmektedir. Hayatımızı Allah ve Resûlü mü, yoksa başkaları mı düzenliyor? Bize yansıyan şekliyle hayatımızı Allah ve Resûlü'nün düzenlemediği kesin. Peki, o zaman hayatımızı kim şekillendiriyor? Bence Batı zihniyeti ile malul olan tağutlardan başkası değil. Sekiz saat uyku, sekiz saat çalışma, sekiz saat de eğlence... Evet, şu anda bizlere sunulan hayat programı bu şekilde.

Biz eğer sekiz saat uyur, sekiz saat çalışır, sekiz saat de televizyon, internet, futbol ve benzeri eğlence vasıtaları ile vaktimizi geçirirsek acaba dinimizi öğrenmeye, yaşamaya ve onu yaymaya nasıl vakit bulacağız?

Nasıl Allah'a kulluk edeceğiz?

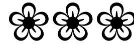
Rabbimize ve O'nun dinine ne zaman gereken vakti ayıracağız?

Gerçekten bu müfsit tağutların çizmiş olduğu hayat tarzı, şu anda hepimizi etkisi altına almış durumdadır. Bundan kurtulmanın elbette birçok alternatifi vardır; ama bizce tüm bu alternatiflerden önce Müslimlerin bu sorunu *"sorun"* olarak bilmeleri ve bunu kabul etmeleri gerekmektedir. Eğer bu, bir problem olarak görülmüyor ve ondan rahatsızlık duyulmuyorsa bulunacak hiçbir alternatif bize fayda sağlamayacaktır.

Televizyonun zararlarını veya Müslim bir ferdin televizyon karşısında nasıl bir tutum içerisinde olması gerektiğini üç beş sayfada anlatmak kifayet etmez. Bu nedenle senin bu konuda izleyeceğin en ideal yol, televizyonu evinden uzaklaştırmandır. Yani meseleyi kökten halletmendir. Ta ki bu sayede, onun

zararlarına karşı tedbir almak zorunda kalmayasın. Ama hemen belirtelim ki, bu konuda eşinin de bilinçli olması gerekir. Aksi hâlde evde bir kaosun çıkması an meselesi olur. Eşinle istişare et ve onunla beraber ciddi ve bilinçli kararlar alarak bu günah makinesinden kurtul. Bu konuda Allah sana yardım etsin ve alacağın hayırlı kararlarda seni hakka muvaffak kılsın.

Burada son olarak bir şeyi daha hatırlatıp konuyu sonlandırmak istiyoruz: Burada anlattığımız tüm hususlar internet için de aynen geçerlidir. Bir Müslim internete karşı çok dikkatli olmalı ve şayet ille de onu kullanmak durumundaysa o zaman Allah'ın *"Er-Rakîb"* ismini sürekli zihninde canlı tutarak her daim kendisini gözetlediğinin bilinciyle hareket etmeli ve bu şekilde internetin başına oturmalıdır. Böyle olursa kendisini internetteki haramlardan muhafaza etmesi daha kolay olur.

Değerli bacım, bu bölümle birlikte *"Mümine Hanımlara Nasihatler"* eserimizi sonlandırmış oluyoruz.

Umarız bu eser sayesinde –şayet varsa– hayatındaki bazı yanlışlar değişmiş ve üzerinde bulunduğun eksiklikler son bulmuştur. İlk bölümde de belirttiğimiz gibi bu eseri kaleme almamızdaki öncelikli amacımız; senin bu dinin mensubu olduğun, tevhide gönül veren kimselerin safında yer aldığın ve kâfir Batı'nın dikte ettiği giyim tarzını reddederek tesettüre büründüğün için İslam'ın izzet ve şerefini gönlünün derinliklerinde hissetmeni sağlamaktı. İnşallah bu eseri okuduktan sonra bunu gönlünün derinliklerinde hissetmiş ve iffetine sahip çıkan mümine bir kadın olduğun için Rabbine hamd etmişsindir. Eğer yazdıklarımızın bu noktada sana bir katkısı olmuşsa, o zaman eserimiz varacağı yere varmış ve maksadımız hâsıl olmuş demektir. Bu durumda senden dua beklediğimiz gibi, bu hâl üzere sebat edebilmen için de sana dua ederiz. Yok, eğer bu noktada sana bir katkı sağlayamamışsak o zaman Rabbimizden af diler ve nâkıs yazdığımız için bizi bağışlamasını talep ederiz. Zira O, kullarına karşı çok şefkatli, onların hatalarını bağışlamada alabildiğine affedicidir.

8/Enfâl, 36
3/Âl-i İmran, 118
63/Münafikûn, 9
5/Mâide, 91
2/Bakara, 219
24/Nûr, 30
24/Nûr, 31
Buhari, Müslim.

Mümine Hanımlara Nasihatler

Değerli Mümine Bacım,

Sana dinin, kimliğin, ailen, çocukların, arkadaşların, tesettürün ve buna benzer bazı konular hakkında nasihatler etmeye çalışacak ve seni, Rabbinin rızasına daha uygun bir hayat sürdürmeye teşvik etmeye gayret edeceğiz.

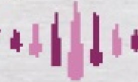
Öncelikli amacımız; bu dinin mensubu olduğun, tevhide gönül veren kimselerin safında yer aldığın ve kâfir Batı'nın dikte ettiği giyim tarzını reddederek tesettüre büründüğün için İslam'ın izzet ve şerefini gönlünün derinliklerinde hissetmeni sağlamaktır. Eğer bu kitabı okuduktan sonra gönlünün derinliklerinden şu sözleri haykırabiliyorsan, bu durumda eserimiz amacına ulaşmış demektir:

"Allah'a hamd olsun ki ben, tevhide gönül vererek dünyanın en büyük nimeti ile şereflenmişim."

"Hamd olsun ki güzelliğimin odak noktası olan yüzümü örterek hem mümin kardeşlerimi, hem de diğer erkekleri fitneye düşürmekten uzak durmuşum."

"Hamd olsun ki bu noktadaki ihtilaflardan uzak durarak şüpheden sakınmış ve hem dinimi hem de namusumu korumaya almışım."

Evet, eğer sen bunları söyleyebiliyor ve bunun için Rabbine hamd ediyorsan, o zaman çalışmamız varacağı yere varmış ve maksadımız hâsıl olmuş demektir ki, bu durumda senden dua beklediğimiz gibi, bu hâl üzere sebat edebilmen için de sana dua ederiz.

tevhid

MÜMİNE HANIMLARA NASİHATLER

www.tevhidimeali.com
www.tevhiddersleri.org
www.tevhiddergisi.org
tevhiddergisi@gmail.com

9 786056 935015